

Gorenjski Glas

PETEK, 8. MAJA 2020

LETO LXXIII, št. 37, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V stiku z virusom vsak trideseti

Nacionalna raziskava o razširjenosti covid-19 v Sloveniji je pokazala, da je prekuženost prebivalstva slaba, le med dvema in štirimi odstotki. Vrhunski športniki že lahko trenirajo, s ponedeljkom bo znova lahko stekel javni potniški promet ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Po podatkih za sredo, 6. maja, so med 1055 testiranimi na novi koronavirus v Sloveniji odkrili samo eno pozitivno osebo. Hospitaliziranih je bilo 52 ljudi, od tega jih je bilo 13 v intenzivni negi. Od začetka epidemije je umrlo 99 oseb.

V sredo so predstavili tudi izsledke prve faze Nacionalne raziskave o razširjenosti covid-19. Kot je povedal prof. dr. Mario Poljak z Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo (IMI) Medicinske fakultete

v Ljubljani, so želeli poiskati odgovore na tri bistvena vprašanja: koliko ljudi v Sloveniji je aktivno okuženih v tem trenutku, kolikšen delež med njimi je asimptomatskih (brez vidnih znakov okužbe) in koliko ljudi je v Sloveniji prišlo v stik z virusom in bolezen že preživelo. V raziskavo so povabili tri tisoč naključno izbranih prebivalcev iz vseh slovenskih regij in različnih starostnih skupin. Vabilu se jih je odzvalo 1368, od tega so odvzeli 1367 brisov in 1318 vzorcev krvi. Odvzemi vzorcev na terenu so potekali

od 20. aprila do 1. maja. »V raziskavi je imelo 41 oseb protitelesa proti novemu koronavirusu, kar je 3,1 odstotka sodelujočih. Med njimi sta bili dve aktivno okuženi osebi – ena novo odkrita in ena s predhodno potrjeno okužbo. Vzorec naše raziskave je dovolj velik, da smo 95-odstotno prepričani, da je prekuženost prebivalstva z novim koronavirusom med dvema in štirimi odstotki,« je pojasnil prof. dr. Poljak. Analiza bo podlaga za nadaljnje sproščanje ukrepov.

▶ 2. stran

Izvajalci javnega potniškega prometa morajo upoštevati priporočila NIJZ za varovanje voznika, voznega osebja in potnikov na vlakih in avtobusih. Ministrstvo za infrastrukturo je objavilo telefonsko številko 01/478-85-12, na kateri so na voljo za vprašanja in dileme, ki se tičejo javnega potniškega prometa. / Foto: Gorazd Kavčič

Ovadba za eksplozijo plina v Britofu

Gorenjski kriminalisti so končali preiskavo decembrske eksplozije zemeljskega plina v Britofu in zaradi neodvrnitve nevarnosti kazensko ovadili pravno osebo in njenega zaposlenega.

V eksploziji zemeljskega plina v vodovodnem jašku so se 3. decembra lani poškodovali dva delavca in štirje otroci. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Gorenjski kriminalisti so z vložitvijo kazenske ovadbe končali preiskavo lanske eksplozije zemeljskega plina v Britofu pri Kranju, v kateri se je poškodovalo šest oseb. Kot so ugotovili, je podan utemeljen sum storitve kaznivega dejanja neodvrnitve nevarnosti, za kar so osumili pravno osebo in zaposlenega v organizaciji. Neuradno naj bi šlo za kranjsko družbo Domplan, ki je investitorica in upraviteljica plinovoda, nadzirala pa je tudi gradnjo. V Domplanu pravijo, da z ovadbo niso seznanjeni.

▶ 10. stran

LESNI PELETI
DNEVI UGODNIH NAKUPOV

11. - 18. MAJ

051 250 440
info@lesnipeleti.si
www.lesnipeleti.si

od **187 €/tono + DDV**
NAJBOLJŠE RAZMERJE MED KAKOVOSTJO IN CENO

energija narave

Aktualne novice o koronavirusu na
www.gorenjskiglas.si

AKTUALNO

Kdaj in kolikšen bo letos regres

Čeprav ga morajo izplačati do prvega julija, so nekateri delodajalci regres – letos najmanj v višini 940 evrov – izplačali že februarja. V primeru nelikvidnosti lahko podjetje regres izplača tudi z zamikom.

2

EKONOMIJA

Skupaj do respiratorja

Pri razvoju prototipa medicinskega respiratorja Diham so sodelovali tudi Domel, Lotrič Meroslovje in podjetje EKWB iz Komende. Zagnali so že drugo fazo razvoja. V Domelu pravijo, da bi vzpostavitev redne proizvodnje terjala velike investicijske vložke.

9

CG+

Žabja svatba

Zbirki več kot tisočih fotografskih nagrad je Aleksander Čufar iz Železnikov dodal še en poseben dosežek. Ameriška fotografska zveza PSA mu je v svoji reviji objavila prispevek o žabah, ki ga spremlja izbor čudovitih fotografij, ena od njih pa je tudi na naslovnici.

11

CG+

Lonci in pogum

Na Prekmurski trg v Ljubljani so prejšnji teden umestili spomenik, posvečen stoti obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Avtor spomenika je akademski kipar Zoran Srdić Janežič, po rodu Kranjčan.

14

VREME

Danes, jutri in v nedeljo bo pretežno jasno z občasno povečano koprenasto oblačnostjo. Pihal bo jugozahodni veter.

5/23 °C

jutri: pretežno jasno

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Nazorjevi ulici 1 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 16. ure, v sredo od 8. do 17. ure, v petek od 8. do 15. ure.

MALI OGLAS

maj/20

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

prodam kupim oddam najajem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___ - ___ - ___

Jutri praznujemo
dan zmage

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Evropske države praznujejo 9. maj kot dan zmage nad nacizmom in fašizmom, saj se je tega dne leta 1945 v Evropi uradno končala druga svetovna vojna, ki je zahtevala več kot 50 milijonov smrtnih žrtev. Čeprav trenutno vladajo posebne razmere, zaradi katerih ni mogoče izpeljati množičnega proslavljanja, pa letošnja 75. obletnica zmage in miru v Evropi v Sloveniji ne bo minila brez slovesnosti. Zveza združenih borcev za vrednote NOB Slovenije pripravlja proslavo, ki jo bo drevi ob 20. uri predvajala na socialnem omrežju Facebook.

»Žal trenutne razmere ne dopuščajo izvedbe proslave v fizični obliki, s katero bi proslavili zgodovinsko pomemben in prelomen dan, kot je 75. obletnica zmage nad nacifašizmom. Zato bomo slovesnost pripravili

proslavo preko spleta. Javnost bo nagovoril predsednik ZZB NOB Slovenije Marijan Križman. V programu bomo med drugim premierno prikazali arhivske posnetke slovenskih partizanov, ki so bili leta 2014 povabljeni na slovesnost ob 70. obletnici izkrcanja zveznikov v Normandiji. S tem dokazujemo, da je slovenski partizanski boj mednarodno priznan in sodi ob bok velesilam, ki so premagale okupatorje med 2. svetovno vojno,« sporočajo organizatorji spletne proslave.

Deveti maj pa je tudi dan Evrope, ko Evropska unija praznuje začetek svoje nastajanja. Na ta dan leta 1950 je tedanji francoski zunanji minister Robert Schuman predstavil novo obliko nadnacionalnega gospodarskega sodelovanja, ki pomeni simbolni začetek evropskega združevanja.

V stiku vsak trideseti

1. stran

»Prva faza Nacionalne raziskave o razširjenosti covid-19 je bila izvedena v rekordnem času dveh tednov,« je poudaril prof. dr. Miroslav Petrovec, predstojnik IMI Ljubljana. Iz prvih izsledkov sklepajo, da je v stik z novim virusom do prejšnjega tedna prišel vsak trideseti prebivalec naše države. Raziskavo nadaljujejo, v telefonskih pogovorih bodo sledili preiskovancem vsakih 14 dni in spremljali njihovo stanje. Raziskavo bodo zaključili oktobra, ko bodo testiranje pri preiskovancih ponovili. »Da bomo z ustrežno diagnostiko pripravljeni za novo zimsko sezono, ko bodo krožile še številne druge respiratorne okužbe različnih povzročiteljev,« je poudaril prof. dr. Mario Poljak z IMI Ljubljana.

Prof. dr. Blaž Zupan s Fakultete za računalništvo in informatiko je povedal, da so v zelo kratkem času na fakulteti razvili aplikacijo, ki je informacijsko podprla raziskavo in zagotovila varnost podatkov. Prof. dr. Poljak pa je še poudaril, da je bila ta raziskava prva na svetu, s katero so izmerili prekuženost na reprezentativni populaciji celotne države na zadostnem številu preiskovancev. Je tudi prva na svetu, v kateri so uporabili združeni diagnostični pristop ugotavljanja prekuženosti in trenutne okuženosti. V raziskavi

Znova je dovoljeno nepremičninsko posredovanje. Kot je povedal Thomas Krejč iz družbe Fesst, ljudi najbolj zanima, kaj bo s cenami: »Še vedno je povpraševanje večje kot ponudba. Mislim, da se cene ne bodo bistveno spremenile, razen če bi se kriza poglobila.« Ob ogledih nepremičnin upoštevajo vsa varnostna priporočila. / Foto: Gorazd Kavčič

je sodelovalo več vrhunskih slovenskih ustanov.

Razkuževanje vozila pred začetkom vsake vožnje

S ponedeljkom, 11. majem, bo stekel javni potniški promet, je sporočil minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec. Izvajalci morajo upoštevati priporočila NIJZ za varovanje voznika, voznega osebja in potnikov na vlakih in avtobusih. Potniki bodo vstopali skozi zadnja vrata, priporočljiva razdalja med njimi je vsaj 1,5 metra. Pred vstopom na avtobus in vlak sta obvezna razkuževanje rok in uporaba zaščitne maske. Vozilo bo treba po

izstopu vseh potnikov prezračiti, pred začetkom naslednje vožnje pa razkužiti. Na avtobusu ne poteka prodaja vozovnic, dokler niso nameščene fizične pregrade, na železniških postajah nakup vozovnic poteka na avtomatih ...

Minister napoveduje dodatno pomoč turizmu

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek je zagotovil, da se poleg tretjega zakonskega protikoronskega svežnja, ki bo osredotočen na turizem, pripravljajo še drugi ukrepi za dodatno pomoč turizmu, kot so

zagotovitev likvidnostnih in nepovratnih sredstev za preživetje oz. lažji ponovni zagon podjetij, finančno pomoč države za zaposlene s skrajšanim delovnim časom in podaljšanje veljavnosti ukrepov iz prvega in drugega protikoronskega zakonskega svežnja še za štiri mesece po ukinitvi epidemije oz. do konca leta.

Meja za lastnike nepremičnin in plovil na Hrvaškem naj bi se sprostila v drugi polovici maja, z junijem tudi za druga turistična potovanja. Koronastandarde, po katerih se bomo v prihodnje vedli tako turisti kot ponudniki, bodo predstavili v kratkem, je napovedal minister. Zavzema se tudi za to, da Evropa uvede enotni režim odpiranja mej, saj je slovenski turizem izjemno odvisen od tujih gostov.

Registrirani športniki lahko začnejo trenirati

Veljati je začel vladni odlok, s katerim športniki, ki so že usmerjeni v kakovostni ali vrhunski šport in so uradno registrirani po Zakonu o športu, lahko znova začnejo trenirati. Športniki in spremljevalni strokovni kader bo moral slediti novim predpisom ministrstva za zdravje in NIJZ. Pod posebnimi pogoji se sprošča tudi možnost izvedbe tekmovanj do vključno državne ravni. Prisotnost gledalcev na tekmovanjih pa ni dovoljena.

Kdaj in kolikšen bo letos regres

Čeprav ga morajo izplačati do 1. julija, so nekateri delodajalci regres – letos najmanj v višini 940 evrov – izplačali že februarja. V primeru nelikvidnosti lahko podjetje regres izplača tudi z zamikom.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Regres za letni dopust morajo delodajalci zaposlenim (tudi tistim, ki so na čakanju na delo) praviloma izplačati do 1. julija, a v zaostrenih gospodarskih razmerah, ki jih kroji epidemija novega koronavirusa, se lahko pogosteje kot doslej zgodi, da ga bodo izplačali kasneje. Zakon o delovnih razmerjih namreč delodajalcem, ki so nelikvidni, omogoča, da regres izplačajo najkasneje do 1. novembra. Od lani sicer velja, da je regres v razponu od minimalne plače (940 evrov), kar je predpisani najnižji znesek regresa, do povprečne slovenske bruto plače (1799 evrov v februarju) prost plačila dohodnine in socialnih prispevkov. Delodajalec lahko izplača tudi višji regres, a je znesek,

ki presega povprečno slovensko plačo, obdavčen tako z dohodnino kot prispevki.

V Gorenjski banki so zaposlenim regres izplačali konec aprila v višini predpretekla povprečne slovenske plače, torej 1799 evrov, kar je več kot lani, ko je znašal 80 odstotkov povprečne plače. »Povišanje regresa je posledica doseganja dobrih rezultatov poslovanja v preteklem letu,« so razložili. Tudi v Fraportu Slovenija so izplačali regres v višini povprečne plače, ker pa je bilo izplačilo izvedeno že s februarjsko plačo, je ta znašal kar 1855,25 evra (lani 1247 evrov).

V podjetju Goodyear Dunlop Sava Tires so regres v višini 1.264,55 evra izplačali v aprilu (lani 1.210,41 evra). V jeseniškem komunalnem podjetju Jeko so regres kot običajno izplačali

že februarja. V skladu s tarifno prilogo h kolektivni pogodbi komunalnih dejavnosti je znašal 1.050 evrov (lani 1.250 evrov). Zaposleni v Iskri Mehanizmi bodo regres v višini 990 evrov (lani 920 evrov) kot vedno prejeli junija.

V Mercatorju bo sklep o regresu sprejet v teh dneh, v begunjskem Elanu so poudarili, da izplačilo regresa v predpisani višini načrtujejo v juniju, v Gorenjski gradbeni družbi pa so dejali, da ga bodo izplačali v skladu s kolektivno pogodbo in zakonodajo. Podobno so odgovorili v Jelovici hiše, kjer je lani regres znašal 900 evrov, letošnjega pa bodo izplačali na osnovi uspešnosti poslovanja v prvih petih mesecih. Tudi v kranjskem Iskratelju zagotavljajo, da bodo regres izplačali

do konca junija, a višina in datum izplačila še nista določena (lani tisoč evrov). V škofjeloški družbi Knauf Insulation pa so napovedali, da bodo regres izplačali ta mesec v podobni višini kot lani.

Zaposleni v javnem sektorju bodo prejeli regres v višini minimalne plače, upokojevcem pa bodo letni dodatek izplačali 30. junija. Tisti s pokojninami do 500 evrov bodo prejeli 440 evrov, s pokojninami do 600 evrov bodo prejeli 300 evrov, s pokojninami do 710 evrov bodo prejeli 240 evrov, s pokojninami do 860 evrov bodo prejeli 190 evrov, upokojevcem s pokojninami nad 860 evrov pa 130 evrov letnega dodatka. Letni dodatek v višini od 130 do 240 evrov bodo prejeli tudi užívalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA IPAVEC** iz Komende.

Na pomoč z vrednotnicami

Organizatorji potovanj bi po predlogu vlade potrošnikom namesto vračila denarja lahko izdali vrednotnice, ki bi jih bilo mogoče unovčiti v štiriindvajsetih mesecih od izdaje. Zveza potrošnikov Slovenije ob tem predlaga nekatere dopolnitve.

MATEJA RANT

Kranj – Pandemija novega koronavirusa je v celoti ustavila tudi turistično dejavnost, zato so turistične agencije ostale brez prihodkov, obenem pa potrošniki, ki so že vplačali določena potovanja, zahtevajo vračilo denarja. Kot pomoč turističnim agencijam je zato vlada predlagala uvedbo vrednotnic, ki bi jih organizatorji potovanj namesto vračila denarja lahko izdali potrošniku,

V Zvezi potrošnikov Slovenije opozarjajo, da za določene skupine potrošnikov vrednotnice sploh niso rešitev.

unovčiti pa bi jih bilo mogoče v 24 mesecih od izdaje. V primeru, da potrošnik tega ne bi izkoristil, bi lahko od organizatorja potovanja zahteval vračilo že vplačanega zneska v denarju. Pri Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) pa opozarjajo, da bi bilo treba iskati ustrezne rešitve, ki bi pomagale tako turističnim agencijam kot tudi potrošnikom. »Posledice koronavirusa niso prizadele samo turističnih agencij, hude posledice čutijo tudi potrošniki,« so poudarili pri ZPS.

Po prepričanju ZPS je nesprejemljivo, da bi se finančna kriza turističnih agencij reševala na plečih potrošnikov, ki so že s krizo finančno prizadeti. Ob tem opozarjajo, da za določene skupine potrošnikov vrednotnice sploh niso rešitev. Med njimi je rizična skupina

Organizatorji potovanj bi po predlogu vlade potrošnikom namesto vračila denarja lahko izdali vrednotnice, ki bi jih bilo mogoče unovčiti v štiriindvajsetih mesecih od izdaje.

potnikov, to so denimo starejši ljudje ali ljudje s kroničnimi obolenji, ki zaradi nevarnosti ponovitve epidemije v prihodnjih letih ne nameravajo potovati, zlasti ne v tujino oziroma na bolj ogrožene destinacije. Taka skupina so še učenci, dijaki in študentje, ki so vplačali ekskurzije, dijaška potovanja, maturantske ali absolventske izlete in za katere predstavitev potovanja ni aktualna oziroma sprejemljiva. V ZPS zato predlagajo, da potrošniku v primeru, če ta v dveh letih ne unovči vrednotnice v celoti ali delno, organizator potovanja v naslednjih štirinajstih dneh vrne znesek z obrestmi po letni obrestni meri dveh odstotkov. Zahtevajo tudi, da za vrednotnice jamči država.

V podjetju Kompas so poudarili, da se glede odpovedanih počitnic in potovanj

med prvomajskimi prazniki z vsemi potniki dogovarjajo individualno. »Z veliko večino nam uspe skleniti dogovor za prestavitev rezervacije na kasnejše datume, tudi v prihodnje leto – tako za enak aranžma, kot je bil odpovedani, kot za drugo izbiro iz naše ponudbe.« V primeru, da stranka ne želi niti prestaviti potovanja oziroma počitnic niti izbrati druge možnosti iz njihove ponudbe, bodo z vračilom počakali na odločitev vlade glede predlaganih vrednotnic. »Vrednotnice bi bile namenjene izključno turističnim proizvodom, ki zaradi ukrepov v času pandemije niso bili izvedeni,« so ob tem poudarili v Kompas. Kako je z rezervacijami za poletne počitnice, pa ta čas še ne želijo napovedovati, saj bo »vse odvisno od dinamike 'odpiranja' Slovenije in seveda

vseh drugih držav glede na trenutna zdravstvena tveganja v posamezni državi oziroma po svetu.«

Tudi pri Relax Turizmu so za vse aranžmaje, ki so jih stornirali v času prvomajskih praznikov, gostom izdali vrednotnice v višini vseh vplačil. »Če se potrošnik s ponujeno vrednotnico ne strinja, lahko zahteva od organizatorja potovanja vračilo vseh plačil. Organizator je v tem primeru dolžan, da vsa plačila vrne v dvanajstih mesecih po razglasitvi prenehanja epidemije,« je pojasnil Jože Režonja iz Relax Turizma. Kot je še zatrdil, za poletne počitnice njihove stranke še ne odpušče rezervacij. »Vsi namreč pričakujemo, da se bodo do takrat zadeve uredile, sicer bomo to potem reševali posamezno od primera do primera.«

Porast brezposelnosti največji na Gorenjskem

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V času epidemije koronavirusa se je močno zmanjšala gospodarska dejavnost, posledice se odražajo tudi v povečevanju brezposelnosti. Povečuje se število tistih, ki so ostali brez dela kot trajno presežni delavci ali jim je prenehala zaposlitev za določen čas, hkrati pa se zaradi negotovosti zmanjšuje vključevanje brezposelnih v zaposlitve. Po podatkih zavoda za zaposlovanje se je število brezposelnih v času od razglasitve epidemije

sredi marca do konca aprila zvišalo za 13.622, od tega samo aprila za 10.793. Ob koncu aprila je bilo v Sloveniji registriranih 88.648 brezposelnih, kar je bilo skoraj 14 odstotkov več kot marca in skoraj 20 odstotkov več kot aprila lani. Brezposelnost se je povečala v vseh območnih službah (OS) zavoda, še najbolj pa v OS Kranj, kjer je v primerjavi z marcem porasla za 22,2 odstotka, glede na lanski april pa za 37,3 odstotka. Na Gorenjskem je bilo aprila 6528 brezposelnih.

Inšpektorji nadzirali dostavo hrane na dom

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V času epidemije koronavirusa je vlada prepovedala obratovanje gostinskih obratov, razen tistih, ki so dostavljali hrano na dom. Inšpektorji uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin so v prvi polovici aprila izvedli poseben nadzor, v katerem so preverjali gostince, ki so dostavljali pripravljeno hrano na dom, in ponudnike, ki so zgolj razvažali hrano. Preverjali so izpolnjevanje higienskih pogojev in ravnanje z živili.

Opravili so sedemdeset inšpekcijskih pregledov, od tega šest na območju Območnega urada Kranj. Pri nadzoru so med drugim ugotovili pomanjkljivo dokumentacijo notranjega nadzora, neustrezno termično obdelavo jedi, neizpolnjevanje minimalnih higienskih zahtev za prevozna sredstva in kršenje standardov glede zagotavljanja temperature jedi med prevozom. Inšpektorji so kršiteljem izrekli sedemnajst opozoril, izdali so po en plačilni nalog in eno odločbo o prekršku.

K

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Upanje in glas revnih

Osmi maj je svetovni dan Rdečega križa, mednarodne humanitarne organizacije z več kot 150-letno tradicijo. Danes se tako začne tudi Teden Rdečega križa Slovenije. »Mi smo upanje, ko je hudo,« poudarjajo ob tem. Pa tudi da vsaka, celo najbogatija družba potrebuje prostovoljce in humanitarne organizacije ... Natanko teden dni nazaj je bil tudi pomemben mejnik za Slovensko karitas, saj je minilo trideset let od začetka njenega organiziranega delovanja. Ob tej priložnosti so z novim geslom poudarili, da so glas revnih. Samo lani so z materialno pomočjo pomagali več kot 98 tisoč družinskim članom, posameznikom in starejšim. In to v letu, ko so bile razmere na trgu dela pri nas zelo dobre, stopnja anketne brezposelnosti pa je bila konec decembra najnižja, odkar jo merijo, in sicer štiri odstotka.

Kaj bo torej letos, ko naša življenje pretresa koronavirus? Humanitarne organizacije se trudijo hitro odgovorjati na nastale težave in nenehno spreminjajoče se razmere. Že v »normalnih« časih so nepogrešljive pri pomoči ljudem v stiski in, kot kaže, bo njihova vloga v naslednjih mesecih, morda letih še bolj izrazita. Razmere na trgu dela se že slabšajo; na Gorenjskem se je v času epidemije brezposelnost povečala kar za 31,3 odstotka.

Mnogi so tako že ostali brez službe, neredki so v skrbeh zanjo.

Po zadnjih napovedih Evropske komisije je evropsko gospodarstvo pred recesijo zgodovinskih razsežnosti. Območju evra za letos napoveduje 7,7-odstotni padec BDP, medtem ko naj bi v Sloveniji znašal sedem odstotkov, v prihodnjem letu pa naj bi pri nas beležili 6,7-odstotno rast. Slovensko finančno ministrstvo sicer pričakuje, da bo Slovenija med državami, ki bodo hitreje gospodarsko okrevale, saj so javne finance stabilne in banke likvidne.

Vsi lahko samo upamo, da posledice koronavirusa ne bodo prehude. Ne glede na to, kakšen bo nadaljnji razvoj epidemije in z njo povezanih razmer, pa je jasno, da humanitarne organizacije, ki tudi v najbolj časih še zdaleč niso bile brez dela, čaka naporno obdobje. Že danes se ob vseh drugih rednih aktivnostih z različnimi akcijami odzivajo na aktualne razmere v času epidemije in lajšajo stiske ljudi. So zagovorniki revnih in jim vlivajo upanje na boljši jutri – tudi s pomočjo prostovoljcev in donatorjev. Ob pozivih humanitarnih organizacij k pomoči zato ne bodimo ravnodušni, saj zna biti življenje sila nepredvidljivo in se lahko kaj hitro znajdemo na drugi strani – v vlogi iskalca pomoči.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltetnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o. Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Virtualni sestanek županov

URŠA PETERNEL

Jesenice – V torek je potekal 14. sestanek koordinacije županov občin Zgornje Gorenjske v mandatu 2018–2022. Tokrat so se župani sestali na daljavo preko aplikacije ZOOM. Govorili so predvsem o problematiki in izzivih, ki jih povzroča pandemija na področju turizma. Na videokonferenci se jim je pridružil tudi Klemen Langus iz Turizma Bohinj, ki je tudi predstavnik Skupnosti Julijske Alpe.

Župani so tokrat sestankovali virtualno.

Seznail jih je z aktivnostmi Skupnosti Julijske Alpe, ki je dejavno pristopila k odpravljanju posledic epidemije na področju turizma. Pripravili so predloge ukrepov za omilitve posledic epidemije, ki so jih posredovali Slovenski turistični organizaciji in ministrstvu za gospodarstvo. Župani so podprli skupni nastop, ki so ga

dopolnili s predlogi posameznih občin. Strinjali so se, da mora biti turizem destinacije Julijske Alpe v prihodnje trajnostno naravnano, zavzeli so se za manj masovni turizem, ki bo prinesel več dodane vrednosti.

Na sestanku pa so govorili tudi o lokalni samooskrbi v času epidemije. Z aktivnostmi Razvojne agencije Zgornje Gorenjske na tem področju je župane seznanil vodja projektov Klemen Klinar. Skupni projekt občin Zgornje Gorenjske je Se-

menjalnica, hranilnica ekoloških semen. Te dni so za občine pripravili pakete s semeni fižola, ki so namenjeni kooperantom in vrtičkarjem. Župani bodo poskrbeli za promocijo, informiranje in distribucijo semen v občinah. Kot so poudarili, se je v sedanji krizni situaciji še okrepil pomen lokalne samooskrbe in vrtičkarstva.

Obiski od ponedeljka naprej

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V Centru slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki s ponedeljkom, 11. maja, odpirajo vrata obiskovalcem. Obiski pa bodo potekali pod določenimi pogoji, ki od vseh zahtevajo odgovornost in doslednost pri upoštevanju ukrepov, da ostanejo zdravi.

Tako naj vsak obiskovalec svoj obisk pri stanovalcu najavi v recepciji (tel. 04 62 07 200), kar je mogoče že od te srede naprej. Skladno z navodili lahko na obisk pride samo ena zdrava oseba. Z namenom nadzora vnosa okužbe v center bodo ob prihodu v recepciji oddali izpolnjeno natisnjeno izjavo o svojem zdravstvenem stanju, nato bodo dobili nadaljnja navodila glede obiska. Obiskovalci morajo nositi obrazno masko. S seboj lahko prinesejo paket

za stanovalca, ki pa ne sme vsebovati pokvarljivih stvari. Paket naj bo primerno zaprt in opremljen z imenom in priimkom stanovalca. Obiski bodo praviloma potekali na novem delu dvorišča Mozaik, kamor bo obiskovalca in stanovalca pospremila osebje centra. Posamezni stanovalci pa bodo zaradi svojega zdravstvenega stanja lahko imeli obisk v svoji sobi. Ker je želja po obiskih veliko, so čas posameznega obiska omejili na 20 minut. Obiski bodo potekali vsak dan, in sicer od ponedeljka do petka od 10. ure do 11.30 in ter od 15. ure do 16.30, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 14.30 do 16.30. Pri dogovarjanju terminov bodo imeli prednost stanovalci, ki v tekočem tednu še niso imeli planiranega obiska. Termin obiska bo mogoče rezervirati za največ dva tedna vnaprej.

Imeli so največ okuženih ...

Ko se je v žirovniški občini na začetku epidemije izvedelo, da imajo kar sedem okuženih, je županu Leopoldu Pogačarju skoraj pregorel telefon. »V trenutku so se pojavila različna čustva: strah, tesnoba, skrb in dvom, kaj storiti,« se spominja najtežjih trenutkov.

URŠA PETERNEL

Breznica – Na začetku epidemije je imela prav žirovniška občina največje število okuženih na Gorenjskem. Kot pravi župan Leopold Pogačar, je tisti dan, ko so v javnost prišli podatki o kar sedmih okuženih, dobesedno završalo. »Lahko mi verjame, da mi je skoraj pregorel telefon, toliko elektronskih sporočil pa nisem dobil že od prve izvolitve za župana. No, šalo na stran, v trenutku so se pojavila različna čustva: strah, tesnoba, skrb in dvom, kaj storiti ... Je pa res, da glede na moje življenjske, predvsem pa poklicne izkušnje, ne nazadnje dvanajst let opravljam funkcijo župana, v takih situacijah ne otrpnem, ampak mi adrenalin pomaga, da se takoj začnem odločati in iskati racionalne rešitve. Takoj sem napisal obvestilo in pojasnilo občanom in ga objavil na spletni strani in FB-profilu občine,« se spominja najtežjega trenutka v času epidemije župana. Ker je občina Žirovnica manjša, so takoj stopili skupaj in se organizirali v okviru civilne zaščite, angažirali

Leopold Pogačar je župan občine, ki je nekaj časa imela največ okuženih na Gorenjskem. / Foto: osebni arhiv

so prostovoljce, skavte, gasilce, upokojeince, učiteljice in vzgojiteljice, občinsko upravo, se povezali z domačim podjetjem in kupili pralne zaščitne maske za večino občanov ...

Poskrbeli so tudi za ranljive skupine prebivalcev, ki so jim v sodelovanju z Rdečim križem Jesenice dostavili več kot šestdeset paketov s hrano. »Zadeve so se do danes umirile, v teh dneh klicev za pomoč skoraj ni več, razen raznih vprašanj, povezanih z vladnimi ukrepi,« pripoveduje župan, vesel,

da so širjenje virusa uspešno zajezili.

»Če pogledam nazaj, sem zadovoljen nad odzivom in organizacijo. Seveda smo se pri tem tudi nekaj naučili in upam, da nam teh izkušenj ne bo nikoli več treba uporabiti. Vsem, ki so pomagali v teh težkih časih, se zahvaljujem.«

Župan je v času, ko je bilo najhujše, prevzemal in razvažal zaščitne maske in zaščitno opremo, na terenu je bil vsak dan. Redno objavlja tudi informacije na spletni strani. »Res se vsi trudimo

z informacijami, dosegljivostjo in dostopnostjo. O vsem po elektronski pošti redno obveščam tudi občinske svetnice in svetnike,« pravi.

Pa mu pri tem pomagajo dosedanje izkušnje, ne nazadnje je bil vrsto let policist? »Res pomagajo izkušnje. Ni bilo treba 'udariti po mizi', za kar gre zahvala predvsem občankam in občanom, ki so kljub različnim mnenjem o ukrepih te spoštovali. Opravili smo nekaj kontrol skupaj s civilno zaščito, redarji in policijo in takrat se je izkazalo, da ostrejši ukrepi niso potrebni.«

In kako v teh časih poskrbi za svoje dobro počutje, polnjenje baterij? »Rad kaj skuham, grem s soprogo peš v naše lepe planine v smeri Stola, napišem kako pesem in izkoristim čas za pogovor z družino. Predvsem pa mi energijo dajejo občani in občanke. Po naravi sem optimist, prepričan sem, da si bomo od epidemije v celoti opomogli. Ko bo na voljo cepivo in zdravilo, bomo z virusom živeli tako, kot živimo z vsemi do sedaj znanimi virusi. Upam pa, da ne bomo takoj pozabili, kako krhko je lahko življenje ...«

Dodatne spodbude turizmu

S spremenjenim pravilnikom o dodeljevanju državnih pomoči za spodbujanje gospodarstva želijo v Bohinju dodatno omogočiti podporo investicijam in obratovanju zimskih centrov ter ohranjanju trgovinske dejavnosti na podeželju.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet je potrdil spremembo pravilnika za dodeljevanje državnih pomoči za spodbujanje gospodarstva v občini. Pravilnik tako dopolnjujejo z dvema novima ukrepoma, s katerima spodbujajo opravljanje trgovskih in poštne storitve ter nadaljnji razvoj zimskega turizma.

Prvi izmed dveh novih ukrepov je tako spodbujanje začetnih investicij ter obratovanja zimskih smučarskih

centrov in smučišč. Z ukrepom željo spodbuditi investiranje v zimsko smučarsko in drugo športno infrastrukturo, kar bi omogočalo vzpostavitev boljše možnosti za obratovanje, razvoj in povečanje obsega oziroma podaljšanje zimske turistične sezone. Med upravičenimi stroški, ki jih zajema novi ukrep, so tako na primer stroški, povezani z zasneževanjem in obratovanjem zimskega centra, ne pa tudi nastanitvena ali gostinstvo-turistična dejavnost. Ob tem s spremembami razširjajo

V Bohinju si želijo ohraniti trgovine in poštne storitve tudi po vaseh, tako da so dostopne vsem prebivalcem, predvsem starejšim in manj mobilnim.

tudi doslej veljavno določilo, po katerem je moral imeti upravičenec sedež ali lokacijo poslovne enote v občini Bohinj, z možnostjo, da je pri posameznem ukrepu to lahko tudi drugače. Tako je predvsem z mislijo na

pomoč zimskim centrom, ki nimajo formalnega sedeža v občini, so pa za bohinjski turizem ključnega pomena. Upravičenci do tega ukrepa morajo tako imeti sedež ali lokacijo poslovne enote na območju občine Bohinj ali Soriške planine in upravljajo zimski center na območju občine Bohinj ali Soriške planine.

Drugi ukrep pa je namenjen ohranjanju obstoječih zaposlitev v trgovinske dejavnosti in dejavnosti javnih storitev na podeželju. V Bohinju si namreč predvsem želijo ohraniti trgovine in poštne storitve tudi po vaseh, tako da so dostopne vsem prebivalcem, predvsem tistim starejšim in manj mobilnim, s tem pa ohranjajo tudi zaposlitve domačinov in obstoj manjših lokalnih trgovin.

Na Bledu obudili tržnico

Bled – Na pobudo Turizma Bled bo po nekaj letih premora na Bledu jutri ponovno zaživela tržnica. Organizacijo je prevzela Kmetijsko gozdarska zadruga Gozd Bled, k sodelovanju pa so povabili ponudnike s celotne destinacije Julijske Alpe. Tržnice bodo pripravljali vsako drugo soboto v mesecu od 8. do 12. ure na dvorišču zadruga. »Spodbujanje lokalnih proizvodov in razvoj destinacijskih blagovnih znamk je ne samo potreben, pač pa nujen ukrep,« poudarjajo v Turizmu Bled.

V Trziškem ZD znova specialistične obravnave

Tržič – V Zdravstvenem domu (ZD) Tržič so že začeli postopno uvajanje izvajanja specialistične obravnave nenujnih primerov skladno z navodili ministrstva za zdravje. V omejeni obliki so začeli obravnavati paciente v ortopedski ambulanti, diabetološki ambulanti, fizioterapiji ter z ultrazvočnimi preiskavami trebuha. Vse paciente dan pred obravnavo pokličejo po telefonu in jih seznanijo s podrobnostmi in navodili, ki jih morajo pacienti ob vstopu v stavbo upoštevati.

Upravičeni tudi do povračila denarja

Po veljavni evropski zakonodaji so potniki upravičeni do spremembe leta, izdaje vavčerja ali vračila denarja tudi v primeru odpovedi letov zaradi epidemije covid-19.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Letalski promet je skoraj povsem obstal. V Sloveniji denimo že od 17. marca velja popolna prepoved potniških poletov, ki bo trajala vsaj še do 11. maja. Marsikdo pa je že pred razglasitvijo epidemije kupil letalsko vozovnico in se sedaj sprašuje, kakšne so njegove pravice pri uveljavljanju vračila denarja ali druge oblike kompenzacije.

Če je let odpovedan, lahko potrošnik izbira med pravico do vračila celotnega zneska, prevoznik pa mu lahko ponudi tudi nadomestni let ali izda vavčer.

V primeru, da je let odpovedan, morajo prevozniki potnikom v skladu z evropsko zakonodajo vrniti denar ali pa ponuditi spremembo poti, kar je že pred časom potrdila evropska komisarka za promet Adina Vălean. Tudi na spletni strani Evropskega parlamenta pojasnjujejo, da so letalski potniki upravičeni do povračila stroškov in tudi odškodnine, če je njihov let odpovedan manj kot dva tedna pred načrtovanim odhodom, razen v primeru

izrednih okoliščin. Pri tem dodajajo, da se pod izrednimi okoliščinami lahko razume tudi pandemija covid-19, »saj letalski prevozniki zaradi vladnih ukrepov ne morejo normalno delovati«.

Da se pravila utegnejo še spremeniti, nakazuje tudi namera 12 držav članic (med katerimi ni Slovenije), ki so po poročanju STA Evropsko komisijo pozvale, naj začasno zamrzne zakonodajo o pravicah potnikov, po kateri so ti upravičeni do vračila denarja v primeru odpovedi leta. Po predlogu predlagateljic bi letalske družbe lahko eno leto izdajale le vavčerje. Številne letalske družbe so se namreč zaradi prizemljitve letal znašle v hudih finančnih težavah, vračilo denarja pa je zanje precej slabša možnost kot izdaja vavčerja. Da mora imeti potrošnik izbiro, pa so prepričani v različnih potrošniških organizacijah, kjer svarijo pred možnostjo, da bi potniki, ki bi sprejeli vavčer, ob kasnejšem stečaju letalske družbe ostali brez vsega. Odločitev sicer zaradi nasprotovanja nekaterih držav članic ni bila sprejeta.

Da morajo prevozniki v primeru odpovedi ponuditi nadomestno vozovnico ali povrniti denar, menijo tudi na Zvezi potrošnikov:

Takšni prizori gneče so na letališčih že dober mesec in pol precejšnja redkost. / Foto: Tina Dokl

»V primeru odpovedi leta s strani prevoznika ima potrošnik pravico do povrnitve celotnega plačila za vozovnico, lahko pa mu prevoznik ponudi nadomestno vozovnico. Izbira je pravica potrošnika. Za vračilo denarja je odgovoren letalski prevoznik, potrošniki pa se pojasnila in pomoč lahko obrnejo tudi na agencije oziroma prodajalce, pri katerih so kupili letalske vozovnice.«

Največja nizkocenovnica, s katerimi množično potujejo tudi Slovenci, Ryanair in EasyJet, na svojih spletnih straneh potnikom omogočata spremembo leta

Letalski potniški promet bo predvidoma prizemljen še do ponedeljka, 11. maja.

v roku enega leta, vavčer v vrednosti cene odpovedanega leta z veljavnostjo enega leta ali pa vračilo denarja. Pri tem denimo na spletni strani Ryanaira opozarjajo, da zaradi velikega števila zahtevkov proces traja dlje kot običajno, kot je pred dnevi poročala STA, pa naj bi vračanje denarja vsem potnikom trajalo tudi šest mesecev.

Vse možnosti so potnikom na voljo tudi pri Lufthansi, ki je po propadu Adrie Airways prevzela večino ključnih letov z brniškega letališča. Družba pa ponuja tudi petdeset evrov dodatnega popusta v primeru, da se potniki odločijo za spremembo leta namesto za vračilo denarja.

Nekoliko drugače je, če letni odpovedan. »Če se potniče in potniki sami odločijo, da bodo odpovedali potovanje, je povračilo vozovnice odvisno od vrste vozovnice, podjetja pa lahko ponudijo kupone za uporabo v prihodnosti,« so pojasnili na Evropski komisiji.

Začenja se Teden Rdečega križa Slovenije

Ljubljana – Osmega maja, ob svetovnem dnevu Rdečega križa, se pri nas začenja Teden Rdečega križa Slovenije. Enote Pošte, ob sprostitvi javnega prometa z 11. majem pa tudi postajališča Slovenskih železnic in avtobusne postaje bodo do vključno 15. maja vsem poštnim pošiljkam in vozovnicam dodali doplačilne znamke in vozovnice v vrednosti 0,17 evra. Vsa tako zbrana sredstva v Rdečem križu Slovenije namenijo izvajanju humanitarne dejavnosti na nacionalni in lokalni ravni. Nadaljujejo tudi aktivnosti nadzora širjenja obolenja covid-19 in pomagajo ljudem, ki zaradi najrazličnejših stisk potrebujejo pomoč. V Tednu Rdečega križa Slovenije v svoje vrste želijo povabiti tudi nove prostovoljce, nove krvodajalce in donatorje.

Prešernov gaj je odprt za sprehajalce

Kranj – Zaradi sproščanja ukrepov, sprejetih ob epidemiji covid-19, je od začetka tega tedna za sprehajalce odprt tudi Prešernov gaj v Kranju. Kot opozarjajo na kranjski občini, je Prešernov gaj odprt izključno za sprehajanje in ogled obeležij oziroma spomenikov, ne pa za druženje več oseb. Kranjski kulturni spomenik v času razglašene epidemije tako ni namenjen za posedanje, temveč za obisk in sprehod, zato so klopi zavarovane s trakom. Redno razkužujejo tudi kljuke na vhodnih vratih.

Spletna razstava Šenčurški dogodki

Gorenjski muzej je pripravil spletno razstavo Šenčurški dogodki, ki poudarja šest ključnih zgodovinskih letnic.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Avtor razstave je dr. Jože Dežman, nastajala je v sodelovanju s študijskim krožkom Šenčurški dogodki. V ospredje postavlja nekatere zgodovinske dogodke, ki jih opredeljuje šest ključnih letnic. Za leto 1847 je značilen upor kmetov na območju Šenčurja, ki so nasprotovali dajatvi desetine. Leta 1932 je šlo za upor kraljevi diktaturi in centralizmu. Takrat prepovedana katoliška Slovenska ljudska stranka je nasprotovala kraljevi diktaturi in se zavzemala za samostojno Slovenijo, preberemo v besedilu spletne razstave. To je bilo obdobje silovitih spopadov med takrat vladajočimi liberalci in katoliško stranjo, napetosti pa so dosegle vrhunec 22.

maja 1932 v Šenčurju, ko so pripadniki ljudske stranke razbili zborovanje liberalcev, tako da so posredovali celo orožniki. Sledile so aretacije in sodni proces v Beogradu. Iz tega obdobja izvira tudi Anton Umnik, ki je leta 1933 zmagal na volitvah in bil v Šenčurju župan vse do druge svetovne vojne. Bil je vodja hranilnice in posojilnice, zadržuje mlekarne, vodil je prosvetno društvo ...

Razstava se dotika tudi bolečega obdobja druge svetovne vojne od leta 1941 do 1945. Na območju Šenčurja je bilo v tem času 81 žrtev: največ (30) so jih ubili partizani in komunistične oblasti, 18 mož je padlo v nemški vojski, 12 je bilo partizanskih žrtev, ostalo so žrtve nesreč, aktivisti, civilisti in drugo. V nadaljevanju razstava priča o letih od 1945 do

1950, ko je bil »obračun za vojni čas«, ki zapisuje uso do nekaterih posameznikov in družin. Leta 1975 je močno odmeval pretep šenčurških fantov z delavci iz Dalmacije. Najprej so ga oblasti obravnavale kot prekršek zoper javni red in mir, nato pa kot kaznivo dejanje zoper pet ljudstvo in državo, kot obrambo bratstva in enotnosti, ki je kot pomembna vrednota veljalo v tedanji državi. Več udeležencev je bilo obsojenih na zaporne in denarne kazni. Zadnji dogodek pa je bil šenčurški upor zoper namestitev migrantov v opuščeno poslopje nekdanjega Baumaxa leta 2016.

»Šenčurški dogodki 1932, 1941–1945, 1945–1950, 1975 in 2016 imajo skupni imenovalec: bili so odziv slovenskega okolja na

izzive, ki so prihajali z veliko zgodovino z jugoslovanskega in/ali svetovnega odra. Leta 1932 je šlo za odpor proti kraljevi diktaturi in centralizmu, med drugo svetovno vojno za usodni državljanski, bratomorni spopad, po drugi svetovni vojni za revolucionarni oblastni teror in upor proti njemu, leta 1975 je oblast pokazala vso nemoč ideološke dogme bratstva in enotnosti, leta 2016 pa so se protestniki v Šenčurju odzvali na svetovno migrantsko krizo in se uprli slovenski oblasti,« zapiše avtor razstave. »Skupno vsem tem dogodkom je, da se o vsakem do današnjih dni vodi mnenjski spopad oz. tako nekatera dejstva kot tudi različni pogledi nanje šele v demokratični Sloveniji lahko vstopajo v javni prostor.«

Baufirma in Graz sucht PARTNERFIRMEN FÜR VERSCHIEDENE BAUPROJEKTE IN ÖSTERREICH Die Tätigkeit umfasst sämtliche Bauarbeiten wie Neubau, Altbausanierungen und auch Teilprojekte. Wir freuen uns auf Ihre Rückmeldung: RA BAU GMBH Kärntner Straße 469 A-8054 Graz 0043 664 160 13 09 office@rabau.at	Gradbeno podjetje iz Gradca išče PARTNERSKA PODJETJA ZA RAZLIČNA GRADBENA DELA NA OBMOČJU AVSTRIJE Delo zajema različna gradbena dela na področju novogradnje in tudi sanacije objektov. Prosimo, javite se nam na: RA BAU GMBH Kärntner Straße 469 A-8054 Gradec 0043 664 160 13 09 office@rabau.at
---	--

Na avstrijskem Koroškem zaposlimo
KROVCE m/z | KLEPARJE m/z
(Dachdecker | Spengler)

Zaposlimo tudi **cele delovne skupine**. Od vas pričakujemo zaključeno poklicno izobrazbo krovca ali kleparja, osnovno znanje nemščine in vozniško dovoljenje kategorije B. Nudimo vam delo za nedoločen čas, možnost nadaljnega izobraževanja in napredovanja. Plača po kolektivni pogodbi 13,50 EUR bruto na uro + dodatna plačila. V primeru ustreznosti kvalifikacije in delovnih izkušenj plačamo tudi več. Po potrebi vam nudimo ugodno bivališče in službeno vozilo. Veselimo se vaše vloge z življenjepisom v nemščini na: **harald.spitzer@fp-dach.at**

www.fp-dach.at

Lovilne mreže pod Dobro goro

Podjetje Pavčnik, d. o. o., je v aprilu končalo namestitve podajno-lovilnih mrež pod Dobro goro nad Selom. Dela so se izvajala skladno s projektno dokumentacijo, ki jo je pripravilo podjetje Apus, d. o. o., ki je tudi nadzorovalo gradnjo. Sredstva za namestitve lovilnih mrež je Občina Bled zagotovila v sklopu sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč, saj je bila na tem delu velika nevarnost padajočega kamenja proti občinski javni cesti in prebivalcem Sela pri Bledu. Občina Bled bo na tem delu nadaljevala geološke raziskave in izdelavo projektne dokumentacije za zaščito preostalega dela kamenja in skalovja pod Dobro goro. Vrednost izvedenih del je znašala dobrih 47.000 evrov.

Most čez Jezernico

Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo je uspešno izvedla sanacijo kamnitega oboka na mostu čez Jezernico na Mlinem. Dela je izvajalo specializirano podjetje Gras, d. o. o., iz Ljubljane. Dela so potekala po terminkem planu, in to kljub izrednim razmeram v Republiki Sloveniji.

Rekonstrukcija cest na Mlinem

Občina Bled je začela rekonstrukcijo priključka Ceste Gorenjskega odreda na Mlinem. Rekonstrukcija tega priključka zajema tudi del pločnika in nov osvetljen prehod za pešce. Hkrati z rekonstrukcijo priključka bo zgrajena tudi meteorna in fekalna kanalizacija na glavni cesti od Vile Bled do avtobusnih postajališč na Mlinem. Ta investicija bo sledila sočasni rekonstrukciji državne ceste Bled–Soteska, katere investitor je Direkcija RS za infrastrukturo, Občina Bled pa ima sklenjen sofinancerski sporazum za ureditev pločnika. V sklopu te investicije bodo uredili in asfaltirali pločnik ter zgradili temeljno ploščo za postavitve stranišča pred transformatorsko postajo Mlino. Zaradi gradnje bo popolna zapora prometa na priključku Ceste Gorenjskega odreda, obvoz bo po Savski cesti. Na glavni regionalni cesti je predvidena polovična zapora, ki bo urejena s semaforji. Dela bodo predvidoma končana do konca maja 2020.

Čistilna akcija bo devetega maja

Čistilna akcija v občini Bled bi morala biti v začetku aprila, vendar so jo zaradi epidemije prestavili. Nov datum je tako 9. maj, začela se bo ob 9. uri. Akcija bo potekala tako kot vsako leto, koordinacijo bodo vodili predsednica in predsedniki krajevnih skupnosti. Vsi udeleženci bodo na zbirnih točkah dobili vrečke in rokavice ter navodila, kjer bo akcija potekala. Skupine so lahko velike do pet ljudi, nujno pa je treba upoštevati varnostno razdaljo.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Prvi korak h gradnji

Konec aprila sta blejski župan Janez Fajfar in direktor družbe Kovinar gradnje ST z Jesenic Jernej Mrak podpisala pogodbo o začetku gradnje Medgeneracijskega centra Vezenine Bled.

»Izgradnja Medgeneracijskega centra Bled je ena izmed največjih investicij v zadnjih letih. Že sama konstrukcija bo prelepa, lesena, spominjala bo na tovarno Vezenine. V stavbi, ki bo stala tam, kjer so nekoč bile legendarne Vezenine Bled, bosta med drugim našla svoj prostor center za dnevno varstvo starejših in nova blejska knjižnica,« pravi župan Janez Fajfar.

V stavbi bosta med drugim našla svoj prostor center za dnevno varstvo starejših in nova blejska knjižnica.

Medgeneracijski center bo stal na Selišah, v neposredni bližini vrtca, šole in Infocentra TNP, namenjen pa bo občankam in občanom Bleda. »Vesel sem, da smo uspeli na javnem razpisu in da bomo spet lahko dokazali, kot smo že velikokrat, da znamo graditi take objekte, da se držimo pogodbenih obveznosti in da smo zanesljivi partner,« pa je dodal direktor družbe Kovinar gradnje ST Jernej Mrak. Medgeneracijski center bo končan konec prihodnjega leta.

Župan Janez Fajfar in direktor družbe Kovinar gradnje ST Jernej Mrak sta podpisala pogodbo o začetku gradnje Medgeneracijskega centra Vezenine Bled.

Ureditev pločnika v Zasipu

Občina Bled je lansko jesen na območju Blejske ceste v Zasipu začela obnovo komunalne infrastrukture ter ureditev pločnika in ceste.

Gradbena dela je na podlagi javnega razpisa prevzelo podjetje Gorenjska gradbena družba iz Kranja. Ker je bil ta odsek ceste v dolžini približno 300 metrov zelo dotrajan, je Občina Bled poleg rekonstrukcije ceste zgradila tudi pločnik skupaj z meteorno kanalizacijo in javno razsvetlavo, sočasno pa so zaradi dotrajanosti obnovili tudi primarno vodovodno omrežje z dograjenim hidrantskim omrežjem za izboljšanje požarne varnosti.

Poleg Občine Bled sta pri tej investiciji sodelovala tudi Elektro Gorenjska in Telekom, ki sta v cestno telo položila svojo komunalno infrastrukturo. Dela se v teh dneh zaključujejo, celotna vrednost investicije znaša 220.000 evrov z DDV. Ob tem se Občina Bled še enkrat zahvaljuje vsem občanom in občankam ob trasi izgradnje ter občanom ob obvozih za razumevanje in potrpežljivost.

V Zasipu so obnovili komunalno infrastrukturo ter uredili pločnik in cesto.

Bleda niso pozabili

Turizem Bled je v času epidemije pozval goste, ki so že obiskali Bled, naj preko blejskih spletnih omrežij delijo svoje spomine in zgodbe z Bleda.

Med pismi je bilo tudi naslednje sporočilo:

Pismo iz Madžarske

Rada bi delila zgodbo o vaši izjemni občini. Bled sem skupaj z zaročencem obiskala dva meseca nazaj, februarja, ko sva praznovala svojo peto obletnico. Na Bledu sva zelo uživala, se sprehajala okoli jezera, obiskala

sva njegovo srce, Blejski otok, poskusila sva kremšnito, ki je resnično odlična. Pred nekaj dnevi sem razmišljala o tem, kaj bi v teh težkih časih lahko počela. Našla sem madžarsko spletno stran, ki je ponujala triurni online tečaj risanja, ki je potekal tako, da si za svojo sliko lahko kot predlogo izbral fotografijo. Našla sem fotografijo sončnega zahoda na Bledu, takoj mi je bilo jasno, da

bom s tem obudila spomine na Slovenijo. Blejsko jezero je majhna škatlica z dragulji. Hvala vam za izjemne spomine in z veseljem delim fotografijo svoje slike, ki je nastala. Želim vam vse dobro in upam, da se bo kmalu veliko turistov ponovno lahko sprehajalo okoli jezera!

Dorina Lenner iz bližnje Madžarske

Spet živahno na gradbiščih

V občini Kamnik so v zadnjem mesecu dni znova zagnali nekaj gradbenih projektov.

JASNA PALADIN

Kamnik – V Šmarci je v polnem teku semaforizacija križišča pri nekdanji trgovini Tuš, s katero bodo omilili dosedanje zastoje ob priključevanju na državno cesto. »Z novo rešitvijo bomo pripomogli tudi k večji prometni varnosti, saj se bo poleg semaforizacije preuredila še cestna razsvetljava, dogradila se bo površina za pešce, obnovil se bo vodovod in uredil priključek lokalne ceste na državno. Za investicijo je bila z Direkcijo RS za infrastrukturo sklenjena sofinancerska pogodba. Decembra lani smo z izbranim izvajalcem podpisali gradbeno pogodbo, v aprilu pa smo začeli delati. Dela se bodo predvidoma zaključila konec maja, v tem času pa sta vzpostavljeni delni zapori regionalne in občinske ceste,« so nam naložbo predstavili na občini.

Asfaltiranje ceste Žaga–Podstudenc / Foto: Občina Kamnik

V aprilu so objavili razpis za ureditev križišča državnih cest Stahovica–Črnišnica in Stahovica–Kamniška Bistrica ter za gradnjo hodnika za pešce in postavitev javne razsvetljave ob cesti na Črnišnici. Poleg ureditve semaforiziranega križišča in izgradnje hodnika za pešce bodo zarisali nove prehode za pešce in obnovili vodovod ter kanalizacijo. Kot pojasnjujejo na občini, bodo pred samo izvedbo

del pozvali tudi vse zainteresirane investitorje za elektronska komunikacijska omrežja, da izrazijo interes za vključitev k izvedbi navedenega projekta. Tudi ta projekt bo občina izpeljala skupaj z Direkcijo RS za infrastrukturo, s katero so že februarja sklenili pogodbo o sofinanciranju. Gradbena dela se bodo začela v prvi polovici junija.

Aprila se je zaključil tudi postopek javnega naročila

za izgradnjo pločnika od odcepa za Markovo do naselja Vir pri Nevljah, tako da bo občina v tem mesecu podpisala gradbeno pogodbo z izbranim izvajalcem. Ta bo poleg pločnika v dolžini 350 metrov uredil tudi javno razsvetlavo in meteorni kanal. Projektantska ocena investicije je bila v tem primeru ocenjena na dobrih 260 tisoč evrov, a so v postopku pogajanj na občini prišli do cene 166 tisoč evrov.

Na področju rednega vzdrževanja občinskih cest je občina od ministrstva za infrastrukturo prejela obvestilo, da se v času epidemije koronavirusa izvajajo samo nujna dela. V aprilu so tako zaključili oziroma izvedli: rekonstrukcijo občinskih cest Žaga–Podstudenc v dolžini 310 metrov, Laniše–Stolnik v dolžini 114 metrov in vozišče ob usadu v Zgornjem Tuhinju v dolžini štirideset metrov.

Zbirajo dobre ideje

V Regionalni razvojni agenciji Gorenjske – BSC Kranj so objavili mednarodni natečaj za najboljšo poslovno idejo z družbenim oziroma okoljskim učinkom.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Leta 2018 je Regionalna razvojna agencija Gorenjske – BSC Kranj začela izvajati projekt Finance4SocialChange (Finance za družbene spremembe). V njem sodeluje trinajst partnerjev iz desetih držav z območja Podonavja in pridruženi partnerji. Projekt naslavlja finančne instrumente za podporo socialnim in družbeno odgovornim podjetjem in poslovnim idejam. Kot vsa podjetja namreč tudi podjetja z družbenim učinkom potrebujejo dostop do relevantnih finančnih virov, podjetniško znanje ter podporno mrežo ljudi in organizacij.

Območje Podonavja še vedno močno zaostaja za svetovnimi trendi na področju družbenega podjetništva in naložb z družbenim učinkom. Ocenjujejo, da je le dva odstotka naložb z

družbenim učinkom usmerjenih v podonavsko podjetja. »Pod vodstvom Centra za socialne inovacije Univerze v Heidelbergu pripravljamo spletni izobraževalni program, ki bo v okviru šestih modulov in podpornih regijskih delavnic namenjen vsem, ki so željni več znanja s področja družbeno odgovornega podjetništva, financiranja družbenih inovacij, merjenja družbenih učinkov. Izobraževalni program, ki smo ga poimenovali Social Impact Investment Design Academy, začnemo izvajati konec maja,« pojasnjujejo v BSC in dodajajo, da so v sodelovanju z nemško Agencijo za financiranje socialnega podjetništva pripravili in 27. aprila tudi objavili mednarodni natečaj za najboljšo poslovno idejo z družbenim oziroma okoljskim učinkom. Natečaj bo združil tristo podjetnikov iz podonavske regije.

Kopitarjev center v treh letih

Potrebna gradbena dovoljenja za Kopitarjev center na vodiški občinski upravi pričakujejo še letos.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Na vodiški občinski upravi so februarja na upravno enoto podali vloge za izdajo gradbenega dovoljenja za Kopitarjev center in parkirišče ter Kopitarjev trg, aprila pa so že pridobili gradbeno dovoljenje za interno cesto in pripadajočo komunalno infrastrukturo. Kot pojasnjujejo, izdajo vseh preostalih gradbenih dovoljenj pričakujejo še letos.

Občina Vodice je sicer že leta 2012 začela pripravljati projektno nalogo za izvedbo natečaja, ki se je zaključil leto kasneje z izbiro arhitekturnega biroja Dekleva Gregorič arhitekti. Sledila sta izdelava strokovnih študij in izvedba arheoloških raziskav, nato pa so med letoma 2016 in 2018 izdelali projektno in investicijsko

dokumentacijo. Občinsko in poslovno središče Kopitarjev center bo v štiridesetih odstotkih namenjen javnemu občinskemu delu, preostalih šestdeset pa zasebnemu. Občinski del bo sicer namenjen potrebam občinskih organov, knjižnični in drugi kulturni dejavnosti ter medgeneracijskemu delovanju raznih društev. Zasebni del pa v največji meri poslovni dejavnosti supermarketa, trgovskih, gostinskih in storitvenih lokalov ter pošti, preostanek pa zdravstveni dejavnosti in pisarnam.

Za javno-zasebno partnerstvo občina že preverja interes partnerjev za sodelovanje pri izvedbi projekta. Še ta mesec bodo objavili poziv promotorjem k oddaji vlog o zainteresiranosti za javno-zasebno partnerstvo. Na občinski upravi

tako pričakujejo, da bodo do konca junija že pridobili več informacij o interesu potencialnih partnerjev.

Če bodo uspešno zaprli finančno konstrukcijo, naj bi dela začeli prihodnje leto ali najkasneje leta 2022, objekt pa bi bil zgrajen leta 2023.

Za občino, ki v letošnjem proračunu načrtuje 4,9 milijona evrov prihodkov, projekt, katerega skupno vrednost ocenjujejo na 15 milijonov, predstavlja precejšen finančni zalogaj. Za načrte in različno dokumentacijo so doslej namenili slab milijon evrov, za letos imajo v načrtu razvojnih programov proračuna predvidenih še 260 tisočakov, za prihodnje leto pa dodatnih 13 milijonov evrov. Kot rečeno, pa si del sredstev obeatajo tudi od zasebnega partnerja.

Kopitarjev center, kot so ga zasnovali v podjetju Dekleva Gregorič arhitekti. / Vir: Občina Vodice

HUBAT

080 22 36

ZA TOPLO ZIMO IN
POMLAD, KURILNO OLJE
DOSTAVLJA HUBAT!

Brezplačen
prevoz ali
plačilo na
obroke

DOSTAVA KURILNEGA OLJA

www.hubat.si

Pred seboj vidi olimpijsko kolajno

Nekdanji svetovni mladinski prvak v superveleslalomu Miha Hrobat je kljub težavam z zdravjem zadovoljen z minulo sezono, v naslednjih pa bo vse naredil za svoj že zdavnaj postavljeni cilj – olimpijsko kolajno. Trenutno nabira kondicijo in čaka na treninge na snegu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjčan Miha Hrobat se je športu, predvsem pa smučanju, zapisal že zelo hitro. Kljub občasnim težavam z zdravjem je član Alpskega smučarskega kluba Triglav pri 25-letih prepričan, da bo uresničil svoje sanje in osvojil olimpijsko kolajno.

Minulo sezono ste končali kot trideseti najboljši smučar v superveleslalomu na svetu. Ste s tem zadovoljni?

Zadnja sezona je bila zame gotovo malo nenavadna. Na koncu sem dosegel najboljšo končno skupno uvrstitev v karieri, trideseto mesto v superveleslalomu. To mi je uspelo z nekaj zelo dobrimi tekmami. Vseeno pa nisem uresničil pred sezono zadanih ciljev. Vzrok za to so bile gotovo tudi težave s hrbtom. Že sredi sezone so se pojavile precej hude bolečine, kot so nato ugotovili zdravniki, je bila vzrok za to degeneracija dveh diskov. Bolečine so se nato pojavile tudi proti koncu sezone, ko sem imel težave v predelu lopatice, tako da sem dva dni moral ležati v bolnišnici. Izpustil sem tekmo v Hinterstoderju, kar je pomenilo, da sem izgubil tudi mesto za nastop v finalu. Kasneje sem sicer šel v Kvitfjell na Norveško, kjer pa še nisem mogel nastopiti tako, kot bi lahko. Nato pa so se tekmovanja končala. Če potegnem

črto, je bila zame sicer to najboljša sezona doslej, ne pa takšna, kot sem si želel in načrtoval.

Ste član naše reprezentance za hitre discipline. Je superveleslalom disciplina, ki se ji najbolj posvečate ali še kdaj razmišljate o tehničnih disciplinah?

Tri, štiri leta se res bolj posvečam hitrim disciplinam in letos bo četrta sezona, ko bom član reprezentance za hitre discipline. Gotovo je disciplina, ki se ji najbolj posvečam, superveleslalom. To pomeni, da treniram in tekmujem tudi v smuku. Prav tako tekmujem v kombinaciji in zato moram trenirati tudi slalom. Gotovo je zato treba biti vsestranski smučar, čeprav v slalomu in veleslalomu sedaj ne tekmujem. Treniramo pa vse discipline, saj je za zadnja leta značilen trend, da so tudi smuki tehnično zahtevnejši.

Kako ste sprejeli dejstvo, da je sezona predčasno zaključena?

Moja zadnja tekma je bila na začetku marca v norveškem Kvitfjellu. Ko smo potovali proti domu, je bilo že jasno, da bo tudi pri nas kmalu podobna situacija, kot je bila na Kitajskem. Načrtovali smo sicer krajši trening v Kranjski Gori in Sella Nevee, vendar je bilo hitro znano, da se sezona zaključuje, da so vse tekme svetovnega pokala odpovedane, da

je odpovedano državno prvenstvo in da se prekinajo tudi treningi.

Kako ste se prilagodili novi situaciji, dejstvu, da nenadoma ostajate doma?

Ni mi bilo težko, saj sem bil celo zimo od doma, in tudi če bi sezona trajala še en mesec, bi si nato vzel nekaj časa zase. Prvih 14 dni sem zgolj ohranjal kondicijo in čakal, ali bomo sploh še kaj šli na sneg. Ko je bilo jasno, da se to še nekaj časa ne bo zgodilo, sem se nekako odklopil od smučarije. Z dekletom sem bil v Ljubljani, veliko sva ustvarjala v kuhinji. Ker v hotelih ni kaj prida hrana, ko sem doma, rad kaj dobrega pojem. Precej sva hodila okrog v naravo, nato pa sem začel treninge, ki jim tudi sedaj posvečam večino časa. Poiskal sem si tudi novega kondicijskega trenerja, saj ga sedaj v ekipi ne bomo več imeli. Tako sedaj delam z Mitjo Bračičem, s katerim sodeluje tudi Žan Kranjec. Delam različne vaje, veliko sem na kolesu, tečem in podobno. S prijatelji iz reprezentance smo imeli dva sestanka po Zoomu, družimo se na družbenih medijih, sicer pa se v zadnjih dveh mesecih nismo videli.

Avstrijski smučarji naj bi te dni že začeli trenirati na ledenih. Kdaj naj bi vi šli na sneg?

Trenutno tega še ne vem, vem le, da smo se pogovarjali,

Kranjčan Miha Hrobat je bil v minuli smučarski sezoni naš najboljši tekmovalac v superveleslalomu. / Foto: Gorazd Kavčič

da bi šli na Kanin. Vendar je potem padla odločitev, da tega ne moremo in zato za zdaj še težko rečem, kako bo. Morda bo znano že v naslednjih dneh. Ko se bo odprla meja z Avstrijo, bomo gotovo šli na treninge tudi tja. Sicer pa imamo več različnih načrtov, kako naj bi potekali poletni treningi. Odvisno bo od zdravstvene situacije pri nas in v svetu. Po najbolj optimističnih načrtih naj bi šli konec avgusta v Čile, lahko pa se zgodi tudi, da ne bomo mogli prav daleč. Zavedam se, da je naša zveza zaradi nastalih razmer v slabši kondiciji, zato bomo morali reprezentanti tudi sami kar nekaj prispevati za

stroške. Kondicijskega trenerja si plačujem sam, gotovo bo stroškov še kar nekaj. Zato trenutno tudi iščem dodatne pokrovitelje.

Si v teh časih sploh lahko postavljate cilje za naslednje sezone?

Cilje imam. Seveda vem, da bomo morali biti glede treningov bolj iznajdljivi, toda v glavi imam že načrt, kaj si želim. S trenerji sicer o tem še nismo govorili, vem pa, da si želim napredovati. Največja sprememba, ki si jo želim doseči, je, da že na treningih skušam prikazati tekmovalne vožnje in v sebi zakoreniniti napadalno vožnjo in hitrost. S tem ne bo

tako velike razlike med treningi in tekmami, kar mislim, da bi lahko pomenilo boljše rezultate.

Prihajate v najboljša smučarska leta, ko ste še dovolj mladi, pa vendar imate že nekaj dragocenih izkušenj. Kaj si še želite doseči?

Zavedam se, da si lahko zadam visoke cilje, ki se potem morda ne uresničijo. Že pred leti sem povedal, da si želim olimpijsko kolajno, in za tem tudi stojim. To je tudi cilj, za katerega delam. Pred seboj imam vsaj dva ali tri nastope na olimpijskih igrah, in dokler se moja kariera ne bo končala, bom v to tudi verjel.

Od sezone je pričakoval več

Trener članske ekipe HišaNaKolesih Odbojarskega kluba Triglav Kranj Sašo Rop po zaključku sezone pravi, da je bila ekipa v državnem prvenstvu sposobna doseči več kot sedmo mesto.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Že sredi marca je Odbojarska zveza Slovenije odločila, da je letošnje državno prvenstvo v prvi Sportklub odbojarski ligi zaključeno. Naslov slovenskih prvakov so osvojili odbojkarji ACH Volleyja Ljubljana, kranjska ekipa HišaNaKolesih Triglav pa je bila na koncu sedma.

»Sedmo mesto za nas zagotovo ni zadovoljivo, saj smo od sezone pričakovali mnogo več, vsaj jaz osebno. Mislim, da je vzrok za to predvsem slab začetek sezone, na roke nam nista šli niti dve podaljšani tekmi s

Šoštanjem. V pokalnem tekmovanju smo z uvrstitvijo med štiri najboljše cilje izpolnili, res pa je, da tudi v polfinalu nismo igrali tako, kot znamo. Ekipa je bila letos sposobna mnogo več, kot je končni rezultat v ligi, in tudi v morebitnem finalu bi imeli svoje možnosti, ampak tega nikoli ne bomo vedeli,« pravi trener Sašo Rop, ki je prepričan, da je zdravje vendarle na prvem mestu.

»Delo kluba se je postavilo v nekakšen 'stand-by' položaj, ki ga nihče ni predvidel. Kar naenkrat smo športniki in trenerji doma, in to pred ključnimi tedni sezone, za katere se dela večino

sezone. Igralcem ni lahko, meni je lažje, ker z družino preživljam veliko kvalitetnega časa. Trenutno je na voljo tudi ogromno gradiva za 'študij' odbojke na daljavo. Mnogi trenerji po svetu so začeli deliti informacije, metodike dela in podobno. Zato mi še malo ni dolgčas in lahko rečem, da mi je ta čas po šestih letih treniranja brez odmora prišel celo prav,« pravi trener Rop, ki je prepričan, da so tudi igralci poskrbeli, da se bodo ob novem snidenju dobro počutili. »Na srečo imamo dovolj sodobne tehnologije in fan-tje so dobili zelo konkretne programe za delo od doma.

Sedaj je tudi čas za vse sanacije manjših poškodb,« tudi pravi Rop in dodaja, da tako on kot ekipa že razmišljata o novi sezoni.

»Glede članske ekipe smo imeli v klubu pripravljena dva scenarija. Eden je bil korak nazaj in drastična pomladitev, drugi pa, da skušamo narediti korak naprej. Uprava se je odločila za drugi scenarij, tako da bomo nadaljevali s podobno strategijo kot do sedaj. Če nam uspe narediti ekipi po naših načrtih, bodo cilji ostali visoki, torej biti v zgornji polovici državnega prvenstva in naskok na medaljo, če bo le možno,«

Trener članske ekipe HišaNaKolesih Odbojarskega kluba Triglav Kranj Sašo Rop / Foto: Aleš Oblak

še dodaja Sašo Rop, ki pričakuje tudi pomoč okolja. »Imamo cilj postati nacionalni ali vsaj regijski panožni center s svojo dvorano s t.i. tarafleksom. Imamo celo investitorja, tako da v bistvu

čakamo na formalnopravne postopke. V Kranju so optimalni pogoji za kaj takega, imamo namreč dobre srednješolske programe, kjer so športniki dobrodošli,« še dodaja Sašo Rop.

Skupaj do respiratorja

Pri razvoju prototipa medicinskega respiratorja Diham so sodelovali tudi Domel, Lotrič Meroslovje in podjetje EKWB iz Komende. Zagnali so že drugo fazo razvoja.

ANA ŠUBIC

Železniki – V okviru pobude zdravnikov UKC Ljubljana in Tehnološkega parka Ljubljana, da razvijejo in iz hitro dostopnih sestavnih delov sestavijo prototip medicinskega respiratorja, ki bi ga v primeru nenadzorovanega širjenja epidemije lahko uporabili za reševanje življenj, so se izoblikovale štiri razvojne skupine, ki so pred kratkim že

predstavile vsaka svoj prototip. V dveh ekipah je sodeloval železnikarski Domel. »V eno od pobud smo povabili tudi sosednje podjetje Lotrič Meroslovje in izoblikovala se je močna skupina Diham, ki je večino razvojnega dela opravila v Selški dolini,« je razložil direktor Domela Matjaž Čemažar. Razvojno ekipo respiratorja Diham so sestavljali še predstavniki komendskega podjetja EKWB, Tehnološkega

parka Ljubljana, Zavoda 404 in podjetja BPMC.

Razvili so prototip za turbinski tlačni respirator z lastnim motorjem in puhalom. Za delovanje potrebuje zgolj električno napajanje in vir kisika. Omogoča tri načine delovanja: lahko diha namesto bolnika, če je v komi, mu pomaga pri dihanju ali pa mu med samostojnim dihanjem zagotavlja zadostni pretok in količino kisika. S predstavitvijo prototipa na

UKC Ljubljana so 25. aprila končali prvo fazo razvoja. »Presegel je vsa pričakovanja razvojnikov in partnerjev projekta,« je bil zadovoljen Marko Lotrič, generalni direktor Lotrič Meroslovja.

Do prototipa v rekordnem času

Vodenje razvojne skupine inženirjev je prevzelo podjetje EKWB oz. vodja njegovega razvoja Urban Kolman. »V rekordnem času smo

izpeljali projekt od ideje do testiranega prototipa, in to po principu pro bono,« je poudaril Matjaž Krč, direktor komendskega EKWB, v katerem sicer razvijajo in proizvajajo tekočinske hladilne sisteme za visoko zmogljive računalnike. Dodal je, da brez povezanega delovanja predstavnikov vseh šestih podjetij in strokovnega zdravniškega znanja tako kompleksnega projekta ne bi izpeljali tako hitro. Lotrič je ob tem izpostavil še nekaj ključnih posameznikov, ki so od 17. marca dalje v razvoj respiratorja vložili večino svojega časa. To so Nejc Demšar, Žiga Klančar, Miha Peternelj in Aleš Pfajfar iz Lotrič Meroslovja, Jaka Gornar iz Domela, že omenjeni Urban Kolman in Rok Capuder iz Zavoda 404.

Domel se je v preteklosti z respiratorji že spogledoval, zato so po besedah Čemažarja osnovne zahteve za kompresor že poznali. V koncept so vključili serijsko EC-puhalo, sicer razvito za baterijski sesalnik, a ga je bilo treba prilagoditi zahtevam respiratorja. »Ker je bilo treba sestavne dele hitro izdelati, smo določene dele izdelali v naši orodjarni in na 3D-tiskalniku,« je pojasnil Čemažar. Lotrič Meroslovje je bilo zadolženo predvsem za programsko opremo in opravljanje meritev.

Razmišljajo o uvedbi redne proizvodnje

»Zagnali smo drugo fazo razvoja, ki jo trenutno izvajamo z Domelom,

k sodelovanju pa smo že povabili tudi ostale partnerje in ključne dobavitelje iz projekta Diham,« je razložil Lotrič in dodal, da razmišljajo o uvedbi redne proizvodnje. Pred tem jih čaka še oblikovanje poslovnega načrta, preveriti morajo, ali so med razvojem morda nehoti kršili kakršnekoli patente oz. intelektualno lastnino, opraviti bo treba tudi postopek certificiranja. Lotrič pravi, da bi bil v primeru izražene potrebe po respiratorjih s strani pristojnih državnih organov konzorcij Diham v obdobju meseca dni sposoben izvesti proizvodnjo nulte serije. Sestavne dele bi v čim večji meri pridobili s strani partnerjev v projektu in drugih slovenskih proizvajalcev.

Čemažar je spomnil, da je v Železnikih v zgodnjih šestdesetih letih in kasneje v sedemdesetih letih v okviru vojaškega programa že potekala proizvodnja delov za respiratorje. Vzpostavitev redne proizvodnje bi sicer terjala velike investicijske vložke. »Ključna za odločitev bo raziskava trga in analiza konkurenčnih prednosti razvitega koncepta v primerjavi z močnimi in že uveljavljenimi blagovnimi znamkami na trgu,« je povedal Čemažar ter dodal, da je do serijskega in polno certificiranega respiratorja še dolga pot, predvsem zaradi zahtevne faze testiranja, saj gre za aparat, ki vzdržuje življenjsko funkcijo in je zato podvržen najzahtevnejšim standardom.

S predstavitvijo prototipa na UKC Ljubljana so končali prvo fazo razvoja.

Pomembna kakovost peletov

Med alternativnimi viri ogrevanja so vse bolj priljubljeni kotli na pelete. Pri izbiri peletov pa je treba biti pozoren ne le na ceno, ampak tudi na kakovost.

MATEJA RANT

Poljane – »Tako kot v mnogih drugih primerih tudi pri nakupu lesnih peletov ne sme biti odločilna cena, temveč njihova kakovost,« poudarja direktor družbe za upravljanje z obnovljivimi viri energije Energija narave Marjan Šinkovec. Po njegovih besedah je najpomembnejši podatek proizvedena energija oziroma kurilna moč na enoto cene in vsebnost pepela.

Čim manj pepela

Uporabnik kakovost peletov tako najlažje oceni z ostankom pepela, ko peleti zgorijo. »Za kakovostnimi peleti ostane čim manjša količina pepela, medtem ko ga je pri slabih peletih več, zraven pa nastaja še žlindra,« je razložil Marjan Šinkovec in dodal, da je ta razlika zelo

pomembna, saj žlindra uničuje kotel, zmanjšuje učinkovitost ogrevanja in prinaša nepotrebno dodatno delo pri upravljanju s kotlom. Ob tem opozarja, da se tudi pri kakovostnih peletih lahko zgodi, da ne zgorijo do konca, kar je posledica nepravilno nastavljenih kurilnih naprav. »Prvi prepoznavni znak kakovostnih peletov in pravih nastavitvev je zato pepel, ki mora biti siv in povsem sipek. Če se med pepelom pojavljajo večji, neizgoreli delci peletov in lahko te delce s prsti enostavno zdrobimo, pri čemer pustijo črno sled na prstih, to ne pomeni, da peleti niso kakovostni.« Med razlogi, zakaj peleti ne izgorijo do konca, Šinkovec navaja premalo zraka pri izgorovanju v peči ali prevelik vnos peletov. »Pri prepoznavanju zgoznelih ostankov si torej lahko pomagamo

s preprosto metodo mencanja med prsti. Neizgoreli pelet lahko zdrobimo med prsti, žlindre nikoli.« Preizkuse kakovosti peletov vsako leto opravijo tudi pri Zvezi potrošnikov Slovenije, in sicer zanje to izvaja Gozdarski inštitut v sodelovanju skupaj s Te-Tolom Ljubljana. »Peleti našega podjetja imajo na podlagi teh testov zadnja tri leta najboljše razmerje med kakovostjo in ceno med vsemi testiranimi peleti na slovenskem trgu.«

Pomembna čista vhodna surovina

Po Šinkovčevih besedah je za proizvodnjo kakovostnih peletov najpomembnejša čista vhodna surovina, brez sledi lubja, saj ta povzroča večjo količino pepela in tudi žlindro. Razen tega je v proizvodnem procesu peletiranja zelo pomembna še

pravilna vlažnost surovine, ki mora biti med osem in devet odstotna, kar zahteva tudi standard. Za proizvodnjo kakovostnih peletov uporabljajo manj kakovosten ali celo odpadni les, predvsem žagovino in čiste sekance. »Pomembno je, da je les na žagarskem obratu olupljen, torej brez lubja, korenin, zemlje in peska, kar povzroča že prej omenjene težave. Uporabljeni les mora biti tudi primerno osušen in uležan, da dobi enotno strukturo,« pojasnjuje Šinkovec. Po sušenju žagovine sledi mletje do preseka največ 1,5 milimetra in nadalje peletiranje, kjer valji vtiskajo suho žagovino v matrico. »Zaradi velikega trenja v fazi peletiranja se molekule lignina razprejo, v nadaljnjem postopku pa vroči peleti potujejo v hladilnik, kjer se omenjene molekule lignina spet zaklenejo,

Pri nakupu lesnih peletov ne sme biti odločilna le cena, temveč njihova kakovost. / Foto: arhiv podjetja

s čimer pridobimo trdnost peletov.« V nadaljnjih postopkih se peleti še presejejo in prepiljujejo, da se izločijo prašni delci. Ob tem je Šinkovec razložil, da prepričanje, da so svetlejši peleti kakovostnejši od temnejših, ne drži. »Pogosto gre namreč za zavajanje, saj mnogi proizvajalci lesnih peletov v fazi predpriprave žagovine pred peletiranjem dodajo klor, ki surovino pobeli. Tako zavajajo kupce in prikrivajo nekakovostno žagovino ali prekomerno oksidacijo pri sušenju le-te v valjnih

sušilcih,« je pojasnil Šinkovec in dodal, da standard sicer dovoljuje vsebnost klora, vendar je za kakovosten pelet ta popolnoma nepotreben in zavajajoč.

Na koncu je Šinkovec opozoril še na pomen pravilnega skladiščenja peletov, kar je prevečkrat spregledano. »Pelete moramo vedno skladiščiti v suhih prostorih, saj je embalaža naluknjana, peleti pa zaradi svoje suhosti zelo vpijajo vlago iz zraka. Ob vpijanju prevelike količine vlage postanejo neuporabni.«

Z avtom končal v potoku

SIMON ŠUBIC

Zgornja Sorica – V sredo nekaj pred polnočjo se je v Zgornji Sorici poškodoval voznik, ki je na ovinku zapeljal s ceste in po prevračanju obstal v potoku. Vozilo je bilo v nesreči uničeno (na sliki). Voznik je bil pred prihodom škofjeloških gasilcev že izven vozila. Gasilci so nudili reševalcem NMP Škofja Loka pomoč pri oskrbi in prenosu poškodovane osebe in vozilo dvignili iz potoka nazaj na cesto.

Policija voznike poziva k previdnosti, saj se stanje v prometu ni bistveno izboljšalo kljub redkejšemu prometu in praktično praznim cestam v času epidemije covid-19. Na Gorenjskem so

Foto: P. Kranj

Divjanje ga bo stalo voznškega dovoljenja

Kranj – Prometni policisti so v ponedeljek zvečer na Orehku obravnavali voznika, ki je ob omejitvi 90 km/h vozil s hitrostjo 152 km/h. Odvzeli so mu voznško dovoljenje in ga izločili iz prometa. O kazni bo odločalo sodišče, grozi pa mu najmanj 1.200 evrov globe in osemnajst kazenskih točk, torej prenehanje veljavnosti voznškega dovoljenja.

Nogo poškodoval s kosilnico

Zasip – V sredo okoli 19. ure si je v Zasipu občan pri delu s traktorsko kosilnico poškodoval nogo. Posredovali so reševalci Nujne medicinske pomoči Bled.

Pozabili na kuhanje

Kranj – V Kranju se je v sredo dopoldan začelo kaditi iz kletnega stanovanja. Gasilci so v stanovanju našli pozabljeno hrano na prižganem štedilniku. Posodo so odstranili in prostore prezračili.

Našel topovsko granato

Žabnica – V sredo popoldan je občan v bližini Žabnice z detektorjem kovin našel topovsko granato. Kraj je zavarovala policija, strokovnjaka pa sta granato strokovno uničila.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

namreč policisti obravnavali le malo manj prometnih nesreč (okoli 430) kot lani v istem obdobju (okoli 510). Trije udeleženci so letos umrli, 21 (lani 18) se jih je huje poškodovalo, še 108 (lani 120) pa je bilo lažje poškodovanih. Povečal pa se je delež vinjenih povzročiteljev z lanskimi 8,29 odstotka na trinajst odstotkov.

Med letos ugotovljenimi prekrškami je bilo tudi že več hujših kršitev prometnih pravil, kot so nevarne vožnje, visoke stopnje alkohola in enormne prekoračitve hitrosti (npr. 244 km/h na avtocesti in 152 km/h zunaj naselja). Policisti so zasegli 76 vozil in iz prometa zaradi alkohola in drog izločili več kot 350 voznikov.

Tri četrtine jih krši pravila

Do konca maja bodo policisti z večjo intenzivnostjo izvajali nadzor v cestnem prometu, pozorni pa bodo predvsem na kršitve kolesarjev in na kršitve drugih udeležencev do kolesarjev.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ta mesec se Agencija za varnost prometa (AVP) in policija že tradicionalno posvečata tudi opozarjanju na večjo varnost kolesarjev, ki se še posebej po rahljanju splošne omejitve glede gibanja zaradi epidemije novega koronavirusa znova množično pojavljajo na cestah. Do konca meseca bodo policisti izvajali tudi nadzor nad kršitvami kolesarjev in kršitvami drugih udeležencev do kolesarjev. AVP vse udeležence v prometu, predvsem pa kolesarje, zato opozarja na dodatno previdnost. Ob tem poudarjajo, da tudi uporaba mobilnega telefona in slušalk vplivata na zaznavanje okolice in prometa, kar stopnjuje tveganje za nastanek prometne nesreče.

Delež kolesarjev, ki spadajo med ranljivejše skupine udeležencev, se v zad-

Delež kolesarjev v prometu se v zadnjih letih vztrajno povečuje, s tem pa narašča tudi njihova ogroženost, opozarjajo na Agenciji za varnost prometa. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

na policiji opozarjajo, da je v teh dneh pričakovati več kršitev prometnih pravil, kar lahko privede do slabše prometne varnosti.

Policisti bodo do 31. maja z večjo intenzivnostjo izvajali nadzor v cestnem prometu. Pozornost bodo usmerili na kršitve kolesarjev in na kršit-

rdeče luči na semaforju), psihofizično stanje kolesarjev, prevoz otrok na kolesu in uporaba kolesarskih čelad, vožnja po pločnikih, nepravilna in tesna prehitevanja kolesarjev ter neupoštevanje pravil o prednosti. Ker so poškodbe glave ene pogostejših poškodb v prometnih nesrečah, se priporoča uporaba kolesarske čelade za vse kolesarje.

Ugotovitve opazovanja kolesarjev, ki so ga pred tremi leti izvedli na AVP, kažejo, da skoraj tri četrtine kolesarjev krši prometna pravila, resnejše prekrške pa jih napravi približno četrtina. Med najpogostejšimi kršitvami so neustrezno prečkanje cestišča, vožnja v nasprotni smeri ter vožnja v rdečo luč na semaforju, tudi ogrožanje pešcev z vožnjo po pločniku ter uporaba mobilnega telefona med vožnjo kolesa.

V sredo sta na Polici pri Naklem trčila dva kolesarja zaradi nepravilne strani vožnje povzročiteljice, ki se je tudi lažje poškodovala. V Kamniku pa se je v sredo okoli 23. ure poškodoval kolesar, ki je zapeljal čez robnik na pločnik in padel.

njih letih v prometu vztrajno povečuje, s tem pa narašča tudi njihova ogroženost, pravijo na AVP. Vozniki jih namreč velikokrat spregledajo in tako še dodatno povečajo možnost za nastanek prometne nesreče in posledično hudih poškodb. Tudi

ve drugih udeležencev do kolesarjev. Poudarek nadzora bo predvsem na najpogostejših kršitvah oziroma vzrokih prometnih nesreč kolesarjev, kot so vožnje kolesarjev v napačno smer, upoštevanje prometne signalizacije (predvsem upoštevanje

Ovadbna za eksplozijo plina v Britofu

◀ 1. stran

Kriminalisti so sicer sum kaznivega dejanja, za kar je po 321. členu Kazenskega zakonika zagrožena denarna kazen ali zapor do enega leta, utemeljili s tem, da ni bila odvrnjena nevarnost, ki je nastala s kombinacijo poškodb na plinski napeljavi zaradi gradbenih del, prisotnosti zemeljskega plina v plinskem omrežju in zemljini ter z neizvedbo varnostnih ukrepov pri sanaciji poškodb, so razložili na Policijski upravi Kranj. »Promet je namreč tam kljub vsem tem elementom potekal nemoteno do trenutka, ko je v vodovodnem jašku zaradi človeškega faktorja eksplodiral nakopičen zemeljski plin. Delavec je imel

upravičen razlog za zadrževanje v vodovodnem jašku in ni med ovadenimi. V času vznaha so bili ob robu jaška še en delavec in štirje otroci. Vseh šest se je poškodovalo in zdravilo zaradi opeklin,« so dodali.

S PU Kranj so še sporočili, da so kriminalisti tudi ugotovili, da naj bi šlo pri obravnavanem plinovodu za neskladno gradnjo, saj odseka ni bilo v načrtih projekta za izdajo gradbenega dovoljenja, ampak so bila dela izvedena glede »na potrebe«. O tem so seznanili inšpektorat za infrastrukturo, so dodali.

V kranjskem Domplanu so pojasnili, da niti z ovadbo niti z ugotovitvami kriminalistov niso seznanjeni, saj jih policija in tožilstvo, kar je tudi običajno, nista

obveščala o poteku in ugotovitvah policijske preiskave. Ob tem opozarjajo, da v javno objavljenih navedbah policije nikjer ni navedeno, da naj bi bilo za eksplozijo v Britofu odgovorno podjetje Domplan in da je bila kazenska ovadbna vložena zoper njihovo podjetje in zaposlene osebe. »Konkretno bomo ugotovitve policijske preiskave lahko komentirali, če nam bodo s strani policije oziroma tožilstva predočene. Glede na navedbe policije, po katerih naj bi šlo za sum kaznivega dejanja neodvrnitve nevarnosti, ki je nastala s kombinacijo poškodb na plinski napeljavi zaradi gradbenih del, prisotnosti zemeljskega plina v plinskem omrežju in zemljini ter z neizvedbo

varnostnih ukrepov pri sanaciji poškodb, pa je verjetno tudi vam znano, da je bil Domplan investitor in ni izvajal niti gradbenih niti strojno-inštalacijskih del, plinovod pa v času poškodovanja plinovoda niti v času eksplozije s strani družbe Domplan še ni bil prevzet,« je poudarila direktorica podjetja Vera Zevnik.

Do eksplozije zemeljskega plina v vodovodnem jašku na glavni cesti v Britofu je prišlo 3. decembra. Ob tem se je poškodovalo šest oseb, med njimi tudi štirje otroci. Vsi so se dlje časa zdravili zaradi opeklin. Po eksploziji je bilo v bližnji okolici evakuiranih 76 prebivalcev. Območje je bilo deset dni zaprto, na kraju je bila zaradi velike nevarnosti

za življenje in premoženje ljudi ves čas prisotna tudi policija. Že prve dni so kriminalisti opravili podroben ogled kraja eksplozije in pod površjem našli poškodovan del plinske napeljave, ki je bil zavarovan in analiziran. Kot so pojasnili na policiji, materialna škoda v dogodku ni nastala, sanacija napake pa je ocenjena na okoli štiriideset tisoč evrov.

Februarja smo poročali, da je energetski inšpektor v kasnejšem nadzoru pri investitorju Domplanu Kranj in izvajalcih del Pirc Gradnje in IMP Promont ugotovil, da v plinovodu, ki uradno še ni bil prevzet, ne bi smelo biti zemeljskega plina. Ukrepov kljub temu ni izrekel, saj je bil s tehničnega vidika plinovod v Britofu zgrajen ustrezno, njegova tesnost pa je bila tudi ustrezno preizkušena. Poškodba plinovoda se je namreč zgodila pri naknadnem posegu.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Žabja svatba

Zbirki več kot tisočih fotografskih nagrad je Aleksander Čufar iz Železnikov dodal še en poseben dosežek. Ameriška fotografska zveza PSA mu je v svoji reviji objavila prispevek o žabah, ki ga spremlja izbor čudovitih fotografij, ena od njih pa je tudi na naslovnici.

ANA ŠUBIC

V svojo majsko revijo je ameriška fotografska zveza PSA uvrstila tudi obsežen prispevek Aleksandra Čufarja iz Železnikov z naslovom Žabja svatba. Čeprav je od odobritve do objave v PSA Journal minilo dobro leto dni, pa je sedaj Čufarjevo zadovoljstvo toliko večje, saj so mu poleg prispevka objavili kar trinajst fotografij in še naslovnico. Nanjo se je prebil kot prvi slovenski fotograf. Deležen je bil tudi čestitk Elene McTighe, predsednice PSA, ki sicer povezuje fotografe z vsega sveta.

Čeprav je kot izjemen ljubiteljski fotograf v tridesetih letih osvojil že več kot 1100 nagrad na natečajih po vsem svetu, je Čufar ponosen tudi na svoj najnovejši dosežek. Gre za plod njegovih dolgotrajnih prizadevanj. Vrsto let je vsako pomlad dolge ure preležal pred mokrišču, da mu je

uspelo v objektiv ujeti žabe, ki so sicer zelo plahe. V želji, da bi se jim lahko še bolj približal in posnel še boljše fotografije, je nemalokrat do pasu ali pa še globlje zabredel v mrzlo vodo in čakal ... Tako je bilo tudi aprila 2000, ko je blizu Kočevja po dveh urah in pol prezebanja v vodi posnel krastačo, ki je pokukala na gladino, prekrito z vodno lečo. Takrat je nastal njegov prvi posnetek žabe, s katerim je požel velik uspeh. Prejel je več kot petdeset nagrad po vsem svetu; največ mu pomeni zmaga v kategoriji dvoživk na naravoslovni razstavi leta 2001 v Nemčiji.

Krastača, obdana z vodno lečo, je še danes ena Čufarjevih najboljših fotografij žab, ki so jo pričakovano objavili tudi v PSA Journal – skupaj z njegovimi kasnejšimi posnetki. Poleg krastač iz Kočevja in jezera zraven Prevalj so predstavljene tudi sekulje, ki jih je fotografiral v

nekdanjem mokrišču v Dolenji vasi, in plavčki iz Veržeja. Plavčki so mu še posebej ljubi; gre za rjavo žabo, a samec v času ljubezni za tri dni pomodri. To fotografu omogoča čudovite barvne kontraste in tudi posnetke, za katere nekateri menijo, da jih v naravi ni mogoče narediti, kar pa ne drži, zagotavlja Čufar. Vselej je posebno pozornost posvečal kotu oz. strani fotografiranja, najraje je izbral protisvetlobo ali toplo večerno svetlobo, rumena ozadja je ustvaril s pomočjo odboja dreves, ki so, osvetljena s soncem, v vodo oddajala rjavo svetlobo ...

Čufar poudarja, da je potrebnih veliko pomladi, da ti uspe nekaj, kar vsi občudujejo. Na določeno mokrišče je odšel enkrat ali dvakrat v sezoni, da je žabe čim manj vznemirjal. »V pravem trenutku moraš biti na pravem kraju. Tudi niso vsako leto na istem mestu, če ni

Aleksander Čufar / Foto: Tomaž Benedičič

dovolj vode.« Ob posameznih nahajališčih žab je imel tudi kolege, ki so ga obveščali, kdaj se mu splača priti. »Pred leti, ko sem bil še član Foto društva Grča Kočevje, smo s fotografskimi kolegi vsako leto šli fotografirati žabjo svatbo. Vsak si je izbral svoj prostor, kjer je ležal tri ure. Ko so žabe začele prihajati ven, so skakale tudi po nas, še videle nas niso. V zadnjih letih je pa tako, da ti lahko inšpekcija zagrozi s prijavo zaradi vznemirjanja žab. Postalo je težje, sicer pa mi v zadnjih letih fotografiranje preprečujejo tudi zdravstvene težave.«

Da se je žabam lažje približal, si je nadel oblačila varovalnih barv. Z brežin jih je fotografiral v ležečem položaju, da so se gledali iz oči v oči, saj se mu zdi to najbolje za prikaz žab v njihovem okolju. Takšno fotografiranje je naporno, saj traja tudi do šest ur. Premikali se niso, če ni bilo zares nujno. »Po nekaj urah so vsaka tla zelo trda,« je pristavil v smehu.

Poleg vztrajnosti in poznavanja navad živali mora fotograf imeti tudi dobro opremo in vedeti, kako jo uporabljati. Čufar je sčasoma začel uporabljati kombinacijo

teleobjektiva in macro obročkov, kar mu je omogočalo fotografiranje žab z daljše, približno metrske razdalje in s tem tudi več kakovostnih fotografij. Po dolgih urah ob mokriščih je sledilo delo v digitalni temnici, kjer se je lotil obdelave najboljših posnetkov, pri čemer pa vselej teži k temu, da je fotografija čim boljši odraz stanja v naravi.

»Ljudem pred leti niso bile nekaj lepega, ko pa vidijo moje fotografije, rečejo, da so prav lepe,« zadovoljno ugotavlja Čufar. Marsikdo žabe sedaj celo pomaga prenašati čez cesto, da jih čim več pride živih v mlake na žabjo svatbo.

Čufar je po osvojenih nagradah eden najuspešnejših slovenskih fotografov. Lani je osvojil rekordnih 211 nagrad, večinoma v tujini, kot prvi slovenski fotograf je pri mednarodni fotografski organizaciji pridobil naziv Excellence FIAP diamant 3, že sedem let zapored nagrade osvaja na vseh kontinentih ... »Dobra slika je super, a dobri ljudje, ki sem jih spoznal ob fotografiranju, so pa še veliko več.«

Fotografija krastače, za katero je Čufar prejel več kot petdeset nagrad

Sekulji, ki ju je fotografiral ob nekdanjem mokrišču pri silosih v Dolenji vasi

Na naslovnici je plavček iz okolice Veržeja.

Kultura

Avtor spomenika na Prekmurskem trgu je kipar Zoran Srdić Janežič. Stran 14

Zanimivosti

Avanture gorenjske posadke na tradicionalnem reliju Budimpešta–Bamako ... Stran 15

MultiKulti

Marko Žnidaršič že deset let živi v Argentini. Pravi, da Argentinci radi zamujajo. Stran 16

Od petka do petka

V poročilu o stanju in nabavah opreme za boj proti epidemiji covid-19 vlada nekdanjemu premierju Marjanu Šarcu očita, da je ignoriral opozorila o pomanjkanju zaščitne opreme. / Foto: arhiv GG

Zahtevo za odreditev parlamentarne komisije, ki bi preiskovala nabavo zaščitne opreme, sta v torek vložili tako koalicijska kot opozicijska. / Foto: Gorazd Kavčič

Štiri opozicijske stranke so v ponedeljek vložile interpelacijo gospodarskega ministra Zdravka Počivalška. / Foto: arhiv GG

Poročilo, interpelacija, preiskovalna komisija

SIMON ŠUBIC

Objavili poročilo o zaščitni opremi

Aktualna vlada Janeza Janše je v sredo objavila težko pričakovano poročilo o stanju in nabavah opreme za boj proti epidemiji covid-19. V osemdeset strani dolgemu poročilu prejšnji vladi Marjana Šarca med drugim očitajo, da ni ukrepala pravočasno za zajezitev širitve koronavirusa v Sloveniji. Za sedanjo vlado je bila najbolj sporna odločitev, da za povratnike z dopusta v Italiji niso odredili karantene in da niso pravočasno zaprli oziroma zdravstveno nadzorovali meje z Italijo. Bivšemu premierju Marjanu Šarcu tudi očitajo, da je ignoriral opozorila stroke o pomanjkanju zaščitne opreme. Poročilo na drugi strani o delu sedanje vlade pravi, da ji je v težkih razmerah uspelo zagotoviti dovolj opreme. Te je bilo 16. marca, tri dni po prisegi nove vlade, v blagovnih rezervah skorajda nič oziroma niti za en dan glede na ocenjene potrebe v Sloveniji, z izjemo lateks rokavic, kjer so zaloge zadostovale za štiri dni, piše v poročilu. Iz njega tudi izhaja, da je bil na trgu nabave mask ob začetku pandemije popoln kaos, marca pa so se razmere še dodatno

zaostrele in se spreminjale iz ure v uro. Ker je bil zavod za blagovne rezerve, ki je vodil nabavo zaščitne opreme, kadrovsko prešibek in neustrezno strokovno usposobljen za takšno nabavo, je nova vlada 24. marca ustanovila medresorsko delovno skupino za sprejem, pregled in vrednotenje ponudb zaščitne opreme, kasneje pa je gospodarsko ministrstvo imenovalo še projektno skupino za koordinacijo in izvedbo nabav. Do 14. aprila so prejeli 2069 elektronskih sporočil slovenskih in tujih dobaviteljev, od tega so pregledali 1081 sporočil. Zaradi skrajne nujnosti se je nabava izvajala brez objave javnih naročil, transparentnost pa se zagotavlja s sprotnim objavljanjem vseh naročil in pogodb na portalu javnih naročil, še navaja poročilo. Do 10. aprila, ko so kratkoročno zagotovili dovolj zaščitne opreme, je zavod za blagovne rezerve v času največje krize in pomanjkanja sklepal pogodbe za dobavo opreme ne glede na ceno. Dobavljena zaščitna oprema do 14. aprila pa zavodu omogoča v prihodnosti več manevrskega prostora pri pogajanjih o ceni, piše v poročilu. Poročilo, v katerem vlada ugotavlja, da Šarčeva opustitev dolžnega ravnanja vsebuje tudi elemente kaznivega dejanja, so poslali tudi policiji. Šarec je

na Twitterju zapisal, da je poročilo pričakovano, v stilu »mi smo super, odlični, če je pa karkoli spornega, je kriv LMŠ«. »Manipulativno, zavajajoče in nevredno papirja, na katerem bo natiskaneno,« je še zapisal.

Dve zahtevi za preiskovalno komisijo

Čeprav so opozicijske stranke že sredi aprila napovedale ustanovitev preiskovalne komisije o nabavah opreme za potrebe epidemije, jih je z vložitvijo zahteve v torek prehitela koalicijska SDS, SMC, DeSUS in NSi, ki zahteva parlamentarno preiskavo o stanju, ravnanju, zalogah, naročilih in nabavah zaščitne in kritične medicinske opreme za učinkovito zoperstavljanje epidemiji covid-19 za obdobje od 1. februarja do 30. aprila. Kot so pojasnili, želijo ugotoviti morebitno politično in siceršnje odgovornost nosilcev javnih funkcij za stanje, gospodarnost in pravočasnost nabav in naročil osebnih zaščitnih in kritičnih medicinske opreme pa tudi za ukrepe, ki so bili sprejeti ali so bili neupravičeno opuščeni v času pred razglasitvijo epidemije. Za čas po razglasitvi epidemije, ki sovpada z nastopom nove vlade, pa bi parlamentarna komisija ugotavljala morebitno

politično in siceršnje odgovornost nosilcev javnih funkcij v zvezi z nabavami opreme. »Lisica bi preiskovala, koliko kokoši je izgini- lo,« se je na potezo koalicije odzval predsednik LMŠ Marjan Šarec. Opozicijske LMŠ, SD, Levica in SAB so sicer takoj vložile še svojo zahtevo, da naj preiskovalna komisija preveri nabavo zaščitne opreme od izvolitve Janševe vlade naprej.

Opozicija vložila interpelacijo Počivalška

Opozicijske stranke LMŠ, SD, Levica in SAB so v ponedeljek v parlamentarni postopek vložile interpelacijo gospodarskega ministra Zdravka Počivalška, ki mu očitajo nepregleden nakup zaščitne opreme in nespoštovanje zakonodaje. Počivalšek je odgovoril, da je glavni cilj predlagateljev padec vlade in ne razjasnitev okoliščin postopkov nabave zaščitne opreme: »V tem primeru bi si vzeli dovolj časa in preverili že zdaj dosegljivo dokumentacijo, ne pa sestavljali nekakšno sestavljanko informacij najrazličnejših virov in verodostojnosti.« Dodal je še: »Vsem, ki jih zanima resnica o nabavah zaščitne opreme, bom predložil vso dokumentacijo in povedal vse, kar jih bo zanimalo.«

Slovinci v zamejstvu (745)

Literarno ogledalo Koroške

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Kljub omejitvam zaradi epidemije vse dejavnosti v okviru programa praznovanja stote obletnice koroškega plebiscita niso zastale. Tako se uresničujejo projekti, o katerih je bilo pred desetimi leti dovoljeno le sanjati. Tako je bil pred dnevi prvič v zgodovini dežele Koroške uresničen prvi skupni projekt nemške Zveze koroških pisateljic in pisateljev in Društva slovenskih pisateljev v Avstriji, umetniška antologija z naslovom Naša Koroška. Dvojezična antologija je pregled literarnega in likovnega ustvarjanja v deželi. V njej z besedo in sliko sodeluje po dvajset avtorjev vseh generacij in žanrov iz vsakega združenja, ki jo je uredil literarni urednik pri Mohorjevi v Celovcu Adrian Kert.

Niko Kupper, novinar in literarni ustvarjalec, predsednik Društva slovenskih pisateljev v Avstriji

Veliko lepega in spodbudnega je bilo povedanega in zapisanega ob izidu antologije, ki bo, ko bodo razmere dopuščale, tudi javno predstavljena z udeležbo avtorjev. Za zdaj za to ni možnosti. V ocenah je mogoče

prebrati, da je Koroška dežela pesnikov in pisateljev in da je antologija kritičen obraz dežele. Dežela Koroška je last obeh v njej živečih narodov, ki jih dejanja, kot je izid antologije, zbližujejo. Prav malo je namreč potrebno za ponovno ustvarjanje medsebojne nestrpnosti in nerazumevanja, za kar ima zgodovina preveč dokazov.

Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, ki ga vodi Niko Kupper, je zadnje čase zelo dejavno. Poleg sodelovanja pri pripravi in izdaji antologije pripravlja izdajo nove 14. številke literarne revije Rastje. K sodelovanju vabijo besedne ustvarjalce v slovenščini, tako že uveljavljene kot nove in manj znane. Uredništvo bo sprejemalo prispevke do 7. avgusta. Glavni urednik Rastja

Naslovnica dvojezične antologije Naša Koroška/Unser Kärnten je pregled literarnega in likovnega ustvarjanja v deželi. / Foto: Mohorjeva Celovec

profesor Miha Vrbinc poudarja, da ima slovenska literatura na Koroškem še dodatno nalogo – ohranjanje slovenskega jezika. Urednik ponuja nekaj tem za pisanje: pesniški pogledi, prozni pogledi, dramski pogledi, pogledi pomladi, pogledi na

Koroško, esejistični pogledi, umetniški pogledi ... Pri-spevke je mogoče poslati na elektronski naslov rastje@dspavstrija.at ali po pošti na naslov Slovenska študijska knjižnica – Revija Rastje, Mikschallee 4, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Po svetu

Pozabljeni Lenin

Ob 150. obletnici Leninovega rojstva ugotavljamo dvoje: bil je ena od osebnosti, ki so najmočnejše zaznamovale 20. stoletje; ker pa je projekt, ki ga je vodil, propadel, je šlo z njim v pozabo tudi njegovo delo in ime ...

MIHA NAGLIČ

Leninovi sto petdeset let

Lenin je v oktobrski revoluciji leta 1917 rusko carstvo preobrazil v Sovjetsko zvezo (SZ), ta pa je vodila proces, v katerem naj bi komunizem osvojil cel svet. Ta projekt se je leta 1989 zlomil, nekaj let pozneje je razpadla tudi SZ. Režimi, ki so nastali kot leninistični, pa so še vedno na oblasti v nekaterih državah: na Kitajskem, v Severni Koreji, Vietnamu, na Kubi ... Ob 150. obletnici njegovega rojstva se spomnimo na dve poglavji iz življenja človeka, ki je ta projekt vodil, na zgodnje in zadnje poglavje v njegovem življenju. »Vladimir Iljič Uljanov, ki se je od leta 1901 imenoval Lenin, se je rodil 22. aprila 1870 v Simbirsku ob Volgi. Odraščal je v konservativno-liberalni družini. Njegov oče je bil zaradi zasluga za izboljšavo v šolstvu povzdignjen v pripadnika nižjega plemstva. Dogodek, ki je zaznamoval Leninovo življenje, je bila usmrteitev njegovega brata Aleksandra leta 1887, zaradi sodelovanja pri pripravah na atentat na skrajno reakcionarnega carja Aleksandra III. (1845–1894). Takrat se je prvič srečal z revolucionarnimi gibanji v Rusiji.

Lenin je študiral pravo na Univerzi v Kazanu, a ker se je zapletel v revolucionarno delo, je izgubil pravice rednega študenta. Leta 1891 je kot zunanji študent vendarle opravil zaključni izpit na Univerzi v Sankt Petersburgu. Tam je leta 1893 začel delati kot odvetnik. Navezal je številne stike z revolucionarnimi krogi in leta 1895 v Sankt Peterburgu ustanovil Bojno zvezo za osvoboditev delavskega razreda. Dve leti pozneje so ga zaradi prevratniške agitacije med delavci aretirali in ga za tri leta preganili v Sibirijo. Življenje v sibirskem kraju Šušensko blizu izvira Jeniseja zanj ni bilo pretežko. Leta 1898 se je poročil z Nadeždo Krupsko in leta 1899 izkoristil za intenziven študij marksistične in sodobne ekonomske literature. Plod tega dela je bila knjiga Razvoj kapitalizma v Rusiji, ki je izšla leta 1898.« / Tako se je življenje in delo tega človeka začelo. Končalo pa se je, kot sledi. »Marca 1922 se je Lenin zadnjič udeležil kongresa ruske partije, saj se je njegovo zdravstveno stanje potem hitro poslabšalo. Maja 1922 ga je prvič zadela kap in ga s tem izključila iz političnega življenja. 20. novembra 1922 je imel zadnji javni govor pred člani moskovskega

sovjeta, 16. decembra pa ga je kap zadela še drugič. V marcu 1923 je utrpel tretjo kap, kar ga je tudi spodbudilo, da je končal svojo politično kariero, saj po njej ni bil sposoben govoriti in se sam premikati, a je kljub vsemu ostal uradni vodja komunistične partije vse do smrti. Točen vzrok Leninove smrti ni znan, vendar je splošno sprejeta teorija ta, da je umrl zaradi sifilisa. Pred smrtjo je Lenin izdal številne vladne dokumente, med njimi je bil Leninov testament (predlog sprememb v strukturi sovjetrov), dokument, delno ga je navdihnila t. i. gruzijska afera leta 1922 in v katerem je negativno presodil vse potencialne naslednike. V tem dokumentu je kritiziral številne komuniste visokega čina, vključno s Stalinom, Zinovjevom, Kamenjevom, Buharinom in Trockim. Takratnemu generalnemu sekretarju Josipu Stalinu je Lenin očital brutalnost in brezkompromisnost pri doseganju svojih ciljev, kajti imel ga je za nepredvidljivega. Predlagal je, da 'tovariši najdejo način, da ga odstranijo iz delovnega mesta', ker je bil po njegovem mnenju 'nevzdržen generalni sekretar'. Umrl je 21. januarja 1924 ob 18.50 po moskovskem času, v starosti

53 let, na svojem posestvu v Gorkem (kraj kasneje preimenovan v Gorki Leninskiye njemu v čast). Po smrti so njegovo truplo postavili na ogled, v štirih dneh si ga je ogledalo več kot 900.000 žalujočih. Njegovo telo so potem mumificirali ter ga postavili na ogled v mavzolej ob Kremlju, kjer je še zdaj ...« (Vir: Wikipedija)

Titovih štirideset let

Dne 4. maja je minilo 40 let od Titove smrti v Ljubljani, danes (8. maja) je enaka obletnica njegovega pogreba v Beogradu, ki velja za enega najbolje obiskanih državniških pogrebov v svetovni zgodovini, tako po udeležbi ljudstva kot pa reprezentativnem naboru tujih voditeljev. Tito je bil sprva leninist, po prelomu s Stalinom pa z leninističnega vidika neuvrščeni revizionist.

Njunih trideset let

Ko smo že pri obletnicah, omenimo še tretjo. Bliža se 30. obletnica razpada sovjetskega imperija, ki ga je ustvaril Lenin, in druge Jugoslavije, ki jo je odločujoče oblikoval Tito. Razpad prve mnogi obžalujejo, drugo pa kljub občutni jugonostalgijski le malokdo ...

Beloruski antikomunistični propagandni plakat iz let 1918–1919, na katerem Lenin in njegovi boljševiki žrtvujejo Rusijo Marxu in Internacionali / Foto: Wikipedija

Predsednika Josip Broz Tito in Richard Nixon s soprogama v Beli hiši, 1971 / Foto: Wikipedija

Mihail S. Gorbačov, zadnji voditelj Sovjetske zveze, na pogrebu žene Raise, ob njem hčerka Irina (desno) in svakinja Ljudmila, 23. 9. 1999 / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (72)

Vsaka stvar je za nekaj dobra

IVKA SODNIK

Kljub temu da sta izobraževanje na daljavo in zaprtje šol številnim udeležencem povzročila velik šok in stres, se po večtedenskih izkušnjah kaže, da sta prinesla tudi veliko dobrega.

Tako učitelji kot učenci so bili iznenada vrženi v vodo in treba je bilo plavati, če tudi je slabšim plavalcem voda tekla v grlo in jih dušila. Šole, ki so se v zadnjih dvajsetih letih dobro tehnološko opremile in učitelje ter učence usposobile za delo z računalniki, so splavale že v prvih dveh tednih. Tiste šole pa, ki so se v veliki meri srečevale z odporom do poučevanja s sodobnimi digitalnimi učnimi pripomočki in niso imele pregleda, kako so z računalniško opremo preskrbljeni

njihovi učenci, so se ob zaprtju šol znašle pred velikimi težavami in hkrati tudi z izzivi. Izposoja šolskih računalnikov in zbiranje podarjenih, je dokaj hitro stekla, tako da je – po javno objavljenih podatkih – z računalniki in tablicami opremljenih vsak dan več učencev. Upajmo, da so tudi učitelji takoj, ko jih je konec marca strokovna skupina pod okriljem zavoda za šolstvo posebej opozorila na to, prenehali učencem dajati naloge, ki so terjale tiskanje in fotokopiranje, saj večina staršev doma nima potrebne opreme.

Učenje na daljavo je tudi pokazalo, da znaten del slovenskega podeželja nima ustrezne internetne povezave in so učitelji z učenci

lahko komunicirali samo po telefonu. Mogoče bodo takšne občine sedaj veliko bolj zainteresirane, da se pridružijo evropskemu projektu Pametna vas, ki je leta 2018 nastal prav na pobudo slovenskega evropskega poslanca in predvideva, da se bodo tudi podeželske skupnosti opremile s sodobno digitalno tehnologijo in širokopasovnimi povezavami, ki bodo omogočale e-učenje in e-upravljanje.

Daleč najpomembnejša pridobitev učenja na daljavo pa je vzpostavljane novih, veliko bolj poglobljenih odnosov med učenci in učitelji. Dobri in zavzeti učitelji so kljub številnim prepričanjem poiskali osebni stik s prav vsakim učencem in ga spodbujali k učenju ter ga v

izjemnih razmerah bodrili v stiskah. Učenci so bili veseli pogovora z učiteljem, saj so bili mogoče prej v razredu spregledani, ker nikoli niso izstopali z znanjem ali pa se preprosto niso znali uveljaviti med veliko glasnejšimi sošolci. V teh osebnih srečanjih so tudi najstrožji in sitni učitelji izgubili svojo ostrino in so otrokom postali ljube osebe, ki se zanimajo zanje in jim želijo, da bi pri učenju uspeli.

Šolanje na daljavo je tudi učencem prineslo številna nova spoznanja, npr. koliko časa v resnici potrebujejo za šolsko delo, kateri predmeti jih bolj zanimajo od drugih, kaj zmorejo sami in kdaj bi potrebovali pomoč učiteljev. In kaj so se v tej zgodbi naučili starši?

Uvideli so, kolikšna je motivacija njihovih otrok za učenje, koliko so delovni in samostojni in kako si znajo organizirati delo. V novi luči so spoznali tudi učitelje svojih otrok. Ne samo da jim priznajo zahtevnost učiteljskega poklica, ugotovili so tudi, kako so si učitelji različni v pristopih poučevanja. Kako se nekateri trudijo in zavzemajo za učni napredek prav vsakega učenca in kako spet drugi učenje na daljavo opravljajo z levo roko. Pri lažšanju težav učenja na daljavo in izobraževanju učiteljev za uporabo spletnih orodij je v teh kriznih razmerah pomembno vlogo odigral zavod za šolstvo s svojimi svetovalci in izmenjavo dobre prakse učiteljev.

Kultura

Lonci in pogum

Na Prekmurski trg v Ljubljani so prejšnji teden umestili spomenik, posvečen stoti obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Avtor spomenika je akademski kipar Zoran Srdić Janežič.

IGOR KAVČIČ

Avgusta lani so ob stoti obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom ob križišču Poljanske in Rozmanove ulice ter Poljanskega nasipa v Ljubljani svečano odprli Prekmurski trg. V okviru ureditve trga so na Mestni občini Ljubljana našli možnost postavitve spomenika na njem. Sicer pa je iniciativa za postavitve spomenika skupaj s komisijo za spomenike in obeležja v Ljubljani zanj že dlje časa iskala primeren prostor. Na anonimnem javnem natečaju je strokovna komisija junija lani med dvanajstimi prispelimi predlogi za realizacijo izbrala predlog akademskega kiparja Zorana Srdića Janežiča, po rodu Kranjčan, ki živi in deluje v našem glavnem mestu.

Spomenik je v idejni rešitvi zasnovan kot prostorski element, oblikovan tako, da daje vtis serije lončenega posodja. Kot je povedal Srdić

Janežič, je na izbiro oblike vplivalo več posameznih dejavnikov, med drugim značajna prekmurska črna lončenina in regijsko znamenito oblikovanje keramike, značilna oblika lončenine, ki je ključen dokaz za razumevanje slovanske naselitve med 6. in 12. stoletjem na področju Prekmurja, ter sodoben kiparski način oblikovanja z združevanjem in podvajanjem oblik – gre za tako imenovano kopiranje, vstavljanje in združevanje.

Lončenino avtor na zanimiv način simbolno povezuje s pomembno odločitvijo Prekmurcev pred stotimi leti. »Lončeno posodje predstavlja posameznike in njihove samostojne odločitve, ko so se pred sto leti priključili matični domovini. To odločitev simbolizira tako nakazano gibanje z različnimi nagibi posodja kot tudi prekoračitev meje (pogloblitve v podstavku) in priključitev k matičnemu narodu, ki ga sprejme medse,« pojasnjuje Srdić Janežič. »To

mejo bi lahko sicer metaforično poimenovali kot reko Muro, predvsem pa sem mislil, da je to prepreka, za katero je potrebna odločitev ter tudi pogum. Kakorkoli bi to prepreko lahko poimenovali kot stanje, pa je odločitev skupna. Dinamičnih oblik, ki predstavljajo prekmurske Slovence, je sto od skupno 334 posod. Del dinamičnih oblik se v vrstah namreč malo nagiba, kar daje občutek gibanja oziroma valovanja.«

Kamen, iz katerega je izdelan spomenik, je madežski sivec, tako imenovani prilepski marmor. Izvedbo in samo izdelavo spomenika so prevzeli v kamnoseštvo Kamen Jerič iz Kranja. »Direktor Jožef Jerič in tehnični vodja Klemen Železnikar sta nam bila pri tem vseskozi v veliko pomoč. Z arhitektom Cvetom Kuneševičem (3Dimension), ki je pripravil 3D-izris, smo dostikrat skupaj reševali težave, predvsem kako pripraviti elemente za strojno obdelavo. V

Zoran Srdić Janežič pred spomenikom v Ljubljani, posvečenim stoti obletnici priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom / Foto: Zala Kalan

projektu so bili ob svoji visoki profesionalnosti aktivno udeleženi vsi zaposleni. Pokazali so močan interes za to, kako bo videti vse skupaj, da bo izpadlo čim lepše. Vsak milimeter pri postavljanju jim je bil pomemben in zdi se mi, da je danes težko najti tako dobre mojstre,« je zadovoljen kipar.

Spomenik v celoti sestavljata še platforma in napis, ki je na stranici podstavka, oblikoval pa ga je še en Kranjčan – Tomato Košir. »Če nekoliko odmislimo slovesno vlogo spomenika, se mi zdi, da se kip lahko uporablja v razširjenem pomenu

uporabe javnega prostora: med elementi spomenika se lahko giblje, nanj bi se lahko tudi usedli,« ob tem razmišlja kipar, ki je zadovoljen tako z izvedbo kot celotno ekipo sodelavcev pri realizaciji spomenika.

Srdić Janežič že ima nekaj javnih postavitvev (pred Šolskim centrom Kranj, v parku cvetja Mozirski gaj in kip pred osnovno šolo v Grosupljem), pričujoče delo pa je prvo, ki je bilo izbrano na javnem natečaju, je hkrati spomenik in za razliko od predhodnih tudi zahtevnejši projekt. »Morda sem imel od izbora do postavitve določene

pomislike, ampak ker je bila vsem v interesu vrhunska izvedba, ni nihče časovno pritiskal name, sprejeli smo celo boljše rešitve,« še dodaja Zoran Srdić Janežič. »Živim v okolici spomenika, vsak dan grem mimo in vidim, da je z njim kar nekaj interakcije: ljudje ga gledajo, fotografirajo, sedijo na njem ... Če pogledamo v bližnja Rim ali Dunaj, vidimo, da je umetnost na vsakem koraku samoumevna. Želim si, da bi v mestih po Sloveniji, tako tudi v Kranju, bilo postavljenih več sodobnih kipov, ki ne bi bili zgolj spomeniška plastika.«

Aprilski Hm, kako se rešiti

Fotografsko društvo Janez Puhar je dejavno tudi v času pandemije. Tema fotografije meseca aprila je bila karantena, člani pa so izbrali najboljšo – od doma, seveda.

IGOR KAVČIČ

Fotografsko društvo Janez Puhar Kranj velja za enega najbolj dejavnih v okviru Fotografske zveze Slovenije. Svojo bogato razvejano dejavnost dokazuje tako s številnimi razstavami – od društvenih do mednarodnih – kot raznimi fotografskimi akcijami članov in njihovimi udeležbami na priznanih fotografskih natečajih doma in po svetu. Če je razstavno dejavnost in njihovo tedensko druženje na torkovih sestankih v zadnjih dveh mesecih prekinila epidemija in z njo karantena, pa to še ne pomeni, da se člani društva ne »vidijo«, si skupaj ogledajo fotografij, ki so jih posneli v zadnjem času, jih pokomentirajo in se pripravljajo na nove razstave, ko te pač bodo.

Ker je torkov sestanek zakon, kot se rado reče, ga seveda ne gre prekršiti. Tako se fotografij vsak teden redno srečujejo – od doma. V torek so na spletni sestanek

s pomočjo aplikacije Zoom povabili tudi avtorja tega zapisa, saj so ob predstavitvi aktualne dejavnosti, želeli poudariti tudi že tradicionalni izbor fotografije meseca.

Najprej je predsednica društva Valerija Jenko fotograf, spletnega sestanka se je udeležila poldruha desetina članov, seznanila z aktualnimi novicami. »V teh dneh bi v Mestni knjižnici Kranj na ogled že morala biti društvena razstava na temo Mali hišni ljubljenci, ki bo še posebno zanimiva tudi za mlajše obiskovalce. Izbor fotografij smo že pripravili, zaradi aktualne situacije pa se je postavitve razstave nekoliko zamaknila. Prav tako je v pripravi zloženka,« znani publikli na spletu pojasnjuje Jenkova; da bo umetniški svet društva do 15. maja pripravil tudi izbor fotografij na temo Ulice, ki jih bodo v Galeriji Kranjske hiše predstavili skupaj s kolegi Foto kluba Okular z Vrhnike. Te dni bodo podrli razstavo fotografij članic društva Pogled

skozi žensko oko v Layerjevi hiši, v sosednjem Stolpu Škrlovec pa bo podaljšan ogled dvojne razstave Mostovi in Kozolci – nostalgija Janeza Podnarja in Vasje Doberleta.

Sledila je razglasitev rezultatov glasovanja za fotografijo meseca aprila – tokrat na ta čas zelo domačo temo Karantena. Tu je vaje v roke prevzel Matej Artač, tudi glavni »krivec« za organizacijo spletnih sestankov in ob Boštjanu Snoju skrbnik spletne strani. »Fotografije smo v ocenjevanje predhodno po elektronski pošti dobili vsi člani društva. Vsak je po svoji presoji lahko izbral tri najboljše fotografije in jim dal štiri, dve ali eno točko.« Lado Kraljič poudari, da so fotografije označene le z naslovom in številko, tako da avtor ni znan. Za prvi izbor vsak lahko poda še svojo obrazložitev.

Tokrat je svoje fotografije v izbor poslalo 13 avtorjev, in sicer vsak po dve. Člani se na izbore odzivajo

Damir Gizdavič: Hm, kako se rešiti

različno, najbrž glede na to, koliko jim ustreza tema. Sledili sta razglasitev rezultatov

in predstavitev prve trojice. Največ, kar 28 točk, so kolegi in kolegice namenili

fotografiji Damirja Gizdaviča z naslovom Hm, kako se rešiti, sledila je fotografija Zaupanje Alojza Vogla s 17 točkami, tretje mesto pa je pripadlo fotografij Emila Božnarja Pastel C-19, ki je zbrala 12 točk.

Avtorji so v nadaljevanju pojasnili nekatere fotografske trike in materiale, ki so jih uporabili pri nastanku svojih karantenskih utrinkov, na Zoomu pa se je razvila živahna razprava. Sledil je pregled vseh preostalih prispelih fotografij in razposajena debata o njih. Člani so posneli žanrsko zelo različne fotografije, od realističnih posnetkov, povezanih z epidemijo, do duhovitih domislic na temo in abstraktnih motivov, pravih fotografskih mojstrovin. Že mogoče, da je lahko izbirati med samimi dobrimi fotografijami, je pa vražje zahtevno delo izbrati. Ne, članom Fotografskega društva tudi v času karantene ni dolgčas, sestanek na Zoomu pa je trajal še dolgo v torkov večer.

Zanimivosti

Tako malo, a dovolj za srečo

Tradicionalnega relija Budimpešta–Bamako za drugačnih avantur željne popotnike se je letos udeležilo tudi nekaj posadk iz Gorenjske. Med njimi trojica Aljaž Stare, Blaž Trček in Adam Klemm v osemnajst let starem Citroënovem C5. Z darili za otroke sodeloval tudi Gorenjski glas.

IGOR KAVČIČ

Tik preden se je tudi po Evropi razširila epidemija covid-19, so se sredi februarja po 18-dnevni afriški avanturi, imenovani Budimpešta–Bamako, domov v Slovenijo vrnili tudi člani ene izmed sodelujočih posadk, saksofonista Adam Klemm in Blaž Trček, sicer kolega iz Big banda RTV Slovenija, in profesor managementa dr. Aljaž Stare. Prvi je v Ljubljani živeč Vojvodinec, druga dva sta Gorenjca iz Radovljice in Kranja. O zanimivem potovalnem izzivu sem se pogovarjal z izkušenim popotnikom Aljažem Staretom iz Stražišča. Evropo je po dolgem in počez obredel s Citroënovim starodobnikom »spačkom«, potepal pa se je tudi po Aziji, Avstraliji in Oceaniji, Južni Ameriki.

»Potepanje po svetu je že v moji naravi,« poudari Stare. »Ko gre za potovanja v kraje, kjer še nisem bil, me ni treba dolgo prepričevati. Pred odločitvijo pretehtaš le časovne ter denarne zmožnosti, in če se plani izidejo, ovir ni. Pred letom me je prijatelj Blaž ves navdušen začel prepričevati, da sem pravi človek za zanimiv turistični reli po Afriki, ki ga do takrat nisem poznal. Seveda je ob tem poudaril, da bi bila to zanimiva avantura za mojega spačka, a moram priznati, da se mi je ob ogledu fotografij prejšnjih izvedb relija spaček kar malo zasmilil. Saj ne, da ne bi zmožel, a vseeno ... Blaž ni odnehal in me je lansko jesen prepričal s tem, da je našel pravi avto za to avanturo – Citroën C5.«

Ne le do Ljubljane, tudi med kamele

Reli Budimpešta–Bamako je bil prvič izpeljan leta

2005. Madžarski organizatorji so se zgledovali po reliju Pariz–Dakar, pri čemer avantura ni bila namenjena tekmovalcem, ampak vsem »običajnim« ljudem, ki imajo čas in voljo ter si upajo s svojim avtom podati v afriško divjino. Stare pove, da je bila letos trasa v primerjavi s preteklimi leti sicer nekoliko spremenjena, saj se je pot namesto v Bamaku končala v mestu Freetown v Sierrri Leone, udeleženci pa so poleg nekaj evropskih držav do cilja poleg Maroka na afriških tleh obiskali še Mavretanijo, Senegal, Gvinejo in celotno Zahodno Saharo, ki jo nekateri omenjajo kot samostojno državo, a je še vedno del Maroka.

»Traso določil organizator, ki poskrbi za 'divje kampiranje' (brez sanitarij in tekoče vode) in vizume ter uredi hitrejše prečkanje mej, vse drugo pa je stvar udeležencev. Seveda je del karavane tudi ekipa prve pomoči; vse v zvezi z avti, oprema in popravila, pa sloni na naši lastni pripravljenosti, sreči in iznajdljivosti,« pojasnjuje Stare; da je bilo za vse udeležence iz držav zahodno od Madžarske pomembno predvsem, da so v treh dneh prišli v maroški Marakeš, kjer je bil prvi skupni kamp na afriških tleh.

Na reli je bilo prijavljenih 277 vozil, vsaj polovica terencev, petina motorjev, nekaj kombijev in le četrtina običajnih avtomobilov, od teh največ mercedesov, ki gredo v Afriki tudi najbolj v promet. Večina udeležencev namreč na koncu avtomobile proda, tako je tudi Aljaževa ekipa za tisoč dolarjev prodala svojega in se domov vrnila z letalom. Avanture se je udeležilo devet slovenskih posadk, Aljaž, Blaž in Adam

Tisoč kilometrov pred ciljem se je posadka povečala: za volanom Aljaž, ob njem Adam, zadaj pa od leve Krištof, Katja in Blaž.

so na pot krenili z 18 let starim Citroënovim modelom C5 2.0 HDI. »Avto je bil v preteklosti sicer enkrat zaleten, zato je bil hladilnik nekoliko postrani, blatnike in ostale stvari okoli motorja pa je držalo vrsto vezic. Montirali smo manjkajoči kolotek, dodali pločevino pod motor, in kljub temu da je mehanik na uradnem servisu malce v šali dejal, da nas z njim ne bi pustil niti do Ljubljane, je avto zdržal vseh 8.300 kilometrov do cilja,« o njihovem transportu pove Aljaž in doda, da so za zadnjih tisoč kilometrov 'na krov' vzele še Krištofa in Katjo z Bleda oziroma Tržiča, saj je njun Golf 2 zaradi poškodbe nosilca kolesa na poti omagal.

Telefon za šop banan

Udeležence je na poti spremljala tako zelena narava na severu Maroka kot rdeče kamenje, ki je vedno bolj bledele in se v Sahari spremenilo v pesek. Tam so ob cestah in na njih srečevali predvsem kamele. »Makadamske ceste so bile na

koncu podobne klasičnim tekaškim stezam na stadionih še pred dobo tartana. Seveda niso bile tako ravne, na trenutke so bile celo podobne hudournikom, sploh na obmejni cesti med Senegalom in Gvinejo ter v SZ Gvineji, kjer smo porabili dva dni za štiristo kilometrov, večinoma z dvignjeno avtomobilsko hidravliko in ob povprečni hitrosti dvajset kilometrov na uro.«

Čprav je organizator povsod poskrbel za hitri prehod meje, pa se je ponekod postopek nekoliko upočasnili. »Iz Maroka v Mavretanijo je, čeprav smo formalnosti urejali že v kampu, vse skupaj trajalo kar šest ur, mnogi pa so z birokracijo opravili šele naslednji dan. So nas pa slikali in vzeli prste odtise. Četudi smo formalnosti urejali v vasi sredi ničesar, so nam merili telesno temperaturo,« se spominja sogovornik in nadaljuje, da imajo v vseh državah cestne kontrole, na katerih so morali uradnikom posredovati podatke, ki so jih za take priložnosti imeli že vnaprej pripravljene. Redki uradniki so zahtevali »petit cadeau« (majhno darilo), po navadi smo jim kar sami od sebe podarili kakšen kemični svinčnik ali vžigalnik.

Kako so sicer na pisano karavano avtomobilov in nekoliko drugačne turiste gledali domačini? »V glavnem so nam mahali in nas pozdravljali. Običajno niso prosili, če pa si ustaviš avto, odprl okno in nakazal, da imaš nekaj zanje, so kar pridrveli in kričali »petit cadeau«. S seboj smo imeli ves prtljažnik oblačil, predvsem majic, ženskih oblek in podobno. Najpogosteje smo jih delili otrokom in mladostnikom, ki so nas pozdravljali ob cesti.

Razdelili smo veliko igrač, kopic s ščitnikom in kemičnih svinčnikov. Enkrat smo zamenjali telefon za šop banan, v zadnjem kampu smo domačinom razdelili vso opremo za kampiranje, ki smo jo imeli s seboj.«

Nagovoril jih je predsednik države

Reli pa ima tudi dobrodelno noto. Tako so v vasi Dindéfelo na jugu Senegala imeli poseben sprejem, na katerem so denar, ki so ga zaslužili s prodajo pijače, namenili gradnji vodovoda. »Organizator je tudi sicer imel poseben račun za ta dobrodel-

Kamele so običajne sopotnice cest v severovzhodni Afriki.

ni projekt. V vasi Gaoual v Gvineji smo plačali poseben pripravljen 'kamp', denar pa je šel za razvoj vasi. V Sierrri Leone je veliko udeležencev šoli v vasi Masiaka podarilo prenosne računalnike, tudi mi smo imeli tri s seboj, in druge šolske potrebščine.«

Cilj relija je bil na nacionalnem stadionu v Freetownu. Aljaž Stare se spominja zanimivega sprejema za popotnike. »Zadnjih devetdeset kilometrov, od omenjene vasi do glavnega mesta, so zaprli pol avtoceste, ki je bila namenjena samo udeležencem relija.

Na obeh straneh ceste so policisti kadeti strumno salutirali, ko smo se peljali mimo. V neki vasi smo se ustavili, da nakupimo hrano, vodo in SIM-kartico za telefon, pa so nas policisti peljali do pravih trgovin in poskrbeli, da nas prodajalci niso preveč obrabli s cenami za turiste,« pripoveduje popotnik in dodaja, da jih je na stadionu ob nekaj govorih in kulturnem programu pozdravil tudi predsednik države dr. Julius Maada Bio. Stare meni, da so se tudi na ta način potrudili, da bi udeleženci relija v svoje države odnesli čim bolj pozitivno podobo države in jo širili naprej, s čimer bi spodbudili razvoj turizma.

Pravi ljudje z istim ciljem

Na vprašanje, kam »na polico« popotniških izkušenj bo uvrstil pot od doma do Freetowna v Sierrri Leone, Aljaž pove, da se v načinu potovanja zanj ni zgodilo kaj bistveno novega, razen seveda vožnje po puščavi med kamelami in avanturističnega voženja po nečem, čemur bi težko rekli cesta. Za avanturistično ocenjuje vožnjo s petimi kilometri na uro čez luknje.

»Ves čas nas je skupaj potovalo pet, na koncu celo z istim avtom. Ni bilo težko, saj smo si po značajih oči-

Blaž, Adam, Gorenjski glas in C5, ki je družino pripeljal do cilja v Freetownu

MULTIKULTI

Iz malega v veliko mesto

Irena Herak je Tržičanka, natančneje iz Bistrice pri Trziču. Tam je živela do svojega 18. leta, potem se je preselila v Ljubljano. Sedaj že več kot štiri leta živi v Beogradu. »Oziroma v Zemunu, kar je za nas, Zemunce, velika razlika,« smeje pove.

ALENKA BRUN

V Beograd je Ireno Herak pripeljala ljubezen. Sedanjega partnerja je spoznala, ko je bila na službeni poti. V Sloveniji je delala v medijih: »Pet let kot fotoreporterka za Gospodarski vestnik, pa skoraj enajst let za časnik Finance. Deset let sem bila tudi uradna fotografinja popularne skupine Perpetuum Jazzile. Ko sem prišla v Beograd sem bila brez službe, veliko sem fotografirala in vmes spoznala veliko zares krasnih ljudi, ki so mi ponudili priložnost za fotografiranje. To so bili predvsem Slovenci, ki imajo ali vodijo podjetja tukaj. Nekatere sem poznala od prej, z drugimi se mi je pot križala tukaj.« Kasneje ji je usoda namenila novo pot, nadaljuje. »Spoznala sem ljudi na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu. Eno leto sem nadomeščala tajnico in osebnopomočnico veleposlanika, pomagala pa sem tudi na

Irena Herak / Foto: Dragan Stankovic

področju kulture. Ko se je to obdobje končalo, sem dobila zaposlitev kot svetovalka za kulturo in medije, kar je zame velik izziv in mi je v veselje, saj povezuje moje tri velike ljubezni: kulturo, Slovenijo in Srbijo.«

Irena ni veliko razmišljala, ko je prišlo do vprašanja o selitvi v Beograd. Spakirala je svoje stvari in se podala novim zgodbam, ljudem, kulturi ... naproti. Selitev v vele mesto je ni obremenjevala. »Mogoče tudi zato, ker sem jih že obiskala in obožujem velika mesta. Imela sem čas, da Beograd raziščem po dolgem in počez, ko pa sem prišla v Zemun, ki je ena izmed beograjskih občin, sem se vanj v trenutku zaljubila. To je bila poleg partnerja že druga ljubezen v Srbiji. Privlačijo me reka Donava, ki teče mimo nas, drugačna kultura ljudi, energija. Tukaj je bil konec Avstro-Ogrske, to čutiš pri ljudeh, arhitekturi. Lahko bi rekla, da je vse bolj sproščeno kot

pa v centru Beograda. Eden od šokov pa je bil zagotovo slab zrak, na katerega se še vedno nisem navadila.«

Tudi z jezikom ni imela težav. »Cirilica je bila kar velik izziv, mešala sem srbske in hrvaške besede, vendar se hitro navadiš, samo poslušati moraš in čim več brati. Seveda pa se z jezikom vedno dogajajo zanimive stvari. Recimo med enim prvih obiskov tržnice, me je branjevka naslovila s "sin" ... Celo pot domov sem se spraševala, če sem videti kot moški. Veliko smeja je bilo, ko mi je moj Dragan razložil, da tako tukaj (predvsem starejši) kličejo mlajše moške in ženske.« (smeh)

Novoga koronavirusa v Srbiji najprej skoraj nihče ni jemal resno, šele ko so začele prihajati žalostne in pretresljive zgodbe iz tujine, so se začele stvari spreminjati. Irena verjame, da so bili sprejeti ukrepi v Srbiji potrebni. »Najprej smo se čudili fotografijam praznih trgovin

in nakupom ogromnih količin toaletnega papirja, a je to kmalu postal vsakodnevni prizor tudi pri nas. Toaletni papir, moka, sladkor, olje. So bile pa trgovine zares ves čas dobro založene.«

Sedaj se stanje tudi pri njih umirja. So že odprli frizerske, kozmetične salone, nekatere fitness centre, igrišča, parke. »Ravno so se odprli bari in restavracije, kar je večina težko pričakovala. Občutek imam, da se bo z gostinskimi uslugami življenje vsaj delno vrnilo v normalo. Zopet vidiš ljudi na ulici, kar je bilo prejšnje tedne redkost. Vidiš nasmejan obraz, še vedno pa manjkajo objemi in poljubi. Najbolj odmevna pa ostaja policijska ura, ki so jo sicer vmes tudi omilili. Ta ukrep pa je seveda v danem trenutku prinesel spremembe v naš vsakdanjik. Sama sem takrat sprejela odločitev mirno in iz nastalega jemljem zase najboljše – čas sem namenila sebi.«

Argentinci radi zamujajo

Škofjeločan Marko Žnidaršič že deset let živi v Argentini. Še vedno se ni navadil, da se Argentinci pri vsakem srečanju poljubljajo. Zanje so značilni tudi zamujanje, druženja ob peki na žaru in nogometna evforija. Marko je prav ta čas na podaljšanem obisku v Sloveniji, saj mu koronavirus preprečuje vrnitev.

ANA ŠUBIC

Marko Žnidaršič že desetletje in pol živi v tujini, kjer se preživlja kot učitelj smučanja. Najprej ga je leta 2005 želja po nečem novem vodila v Severno Ameriko. »Tam se je dalo živeti in dobro zaslužiti kot inštruktor smučanja. Zaslužek je bil trikrat boljši kot v Sloveniji,« se spominja 38-letni Škofjeločan, ki se je nato pred desetimi leti ustalil v Argentini. V osmo največjo državo na svetu ga je pripeljala ljubezen do Argentine, s katero sta si dom ustvarila v mestu Bariloče na jugu Patagonije. Tam je veliko vetra in možnosti za kajtanje na jezeru Nahuel Huapi pa tudi za poučevanje smučanja v smučarskem središču Cerro Catedral, je povedal.

Z družino vsako leto za mesec dni obišče Slovenijo. Njegov letošnji obisk bo precej daljši, saj je zaradi koronavirusa in odpovedanih letov obtičal v Škofji Loki, kamor je iz vroče, poletno

razgrete Argentine pripotoval v začetku februarja. »Zadnje novice iz Argentine pravijo, da se ne bom mogel vrniti vsaj do konca septembra,« je razočaran Marko, ki še posebej pogreša sedemletno hčer. Tej se je skupaj z materjo uspelo vrniti v Argentino še pred začetkom karantene, medtem ko je bilo za Marka že prepozno. »Upam, da se bodo razmere hitro uredile in da bom lahko kmalu potoval nazaj.« Covid-19 zelo vpliva na življenje v Argentini. »Zdravstvo ni tako dobro urejeno in ne bi preneslo veliko obolenih pa tudi ljudje niso tako disciplinirani kot v Sloveniji. Zato imajo še bolj strogo karanteno, iz hiše lahko gredo samo v nujnih primerih.«

Življenje v Argentini je, kot poudarja, nadvse zanimivo. Komunikacija mu po selitvi tja ni predstavljala večjih ovir, saj je španščino hitro usvojil, je pa precej več težav imel s sprejemanjem njihove kulture. »Ta sloni predvsem na poljubljanju

pri vsakem srečanju ne glede na spol in poznanstvo. Tega se še do danes nisem navadil!« je priznal in opozoril še na eno lastnost Argentine: zamujanje, ki tja do dveh ur ne predstavlja večjega problema.

V Argentini veliko dajo na druženje z razširjeno družino. »Ob koncih tedna vedno pečejo asado – žar za družino in prijatelje, kar v Sloveniji ni tako pogosto.« Ne le po asadu in tangu, Argentina je znana tudi po nogometu. »Z njim se ne more nič primerjati, nogomet je pri njih več kot religija. Južnoameriško prvenstvo in svetovno prvenstvo sta dogodek leta, takrat so pozabljene vse finančne težave in zamere.«

Življenjski standard je v Argentini slabši kot pri nas. »Tam večina živi iz rok v usta, le redki varčujejo in vezave denarja na banki niso običajne. Razlog za to je tudi inflacija, ki je zelo visoka, tudi do 30 odstotkov letno. Tudi brezposelnost je več kot 30-odstotna,« je pojasnil.

Povprečna plača sicer znaša petsto evrov. »Socialna varnost ni zagotovljena, javno izobraževanje je slabo. Če želiš otroku zagotoviti dobro izobrazbo, ga moraš poslati v zasebno šolo, kar pa stane skoraj štiristo evrov na mesec. Revščina je zelo velik problem cele Južne Amerike, prav tako kriminal. Tolpe se v getih spopadajo med sabo in s policijo. Ne smeš pustiti odklenjenih vrat ali se prosto sprehajati.«

Marko je v stikih tudi s potomci slovenskih izseljencev v Argentini. »V Bariločah je več kot sto Slovencev, ki so med seboj zelo dobro povezani. Še zmeraj zelo dobro govorijo slovensko, čeprav so že četrta generacija. Velikokrat se srečamo in igramo tarok, imamo tudi slovenske smučarske tekme.«

Znanje slovenščine mu je sicer uspelo prenesti tudi na hčerko. »Z njo se pogovarjam samo slovensko in moram reči, da že govori tekoče slovensko, pa čeprav večino časa preživi v Argentini.«

Marko Žnidaršič pravi, da je življenje v Argentini nadvse zanimivo. / Foto: osebni arhiv

Na robu

Odpusti jim, sem si rekla, 3. del

Limone so šle po gobe

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Sin je imel še eno partnerico, ki se mi je sprva zdela prijetna, le njeni starši so bili nemogoči: nasilni v komunikaciji, pogoltni, vse bi požrli, kar jim je prišlo na mizo. Dekletova mama me je začela izsiljevati za denar. Češ ti, Jurka, ga imaš dovolj, posodi mi za to in ono. Pri denarju sem pa Gorenjka. Za neumnosti zlepa ne gre od mene ...«

Jurka je ena tistih, ki jih globoko spoštujem, ne le občudujem. Kaj vse je doživela! Leta in leta so se ji besede, misli, doživetja nalagali v dušo in – tako kot tudi številni drugi – ob sebi ni imela nikogar, ki bi mu lahko zaupala, se mu izpovedala.

»Ljudje radi opravljajo. Ko gre novica od ust do ust, vsak doda še kakšen drobec, kaj

pride na koncu ven, si lahko le mislimo. Tudi zato sem, če smo že kramljali, govorila o splošnih, nepomembnih stvareh – o sebi nikoli,« je povedala.

Prepričana je, da ne bo nihče, ki bo njeno zgodbo bral, te povezal z njo. Mirne duše jo bo lahko izrezala iz časopisa in dala v album, kjer hrani marsikaj, kar bo, ko bo prišel čas, izročila vnuku. Nekako se ji zdi, da jo bo razumel, če ravno ga ni videla že devet let in niti ne ve točno, v kakšnih razmerah živi.

»Sina sem preveč razvajala. Preveč sem mu nudila. Ko sem mu včasih omenjala, kakšna je bila moja mladost, se mi je smejal. "Mami, ti rada lažeš! To je že patološko, kar počneš!" mi je govoril. Po svoje sem ga razumela, saj sem imela takrat, ko je odraščal, že "vse", kar si srce poželi, pomanjkanja nisva občutila. Žal je podedoval mojo zunanost in Marjančkov značaj. Ko bi bilo ravno obratno, bi bilo bolje zanj. Že kot otrok je bil zelo sposoben, ustvarjal, tudi inovativen. Vsega se je lotil, a se tudi hitro naveličal. Spominjam se, s kakšnim žarom je zbiral sličice za neki album. Ni bil še na polovici, že ga je vrgel med stare časopise na klopi. "Zbiranje sličic je otročje!" me je zavnil, ko sem ga vprašala, zakaj se je naveličal. Bil je tudi uspešen študent,

njegove ocene niso bile nikoli nižje od devet. Trikrat je menjal smer študija, danes je "faliran" študent. Ni imel volje, da bi se boril do diplome, pa bi se lahko! Potem se je zapletel še z Mirjam, ki je hitro spoznala, kakšen je. Raje je naredila splav, kot bi se vezala z njim. To me je zelo potrla, bolj kot njega. Ali pa tega ni pokazal, kdo ve? Da je bilo tako, sklepam po nekaj sivih laseh, ki jih je takrat dobil.

Bila sem presrečna, ko je pripeljal domov Sabino. Sin je že imel redno službo, zdelo se mi je, da se mi je življenje končno uredilo, kot sem že ves čas upala in sanjala. Mladima dvema sem prepuстила stanovanje, sama pa sem se preselila v najeto garsonerjo na istem hodniku. Bila sem tiho, ko sta prirejela zabavo, ko so ležale pločevinke po tleh, ko nista več skrbeli za meni tako ljube limone, ki sem jih imela na balkonu, pa so vsako leto bogato rodile. Tolažila sem se, da so pač mladi drugačni. Ko se je rodil vnuk, sem bila najsrečnejša babica na svetu! Spet sem naredila veliko napako: vse, kar je potreboval, sem mu že od prvega dne naprej kupovala. Sinu in snahi sem rekla, naj uživata, poskrbita zase. Saj veste: v stilu, če meni ni bilo poslano z rožicami, naj bo vsaj potomcem! Napaka, kakšna napaka! Potem sem zanje začela tudi kuhati,

snaha mi je dovolila, da sem jima pospravljala po kuhinji in dnevni, v druge prostore nisem imela vstopa, sta jih zaklenila pred menoj. Vse sem spravila v red, le limon nisem več mogla. Odmrle so. Prav na jok mi je šlo. Vnuk je bil od petka do ponedeljka večino časa pri meni. Potem ko je bil že malo starejši, tam pri štirih letih, je že sam ušel od staršev in prihlačal do mojih vrat. Strašno sem ga imela rada! V meni je bilo toliko ljubezni! Leta in leta se je nabirala in ostajala nedotaknjena ... Ko so se začeli prepiri med mladima vedno bolj stopnjevali, je bil vnuk pri meni tudi ponoči. Ne vem točno, kaj vse se je na drugi strani hodnika dogajalo, vem pa, da je bilo marsikaj hudega. Prvič sem opazila, da je bil tudi sin žalosten in zaskrbljen hrkati. Potem je prišel tisti dan, ko sem vnuka videla zadnjikrat. Točno devet let in 35 dni je že. Snaha je pridrvela ponj, ga grobo zgrabila in odvedla s seboj. Kaj vse mi je vrgla v obraz! Verjemite, besede tisočkrat bolj bolijo kot udarci. Krivdo za razpad zakona je prevladala name. Žalila me je z vulgarnimi izrazi, kletvice so kar letele iz njenih ust. Potem je odvihrala skozi vrata. Iz mojega stanovanja je pobrala vse, kar je bilo kaj vredno. Na dvorišču so jo že čakali njeni starši, ki me prav tako niso nikoli marali.

Sledila so leta, ki se jih ne spominjam rada. Želela sem zamenjati službo, za nekaj časa oditi tudi v tujino, pa je ena od sodelavk, s katero sva bili celo v dobrih odnosih, dosegla, da se to ni zgodilo. Razlog: menda sem bila že prestara. Grenkoba, s katero sem se soočala, je moje duševno ravnanje še dodatno zamajala.

Za še več neprespanih noči pa je poskrbel sin, ki je začel voditi v stanovanje različne ženske. Nobena ni ostala dolgo. Moj dom, moj ponos so dodobra uničili, zanemarili, tudi poškodovali. Enkrat se je pošteno zapletlo: sin se je svojim ženskam lagal, da je stanovanje njegovo, kar pa sploh ni bilo res. Ena od njegovih gospa ga je hotela prodati v želji, da bi si na morju kupila nekaj apartmajev in jih oddajala v najem.

"Mat", saj boš to naredila, kajne? Ti ga tako in tako ne potrebuješ več!" me je prijazen spodbodel še sin. A sem se na njegovo presenečenje uprla. Morda je bilo vse tisto, kar sem mu zmetala v obraz, grdo, a se nisem več mogla zadrževati. Izbruh ni minil brez posledic. Zjutraj sta oba zapustila stanovanje, sin pa je začasno z menoj pretrgal vse stike. Mislila sem, da mi bo počilo srce od hudega, a joki nisem več mogla. Preveč je že bilo solz. V ihti in brez pravega razmisleka sem stanovanje potem kar sama prodala in se na ta način poslovila od "spomenika", ki mi je predstavljal največjo osebno zmago nad revščino, v kateri sem odraščala.

Preselila sem se sem, kjer danes kramljava. Ponosna sem nase, da sem se s

težavami spoprijemala brez pomoči psihoterapevta ali celo zdravil. Sin se včasih oglasi, a me še nikoli ni prosil odpuščanja. Jaz pa tudi nočem drezati v bolečo rano. Trenutno živi z neko žensko. Kako jima gre, ne vem, ker mi je noče niti predstaviti. Pravi, da se boji, da bi mu tudi to zvezo razdrlo. Zakaj vali krivdo za svoje neuspehe name? Ne vidim logike. A molčim, ker ne želim, da bi mi dokončno obrnil hrbet.

Zaradi slabih izkušenj s tukajšnjimi sosedi nisem navsezvala stikov. Nekaj so poskušali, pa sem se jim vsakokrat zelo prijazno in vljudno zahvalila za povabilo na kavo. Ena od njih je bila zaradi zavrnitve užaljena. Začela me je obirati. Nekje je izvedela, kje sem zaposlena, menda je poznala neko žensko, ki je poznala tudi mene. In ta ji je povedala, da nisem nič prida, da sem povzpetniška, grebatorska, da hodim skozi življenje prek trupel. Zaselek šteje komaj kakšnih petsto hiš, drži se glavnega mesta, a se staroselci vsi poznajo med seboj. Ko sem šla na pošto, sem prav čutila, kako me čudno pogledujejo. Kaj so si mislili o meni? Kar so hoteli. Potem pa ena od klepetulj le ni mogla držati jezika za zobmi ...

Nekje sem prebrala, da se ljudje, ki imajo za seboj toliko slabih izkušenj, kot jih imam jaz, radi spremenijo v žrtve. Tudi tebe, Milena, sprašujem, se je to zgodilo tudi meni? Ali je prava resnica drugačna? Ali se samo meni zdi, da se mi je dogajala krivica? Kje bom našla pravi odgovor?«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Janez Brence in šola v zasebni hiši

PETER COLNAR

Na Dovjem se je 4. maja 1818 rodil duhovnik, filozof, šolnik, sadjar in publicist Janez Brence. Bil je med pobudniki ustanovitve šole, ki je bila sprva v zasebni hiši. Zanimivo je, da je bil njegov brat Jernej Brence tudi narodni buditelj in organizator šolstva na Tržaškem.

V zasebni hiši v Bohinjski Bistrici se je pouk začel leta 1849. Brence je bil prvi učitelj. Zavzemal se je za gradnjo šolskega poslopja, ki so ga zgradili leta 1851. Ko je odšel v Komendo, je nadaljeval poučevanje. Najprej je učil v kaplaniji, kasneje pa v graščini. Redna šola se je začela z njegovim prihodom leta 1852. Začetnik šole je bil tudi leta 1857 v

Podkrajju, ki je bila tudi v zasebni hiši. Leta 1862 je tudi na Uncu pripomogel h gradnji novega šolskega poslopja. V vseh krajih je uvažal nedeljske šole za odrasle ter jih poleg šolskih predmetov navajal k lepemu vedenju in moralnemu življenju. V pridigah je poudarjal pomen šole, se zavzemal za slovenščino in naročal domače časopise.

Pisal je za Zgodnjo Danico.

Do leta 1833 je v Celovcu obiskoval normalko in tri razrede gimnazije. Zadnje tri gimnazijske razrede, filozofijo in teologijo je obiskoval v Ljubljani v letih 1833–1842. Najprej je služboval kot kaplan v Studenem

(1842–1843) in Bohinjski Bistrici (1843–1849). Poslan je bil v Križe pri Trziču, a je zbolel in bil v Hrašah v začasnem pokoju (1849–1850). Zatem je služboval kot kaplan na Planini in v Komendi (1852–1857), kurat v Podkrajju pri Vipavi (1857–1860) in nazadnje župnik na Uncu (1860–1870).

Hkrati z zavzemanjem za širjenje slovenskih šol se je trudil tudi za izboljšanje in uvedbo sadjarstva. Predlagal je, da bi morala vsaka šola dobiti prostor, kjer bi se učenci učili vzgojiti sadna drevesa, presajati rastline in jih oskrbovati. Bil je naročnik domačih časnikov in član več narodnih društev. Janez Brence je imel že v Bohinjski Bistrici zunaj kraja drevesnico. Ko je služboval na Uncu, je avstrijska vlada leta 1866 tudi denarno podprla njegovo zamisel o uvajanju sadjarstva.

Med letoma 1849 in 1851 je v Danici objavil več dopisov o šolstvu. Umril je 28. aprila 1870 na Uncu.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Avstriji (in s tem tudi na Kranjskem) so 4. 5. 1802 skrajšali vojaški rok s 30 na 14 let.
- V vasi Gosteče pri Škofji Loki se je 4. 5. 1879 rodil pisatelj, pesnik in dramatik Cvetko Golar.
- Na Jami pri Kranju se je 5. 5. 1910 kot deseti otrok rodil cerkveni dostojanstvenik Janez Jenko. Bil je prvi fant od enajstih otrok Franca in Marijane Oblak. V letih 1977–1987 je bil škof koprške škofije.
- Na Godešiču pri Škofji Loki se je 6. 5. 1887 rodil Anton Hafner (ustreljen v Judenburgu 16. 5. 1918). Bil je glavni voditelj vojaškega upora slovenskih vojakov v Judenburgu.
- Na Bledu se je 7. 5. 1893 rodil slovenski duhovnik in zbiratelj Jakob Soklič. Leta 1937 je v župnišču v Slovenj Gradcu uredil zbirko, po njem imenovano Sokličev muzej. V njej je zbral več sto etnografskih, arheoloških in kulturnozgodovinskih predmetov ter umetniških del od prazgodovine dalje iz širše slovenjgraške okolice.
- Na Nemškem Rovtu v Bohinju se je 8. 5. 1881 rodil čebelar in trgovec Jan Strgar. V svojem času je bil največji izvoznik čebel. Imel je plemenilno čebelarstvo postajo.

Iz njegove zapuščine je Davorin Pintar v Danici leta 1872 objavil Slovo iz

Bohinjske Bistrice in Gavorček za male slavnosti šolskega leta.

Spletna (ne)dostopnost za invalide

V Nacionalnem svetu invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) opozarjajo, da so invalidi v zdajšnjih razmerah marsikdaj odvisni le od digitalnih virov informacij, večina spletnih strani pa je zanje nedostopnih in neuporabnih, saj ne izpolnjujejo ustreznih standardov o spletni dostopnosti.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

V času samoizolacije je spletna dostopnost za vse digitalne uporabnike in uporabnice postala pomembnejša kot kadarkoli prej. Ob pomanjkanju fizične komunikacije in socialnih storitev je digitalizacija v obdobju epidemije dobila še večjo družbeno vlogo, problematika spletne dostopnosti za osebe z različnimi invalidnostmi in starejše, ki potrebujejo določene prilagoditve, pa se je v aktualni krizi še poglobila. Na to opozarjajo v Nacionalnem svetu invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), krovni invalidski organizaciji, ki vključuje več kot 110.000 slovenskih invalidov in menijo, da so invalidi v zdajšnjih razmerah marsikdaj odvisni le od digitalnih virov informacij. Toda večina spletnih strani je zanje nedostopnih in neuporabnih, saj ne izpolnjujejo ustreznih standardov o spletni dostopnosti.

Od svojih članov prejemale opozorila, da v njihovih lokalnih skupnostih za dostop do spletnih informacij in storitev za uporabnike z invalidnostmi ni ustrezno poskrbljeno, čeprav javne organe k zagotavljanju

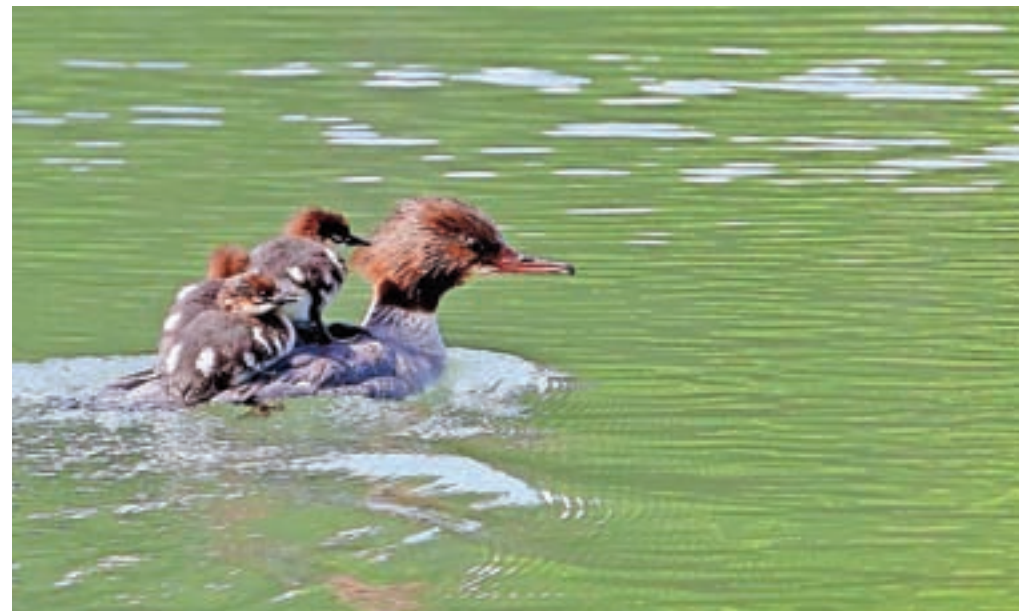
spletne dostopnosti zavezuje tudi zakon o dostopnosti spletnih strani in mobilnih aplikacij. Letos septembra se izteče zadnji zakonski rok za obvezno prilagoditev dostopnosti spletišč. »Država bi morala nemudoma zagotoviti dostopnost spletnih strani državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in oseb javnega prava ter v ta namen zagotoviti tudi vsa potrebna sredstva,« poudarja Borut Sever, predsednik NSIOS. Pri tem je pohvalil dosednji pristop vlade na področju informiranja ob epidemiji, ko ta dosledno zagotavlja tolmačenje v znakovni jezik, takšne in druge prilagoditve pa je po njegovem treba bistveno razširiti. Že v običajnih okoliščinah velja, da se z onemogljanim spletne dostopnosti povečuje marginalizacija oseb z invalidnostmi in starejših, v kriznem času pa je tovrstna dostopnost življenjskega pomena. Invalidi bi te informacije nujno potrebovali za svoje pravilno ravnanje, navajajo v NSIOS, kjer menijo, da bi morali na tem področju sprožiti podobne procese, kot so jih pri urejanju dostopnosti grajenega okolja.

O izkušnjah s spletom v času samoizolacije navajajo tudi nekateri invalidi. Predlagajo, da se snovalci spletnih strani povežejo z invalidskimi organizacijami in te vsebine oblikujejo skladno s potrebnimi prilagoditvami za uporabnike z različnimi invalidnostmi. Zanimalo nas je, kakšne so izkušnje slepih in slabovidnih uporabnikov spleta v tem času. Emil Muri, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, pravi, da stanje trenutnih razmer spremlja pretežno po radiu in televiziji, na spletu pa manj: »Tako težko sodim, ali spletne strani res niso ustrezno prilagojene slepim in slabovidnim. V večji meri jih verjetno spremlja mlajša generacija. Pač pa na spletu spremljam nekatere druge teme in kot problem opažam, da se te strani pogosto spreminjajo. Vprašanje je, ali so tisti, ki jih delajo, vselej pozorni tudi na posebne potrebe ljudi z različnimi invalidnostmi. Prav bi bilo, da bi bile te vsebine prilagojene vsem, najbrž pa to ni vedno izvedljivo. Osebo opažam, da potrebuje nekaj časa, da se na spletni strani navadim in jih potem lažje spremljam.«

Vaš razgled

V povezavi z okoliščinami, ki jih je prinesla epidemija, so se mnogi gostinci – ob upoštevanju vladnih odlokov in strokovnih priporočil – zatekli k ponudbi dostave hrane na dom. Rahljanje varnostnih ukrepov pa je nedavno prineslo tudi odprtje gostinskih obratov, tako da si sedaj lahko privoščimo okusen topli obrok ali pa vsaj kavo tudi na sončnih terasah. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Sprehajalce rado zanese na bregove bližnjih jezer, kjer lahko občudujejo mnoge čudovite primerke vodnih ptic, tudi veliko žagarico. Pred ledenimi zimami, ki vladajo v tajgi, se ta ptica umakne v območje zmerno toplega podnebja, tudi v naše kraje. Ptice nam tako že tisočletja na nevsiljiv način dokazujejo, kako majhen in povezan je svet, medtem ko se ljudje še vedno ubadamo s postavljanjem takšnih in drugačnih meja. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (537)

Napisani svet

MIHA NAGLIČ

»Aleksandru Makedonskemu pravimo Veliki zato, ker mu je uspelo združiti ponosne grške mestne državiče, podjarmiti vsa kraljestva med Grčijo in Egiptom, poraziti mogočno perzijsko vojsko in ustvariti imperij, ki je segal vse do Indije – in vse to v manj kot trinajstih letih. Ljudje se odtlej sprašujejo, kako je vladarju iz manjšega grškega kraljestva uspelo kaj takega. A ob tem se je vselej porajalo vprašanje, ki me je osebno bolj pritegnilo, namreč zakaj je Aleksander sploh hotel osvojiti Azijo. Ko sem preudarjal o tej uganki, sem se pomudil ob treh predmetih, ki jih je Aleksander nosil s seboj na vseh svojih vojaških pohodih in jih

vsako noč položil pod svoj vzglavnik. Ti trije predmeti so kazali, kako je videl svojo zavojevalsko kampanjo. Prvi predmet je bilo bodalo. Ob bodalu je Aleksander hranil skrinjico. In v skrinjici je imel najdragocenejšega od treh predmetov: izvod svojega najljubšega besedila, Iliado. Kako je Aleksander prišel do teh predmetov in kaj so mu pomenili? Aleksander je spal na bodalu, da bi se ognil usodi svojega očeta, ki so ga umorili. Skrinjico je zasegel svojemu perzijskemu nasprotniku Dareju. Iliado je prinesel v Azijo zato, ker je skozi njeno zgodbo gledal svoj vojni pohod, pa tudi svoje življenje. To temeljno besedilo je očaralo princa, ki je šel, da bi osvojil svet. Homerjev ep je rod za rodom veljal

za temeljno besedilo grškega ljudstva. Aleksander ga je imel za malone svetega, zato ga je tudi nosil s sabo na pohode. To je tista moč, ki jo imajo besedila, zlasti temeljna: spremenijo naše videnje sveta, pa tudi to, kako se nanj odzovemo. Pri Aleksandru je bilo zagotovo tako. Besedilo ga je prepričalo do tolikšne mere, da ga ni le bral in preučeval, pač pa tudi udejanjal. Bralec Aleksander se je postavil v zgodbo in dojemal lastno življenje in pot v luči Homerjevega Ahila. Aleksander Veliki je poznan kot kralj nad kralji. In kot kaže, je bil tudi bralec nad bralci.« (str. 27–28)

Martin Puchner, *Napisani svet*, prevedla Špela Vodopivec, UMco, Ljubljana, 2019, 470 strani

Ob branju te knjige se zavemo, kar sicer že vemo: da štejejo le tiste zgodbe, ki so bile napisane (nenapisane so tako in tako pozabljene), in da najmočnejše med njimi niso le dokument časa, v katerem so bile napisane, ampak svet odtlej tudi sooblikujejo, zlasti po svojih najbolj bistroumnih in najbolj dejavnih bralcih. Iliada je seveda eno prvih besedil te vrste, Aleksander Veliki pa njen »naj« bralec. Taka so najvplivnejša religiozna in ideološka besedila, od Biblije do Komunističnega manifesta. In mnoga druga, od Gilgameša do Harryja Potterja ...

HUMOR, HOROSKOP

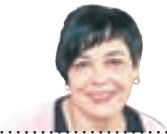
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Počasi in previdno se bo vse skupaj začelo sestavljati nazaj. Projekti, ki so se morali ustaviti, bodo kmalu prišli v ospredje in čaka vas kar nekaj dela. Ničesar se ne boste ustrašili, zavihali boste rokave in se podali naprej z vso delovno vneto.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Le še malo časa je treba in znova se boste znašli na starih tirih. K sreči imate že do popolnosti izdelan načrt, zato vas nobena zadeva ne more presenetiti. Seveda se bodo zgodile tudi stvari, ki niso v načrtu, a čisto vse boste izpeljali dobro.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ker vedno bolj upoštevate svoj notranji glas, vam bo zopet uspelo nekaj na videz nemogočega. Kot ste se naučili ustaviti še pravi čas, tako tudi veste, kdaj morate iti s polno paro naprej. Seveda je vsaka stvar za nekaj dobra, tudi zdaj bo.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Nekateri vas bodo razočarali in za seboj pustili grenek priokus prijateljstva, ki to v resnici ni bilo. Drugi pa vas bodo prijetno presenetili do take mere, da boste še nekaj časa ostali brez besed. Na čustvenem področju se obetajo lepe spremembe.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Ker so se razmere končno začele umirjati, boste tudi vi začeli normalno dihati in premišljevat, kaj vse vas čaka in kaj vse morate narediti. Samo od vas bo odvisno, katerim stvarjem boste dali prednost – ljubezni ali poslovnim zadevam.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Zadnje čase vse preveč odgovornosti prelagate nase. Niste sami, zato tudi težave niso samo vaše. Naučiti se boste morali delo razporediti med druge in sprejeti vso pomoč, ki vam jo ponujajo, a jo spregledate. Namerno ali pa ne.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Nenaden materialni strošek vas bo presenetil, a kmalu boste spoznali, kaj je res tisto, kar je največ vredno. Dneve boste preživljali na malce drugačen način. Zamenjava rutine bo v vaše družinsko življenje prinesla polno dobre volje.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Čaka vas situacija, v kateri ne boste imeli na voljo veliko časa za razmišljanje. Odločiti se boste morali v tistem trenutku. Vodila vas bo želja po uspehu, zato niti malo ne boste omahovali. Končno prihajate do točke, ko se boste lahko izkazali.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Spraševali se boste, kako povečati svojo učinkovitost. Energija, ki vas je zapuščala ravno v najpomembnejših trenutkih, bo zopet udarila iz vas in poskrbeli boste, da dokončate vse, kar ste imeli v mislih. Veseli boste.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

V želji po druženju boste malce pozabili na omejitve, ki si jih postavljate sami, in preživeli kar nekaj časa z ljudmi, ki jih dolgo niste videli. Beseda bo dala besedo in ne da bi se dobro zavedali, sprejmete pomembne odločitve.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Izzivi, ki so pred vami, vam ponujajo precej novih priložnosti, zato kar pogumno stopajte po tej poti naprej. Če boste sledili sami sebi, ne boste razočarani. Razmislite, ali se splača upoštevati vse nasvete drugih ljudi.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Sčasoma boste prišli do določenih spoznanj, na primer kaj je res tisto, kar vam sprošča slabo voljo in nemir. Naredili boste vse, da take stvari umaknete iz svojega življenja. Vi sami usmerjate svojo prihodnost – in ne tisti, ki so okoli vas.

ŽALOST NA DALJAVO...

TA JE DOBRA

Francelj in zlata ribica

Francelj ujame zlato ribico. Kot je za te vrste ribico že običajno, ta zacvili: »Francelj, izpusti me, prosim!«

Francelj pravi: »Ni šansa! Trofeja boš!«

»Francelj, izpolnim ti eno željo, karkoli si zaželi,« pravi riba.

Francelj se ne da: »Ničesar ne potrebujem. Imam lepo ženo, dva avtomobila, hišo, vikend na morju in v planinah, jahto ...! Vse, kar hočem.«

»Francelj, kaj ti pagotovo še vedno manjka. Pomisli malo,« naprej pravi ribica. Francelj le pomisli in reče: »Dobro. Poskrbi, da bova z ženo istočasno doživljala orgazem.«

»Seveda. Urejeno!« obljubi zlata ribica.

Francelj jo spusti v vodo, pospravi ribiški pribor in se vesel odpravi domov. Med potjo dvakrat doživi orgazem.

Zaporniški pogovori

»Čudni časi so prišli,« obtoženi za bančni rop razlaga sojetniku.

»Po čem sklepaš? Za nas tu notri se ni kaj dosti spremeni,« mu ta odvrne.

»Včeraj je bila na obisku žena in me je prepričevala, da pred vhodom v banko piše: Obvezen vstop z masko in rokavicami!«

Gostilne

Pogovarjata se dva stara ljubitelja gostilniškega pulta.

»Si slišal, da so se spet odprle gostilne?«

»Sem, ampak nečesa pa ne morem pozabiti ...«

»Česa pa?«

»Da so nam zaprle vrata takrat, ko nam je bilo najtežje!«

LAŽJI SUDOKU

3			5		7		4	
	7	2			9			8
4		8		1	6	5		
9	3					7	6	1
		4				2		
2	8	1					5	9
		9	3	4		1		6
6			1			3	2	
	5		7		2			

Rešitev:

7	6	9	2	9	7	1	5	8
5	7	8	6	1	7	9	2	4
9	7	1	5	6	8	2	9	3
8	5	7	2	9	1	7	8	6
6	8	7	1	5	6	9	2	4
1	9	7	2	8	5	6	4	3
7	6	9	2	9	7	1	5	8
5	7	8	6	1	7	9	2	4
9	7	1	5	6	8	2	9	3
8	5	7	2	9	1	7	8	6
6	8	7	1	5	6	9	2	4
1	9	7	2	8	5	6	4	3
7	6	9	2	9	7	1	5	8

TEŽJI SUDOKU

7		5	8					9
	3				6	5	4	
	1		9		3			
	8	7				6		
			1		8			
		9				8	3	
			3		2		8	
	4	2	7					5
	9				1	2		

Rešitev:

7	9	2	1	7	5	6	8	4
5	1	6	9	4	7	2	3	8
6	8	7	9	6	1	7	2	5
8	5	7	2	9	6	1	7	4
1	9	2	7	8	5	6	3	4
4	2	6	9	1	7	8	5	3
9	6	8	7	1	8	9	2	5
2	1	9	5	6	7	4	3	8
8	7	4	6	9	1	2	5	3
1	9	6	7	2	8	5	4	3
9	6	8	7	1	8	9	2	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENJSKI GLAS	NEKD. PRODAJALEC BLAGA NA VATLE	HOMERJEV EP	PREBIVALEC LENDAVE	INKOVSKI VLADAR	LUKA V IZRAELU	OBLIKA IMENA MARKO	EGADSKO OTOČJE (KRAJSE)	ROY ORBISON	ŠTIRIKOTNA PLOSKEV	ZEVSOSIN, AJAK	PODZEMNA ŽIVAL
BIVŠI SL. NOGOMETAS (V. A.)	13										
NAŠA PEVKA (A. G.)								15			
PEVKA KOVAČ					12			IKTUS (KRAJSE) PUŠČAVSKA KAČA			
ZNAMKA RUSKIH VOZIL					REKA V NEMČIJI TELESNA STRAST					STARE-SINA	DOLINA V TOKU REKE SOČE
PESNICA SKERL					VESLAČ V SKIFU PEVKA VILER					1	
AVTOR BOLERA (MAURICE)			10			SL. ROKOMETAS (JURE)	AMERIŠKA PLOŠČINSKA MERA				
GORENJSKI GLAS	ODNAŠALEC SMETI	UD ORGANIZACIJE TIP VOZILA RENAULT					BIKOBORREC NA KONJU	NEIMENOVANA OSEBA VNETJE SKLEPOV			
SUROVINA ZA PIVO					MESTO V SRBIJI ODTIS STOPALA						
PRAVOSLAVNI SAMOSTAN					5					OLIVER TWIST DIVJA RAČA, OTVA	
EDO GRUM			STARO MESTO OB SAVINJI	PREGLED ROKOPISA							
TOČKA ZA PUŠČICE				SL. IGRALEC (PRIMOŽ) MANEKENKA CAMPBELL							TVOREC, PISEC PLAN. OSNUTEK
INDIJSKI SAHOVSKI VELEMOJSTER							VRSTA KAVCA	7			
JUDOISTKA SRAKA						KRINKA	TRAVA DRUGE KOŠNJE REŽISER PREMINGER				
GORENJSKI GLAS	SKLADATELJ PAHOR	DRŽAVA V AFRIKI RUŠEVINA (KNJIŽNO)		4						TOMO CESEN OVOJ, OMOT	
SOL KROMOVE KISLINE MANEKENKA TERNAR									PREPIR, KREG		

SESTAVIL: F. KALAN	IGRALKA AVGUŠTIN	ENKA, ENICA	BUDISTIČNI MENIH	NOVINARKA BATISTA STADER	NAČIN MIŠLJENJA	PODOBA GOLEGA TELES	ROBERT TAYLOR	KATOLIŠKI POMOŽNI DUHOVNIK	GORENJSKI GLAS	ČRKOVO ZAPOREDJE	GR. ČRKA SL. GLASBENIK (PETER)			18	JADRANSKI OTOK			DEL BLEDA	ARTHUR (KRAJSE) OKRAŠ NA ANTICNIH STEBRIH						
SMUČARSKI DOSKOK S POKLEKOM	8								OBRİ																
IZBRANO BRANJE									BODEČA NEŽA (NAR.) DEL DEBLA, RTINA		22			19				GOSPODAR VOLKOV IZ KNJIGE O DŽUNGLI				DRŽAVA PRI LITVI NASELJE OB ŠTARJSKI AVTOCESTI			
HIP TRENUTEK							PREDELOVANJE	2								DRŽAVNIK IZTEBGOVIC									
GR. JUNAK, AJAS					MOČVIRJE (NAREČNO)		NEKD. VISOKA ŠOLA MESTO V ZDA						OPOMBA, OPAZKA	SOSED IRANCA JUDOVSKI KRALJ								6	TOM JONES NOGOMETAS STIELIKE		
RUDI KOSMAČ			ODŽAGAN KOS DEBLA	IT. SLIKAR (NICCOLO DELL)							PISATELJ FRANCE							REPUBLIKA V RUSIJI ORGAN VIDA							
REKA V ŠVICI, AARE			17	DRŽAVNIK BREZNJEV ŽIVALSKA USTNICA							ŠAHIST KASPAROV			14	IZOLATOR ORESTES (KRAJSE)									LITINA, ULIV CARL REINER	
ABBATE APATIN KOMORI LEKTURA MALATESTA	MOČNIKU PODOBNA JED. MASLOVNIK	SODOBNIKI KELTOV BRAZILSKI VELETOK				3		GOLOTA, NAGOST FEVDALNO DELO							IZMET, IZVRZEK ŽELEZJE V BETONU							20			
ITAL. PUBLICIST (ERRICO)											PREDUJEM				HRIBOVJE V TOGU SAMODEJNI STROJ										ŠAMPION
AMERICIJI			KRAJ GREŠNIKOV POKLON, DARILO						SMUČARSKA BOKAL TROPSCO SADIJE																
EGIPTOVSKI DRŽAVNIK (ANVAR AS)				JADRANSKI OTOK			PISATELJICA NIN POLICIJSKI SODELAVEC									VIKTOR MEGLIC MESTO V FRANCIJI									
KIRURŠKA IGLA				GOROVJE V MJANMARU PESNIK ZAJC						21					OČE PO MEŠČANSKO										
ANGLEŠKI PLEMIC				16	ATLETINJA ŽUPIN RAŽENJ										IGRALKA FURLAN SPAJKA										
NICK NOLTE			SL. SLIKAR (ANTON) OSKAR DEV					SUMERSKI BOG NEBA UROŠ ROZMAN								VELIK AVSTRALSKI PTIČ EVA TURK									
SLIČICA PROGRAMA NA RAČUNALNIKU							SL. NOVINARKA (N. L.)									9									
PERSONAL							MENIČNI DOLŽNIK										TANTAL								

Nagrade: 1. nagrada: darilna kartica želja v vrednosti 15 evrov, 2. in 3. nagrada: knjiga

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 22. maja 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	

Škofjeloški pasijon ni ogrožen

Razmere, povezane s koronavirusom, so upočasnile tudi priprave na uprizoritev Škofjeloškega pasijona spomladi 2021, a kot pravi vodja projekta Jakob Vrhovec, izvedba ni ogrožena.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kako v izrednih razmerah potekajo priprave na Škofjeloški pasijon 2021? Ali obstaja bojazen, da dogodka ne bi mogli izvesti?

Hvala Bogu, da imamo v Škofji Loki pasijon leta 2021, tako da ni ogrožen. Priprave potekajo v malo bolj upočasnjenem ritmu, pa vendar smo v preteklem tednu postavili prenovljeno spletno stran, vzpostavili ekipo, ki že intenzivno dela na socialnih omrežjih, hkrati pa se pripravljamo na začetek predprodaje vstopnica za pasijon 2021, ki se bo začel 5. maja.

Pasijonskih dni, ki vsako leto spomnijo na Škofjeloški pasijon, letos v postnovelikončnoem času ni bilo, jih nameravate organizirati kdaj kasneje v tem letu?

Na žalost je vseh osemnajst dogodkov odpadlo. Vaje je bilo vložena veliko

Jakob Vrhovec / Foto: Gorazd Kavčič

dela tako društev, prostovoljcev kot koordinatorice pasijonskih dnevov Agate Pavlovec. Imamo v načrtu, da bi vsaj del aktivnosti izvedli v poletnem oziroma zgodnjejesenskem času, seveda pa je vse odvisno od navodil Občine Škofja Loka in Vlade RS.

Ali mogoče potekajo kakšni "virtualni" dogodki, ki ohranjajo pasijonsko kondicijo?

Da, potekajo. Tukaj je najbolj aktivno gibanje Pasijonski veter, ki je pripravilo dva videa, pogovor z Marjanom Kokaljem in Borutom Gartnerjem o režijskih pristopih ter razlago druge slike Škofjeloškega pasijona Smrt. Imamo pa v načrtu tudi virtualno predstaviti letošnjo številko Pasijonskih doneskov.

Režiser pasijona Borut Gartner je že kmalu po svojem

imenovanju začel zbirati pasijonce, ki bodo uprizorili pasijon v jubilejnem letu. So se tudi te dejavnosti ustavile ali kontakti potekajo kako drugače?

O tem bi vam lažje več povedal Borut. Sicer pa pogovori potekajo, seveda so malce drugačni, kot bi bili v času brez virusa, ampak igralski ansambel nastaja in bo do začetka poletja v grobem določen.

Kakšen je odziv pri sponzorjih in donatorjih v tem času?

Tukaj pa naletimo na največji izziv, saj se bolj kot sama virusa bojim gospodarske krize, ki po vsej verjetnosti sledi. Virus je presekal dogovor s sponzorji in vse skupaj preložil na čas po virusu. Upam, da se gospodarska situacija ne poslabša do te mere, da lokalna podjetja, ki podpirajo pasijon, ne bodo imela pretiranih težav in bodo pasijon lahko podprli.

Evropska himna v znakovnem jeziku

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije ob dnevu Evrope vse voditelje in ljudi po vsem svetu poziva k miru in enotnosti, da bo »človek spet postal brat človeku«, kot je zapisano v besedilu evropske himne Oda radosti. Zveza je v počastitev dneva Evrope evropsko himno prvič približala tudi gluhih in njeno besedilo pretolmačila v slovenski znakovni jezik. Že leta 2018 je zveza v znakovni jezik pretolmačila tudi slovensko himno, Zdravljico dr. Franceta Prešerna.

Leto 2020 je tudi leto največjega svetovnega gluhega

skladatelja Ludwiga van Beethovna, genija. Konec leta 2020 bo minilo 250 let od njegovega rojstva. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v letu 2020 v slovenskem znakovnem jeziku pripravlja gledališko predstavo, posneli bodo film in izdali knjižno delo o njegovem življenju in delu. Beethoven je avtor vrste vrhunskih glasbenih del, njegova največja mojstrovina je Deveta simfonija. Glasba te simfonije je v njem zorela od otroštva, ko je hotel uglasiti Schillerjevo Odo radosti. Oda radosti je del Devete simfonije in danes himna Evropske unije.

Gasilci na Brezjah

Brezje – Tradicionalno romanje gasilcev na Brezje na prvo soboto po prazniku zavetnika gasilcev svetega Florijana 4. maja bo letos nekoliko drugačno. Gasilci so povabljeni na Brezje v soboto (jutri), 9. maja, kjer bo ob 19. uri v baziliki zanje daroval mašo mariborski nadškof metropolit Alojzij Cvikel in bo po maši blagoslovil prapore. Na romanje so povabili tudi ministra za obrambo Mateja Tonina.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

Rozman bus vse svoje stranke obvešča, da zaradi epidemije novega koronavirusa in državnih uredb, ki jih je v teh izrednih pogojih treba spoštovati, začasno odpovedujejo vse turistične prevoze. Strankam se zahvaljujejo za dosedanje zaupanje in jim sporočajo, da se spet srečajo, ko bo epidemija mimo. Ostanite zdravi! www.rozmanbus.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Spoštovani!

Zaradi nevarnosti okužbe s koronavirusom je okence za sprejem strank začasno zaprto.

Osmrtnice, zahvale in male oglase lahko oddate v poštni nabiralnik, ki je na desni strani vrat v našo stavbo, ali pošljete po e-pošti: malioglas@g-glas.si. Lahko pokličete tudi naročniško službo, vsak dan od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, telefon 04/201-42-47.

NEPREMIČNINE

HIŠE

IŠČEM

V Kranju ali okolici iščem prazno stanovanje z vrtom ali prazno hišo, vrt obvezen, tel.: 031/367-659

VIKENDI, APARTMAJI

ODDAM

VIKEND med vinogradi za čas od maja do oktobra, blizu Term Čatež, Term Paradižo, gradovi, kolesarske in pohodne poti, tel.: 040/185-815

 FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

DOMPLAN zemeljski plin po akcijski ceni 0,02020 €/kWh do konca leta 2020!

Več o akcijski ponudbi lahko dobite na spletni strani www.domplan.si

Domplan, d.d., PE Energetika Bleiweisova c. 14, 4000 Kranj T: 04/20 68 800 E: energetika@domplan.si I: www.domplan.si

POSESTI

KUPIM

ZAZIDLJIVO zemljišče, cca 500 m², Kranj ali bližnja okolica, tel.: 041/543-876

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

HYUNDAI iX35, 2.0 Crdi premium 4 x 4, letnik 2011, 1. lastnik, ročni menjalnik, redno servisiran v naši hiši, odlično ohranjen. Avto Lušina, d.o.o., Gostecje 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754

HYUNDAI i30 karavan, 1.6 Crdi, letnik 2015, 174.000 km, 1. lastnik. Avto Lušina, d.o.o., Gostecje 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754

Prva slikanica Josipine Turnograjske

Izšla je slikanica Rožmanova Lenčica prve slovenske pisateljice, pesnice, skladateljice in pravljicarke Josipine Urbančič Turnograjske

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – V tem mesecu se Preddvor pripravlja na praznovanje občinskega praznika. Praznujejo 1. junija v spomin na prvo slovensko pisateljico, pesnico in skladateljico Josipino Urbančič Turnograjsko. Josipina Turnograjska pa je bila poleg vsega tega tudi prva slovenska pravljicarica. Pred kratkim je izšla njena prva slikanica z naslovom Rožmanova Lenčica.

»Prevedena je tudi v angleščino, nemščino in španščino in je prva pravljica v slovenski literaturi na temo deklice – vojaka, kar je izjemen fenomen.« poudarja ddr. Mira Delavec Touhami, ki je pravljico priredila, ilustrirala jo je Jelka Godec

Schmidt, izdalo pa Kulturno društvo Josipine Turnograjske iz Mač v tisoč izvodih. Delavec Touhamijeva tudi napoveduje, da bo o Josipini in njenem vstopu v slovensko in evropsko pravljicarstvo spregovorila na mednarodnem simpoziju z naslovom Večnaslovna odprtost pravljic, ki bo letos septembra v Novem mestu.

Josipina Urbančič Turnograjska tako ali drugače spremlja ddr. Miro Delavec Touhami že dvajset let. Najprej je na njeno temo diplomirala, nato je leta 2004 izdala o njej znanstveno monografijo z naslovom Nedolžnost in sila, leta 2009 je uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom Vloga Josipine Urbančič Turnograjske

pri oblikovanju slovenske literature v 19. stoletju, isto leto je izšla njena druga znanstvena monografija z naslovom Moč vesti, v kateri je prvič izdala vsa zbrana dela Josipine Urbančič. Svojo raziskovalno dejavnost posveča predvsem Josipini Urbančič Turnograjski, ostalim ustvarjalkam in ženskim vprašanjem od 19. do 21. stoletja. Leta 2012 je o Josipini napisala tudi roman z naslovom Šepet rdeče zofe (2012), v katerem gre za upodobitev ljubezenske zgodbe med Josipino in njenim zaročencem in poznejšim možem Lovrom Tomanom. Leta 2011 je ustanovila Kulturno društvo Josipine Turnograjske, ki je v zadnjih letih uspešno izpeljalo številne lokalne, državne in

tudi mednarodne projekte, tako denimo leta 2018 prvi mednarodni simpozij o Josipini. Društvo od vsega začetka sodeluje z društvom Avstrijsko-slovensko prijateljstvo iz Gradca, ki je 2019 organiziralo razstavo umetniških del na temo Josipine Urbančič v sklopu sosedskega dialoga Slovenija-Avstrija 2019–2020 pod pokroviteljstvom veleposlanice Republike Slovenije mag. Ksenije Škrilec. Pomen in vlogo Josipine Urbančič Turnograjske je ddr. Mira Delavec Touhami predstavila v številnih državah (v Turčiji, Avstriji, Švici, Nemčiji, Sloveniji in Argentini), kjer je nastopala tudi preoblečena v Josipino. Od leta 2012 skrbi za njen grob v Gradcu, ki ga je obnovila.

Parkiranje bo spet treba plačati

Kamnik – Občina Kamnik obvešča, da bodo s ponedeljkom, 18. maja, ponovno vzpostavili sistem plačevanja parkirnin na parkirnih mestih v lasti Občine Kamnik. Ker javni potniški promet ni vozil, so bila ta od razglasitve epidemije namreč brezplačna. Mesečne parkirne dovolilnice, ki so jih vozniki kupili v marcu, bodo veljale do konca maja. Prav tako se ponovno uveljavlja stari prometni režim na Šutni, kar pomeni, da bo s stebrički zaprta za promet.

Dejavnosti planinskega društva predstavljene

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj obvešča, da načrtovana planinska izleta na Ivanščico 9. maja in na Dovško Babo 16. maja odpadeta. Izvedba izletov v drugi polovici meseca maja in naslednjih mesecih je odvisna od tega, kako se bodo sproščali ukrepi, pravijo. Do nadaljnjega je še vedno zaprta tudi društvena pisarna, Dom Čemšenik pa bodo za obiskovalce odprli po obnovitvi kuhinje. Informacije o svojih dejavnostih so pripravili tudi na spletni strani društva.

OPEL Meriva 1.4 Turbo cosmo, letnik 2011, 158.500 km, redno servisiran, odlično ohranjen. Avto Lušina, d.o.o., Gostče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 20000967

SUZUKI Vitara 1.6 4WD premium, letnik 2016, 1. lastnik, 90.000 km, odlično ohranjen, redno servisiran v naši hiši. Avto Lušina, d.o.o., Gostče 8, Škofja Loka, 04/50-22-000, 041/630-754 20000966

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

ZA simbolično ceno prodam 2 rabljena, lesena vrata s podbojem, š 70 x v. 195, tel.: 041/694-872 20000962

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 20000934

SUHA bukova in mešana drva, tel.: 031/271-151 20000957

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

DOBRO ohranjen industrijski šivalni stroj, raven in cik-cak šiv, tel.: 051/819-223 20000956

HLADILNIK Gorenje, višina 58 cm, ohranjen, in bojler Gorenje Tiki, 5-litrski, tel.: 031/549-008 20000971

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOVINSKO nakladalko za traktor ter lok za pajka 3.40, zelo ugodno, tel.: 041/728-092 20000948

NERABLJEN motokultivator Subaru Neva 7 KM. Prekopalnik 20 cm globine/120 ali 80 cm širine, snežna freza, kotno nastavljen odvirni plug, 3x plug za oranje, cena 1.100 EUR, tel.: 041/528-698 20000941

PREDSETVENIK z ježi Gorenc, ugodno, tel.: 031/698-909 20000953

SILOREZNICO Epple 933, nizko korito in novo komplet še ne okovano orodje za gumi voz, tel.: 031/699-145 20000970

TRAKTORSKI obračalnik Sip 250, BCS rotacijsko kosilnico Roteks 250, obračalnik za BCS, tel.: 041/547-994 20000954

KUPIM

KMETIJSKI traktor ter ostalo mehanizacijo, tel.: 031/562-809 20000958

PRIDELKI

PRODAM

BELI in rdeči jedilni krompir sora in desire ter drobnji krompir, tel.: 041/971-508 20000960

JEČMEN, integrirana pridelava. Kmetija Matijevc, Jeglič, Podbrezje 192, tel.: 041/538-583 20000949

KROMPIR za krmo, traktorsko škropilnico in ječmen, tel.: 041/894-493 20000950

KROMPIR za krmo, tel.: 041/347-243 20000952

KROMPIR za živino, tel.: 031/210-014 20000955

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 ČB bikca, stara 10 dni, tel.: 041/239-468 20000969

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste, pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 20000920

KUNCE, stare 50 dni 16. maja, tel.: 051/819-044 20000951

NA ZALOGI: rjave, črne, grahaste, marogaste nesnice. Po naročilu pitanci ter 1 dan stari piščanci. Trgovina Domačija, Janez Petermel, s.p., Globoko 2a, Radovljica, tel.: 04/53-09-494, 051/604-524 20000931

PAŠNO telico pred telitvijo, tel.: 041/229-268 20000968

PONIJA, žrebec rjave barve kot haflinger, tel.: 051/303-294 20000947

KUPIM

KRAVO s teletom, tel.: 031/410-418 20000944

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 20000936

OSTALO

PRODAM

ŽAGOVINO za nastil z dostavo, tel.: 041/695-021 20000943

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20000959

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20000939

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, ... LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20000940

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 20000665

BARVANJE napuščev, ograj in nadstreškov, barvanje fasad, glajenje in beljenje sten, dekorativni ometi in opleski, antiglivni premazi. Pavec Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 20000861

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 20000937

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 20000866

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20000933

UREJANJE okolice: postavljanje ograj, tkalovanje, betonski zidovi ter obrezovanje in podiranje dreva z odvozom materiala. Vincencij Šubic, s.p., Zg. Bitnje 141, Žabnica, tel.: 051/413-373 20000961

ZELIŠČARSTVO Prežla vam lahko pomaga s čaji, kapljicami, mazili in krepili. Naročila sprejemamo na tel.: 04/53-18-340. Torkar Antonija, s.p., Begunjska c. 23, Lesce 20000932

IŠČEM

NA Kokrici potrebujemo pomoč na domu, za gospodinjska opravila. Zaželeno je, da je oseba doma s Kokrice, Mlake ali Rupe. Kandidatke naj pokličejo na telefon, tel.: 041/673-954 20000959

RAZNO

PRODAM

CISTERNO, š. 78 x v. 85 x d. 115 cm, in soda za vodo, 327 lit., ugodno, tel.: 04/20-41-235, 064/112-914 20000945

EKONOM loncec, 6 in 8 lit., opekač kruha - toaster, termo steklenico 6 in 2 lit., rumov loncec, tel.: 041/858-149 20000823

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Tomita Cestja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

LOTO

Rezultati 37. kroga – 6. maja 2020
8, 17, 19, 27, 28, 34, 39 in 36

Loto PLUS: **5, 20, 26, 29, 31, 35, 37 in 34**
Lotko: **2 2 9 1 9 6**

Sklad 38. kroga za Sedmico: **1.540.000 EUR**
Sklad 38. kroga za PLUS: **220.000 EUR**
Sklad 38. kroga za Lotka: **260.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

SLAVKE ZUPANČIČ

iz Kranja, Gradnikova 1

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji pomagali v času njene težke bolezni. Zahvaljujemo se njeni osebni zdravnici dr. Tatjani Primožič, gospe Tilki Pekolj za vsestransko pomoč, Komunalni Kranj in pevcem ter gospodu župniku Eriku Šviglju za lepo opravljen obred. Posebna zahvala gre dr. Lopuhovi s paliativne oskrbe Jesenice in nadvse požrtvovalni negovalki gospe Manji Mavec. Iskrena hvala tudi vsem, ki ste se od nje poslovili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Mami, boli,
ker tebe več ni.

Ob boleči izgubi drage mami, stare mame, tašče in prijateljice

KATARINE KRMELJ

roj. Demšar

se zahvaljujemo dr. Tadeji Demšar za ves trud, g. župniku Jožetu Stržaju za opravljen obred in vsem, ki se je spominjate. Imeli smo te radi.

Vsi njeni
Log, 6. maja 2020

Pomlad bo na naš vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

V 75. letu starosti nas je zapustil naš ljubljani mož in oče

JOŽE SKUMAVEC

univ. dipl. inž. gozd.

Od njega smo se poslovili v ožjem družinskem krogu na pokopališču v Zgornjih Gorjah.

Žalujoci: žena Olga, hči Ana z možem in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 47. letu starosti se je od nas poslovila
HELENA RANT
iz Strahinja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znanecem, njenim sodelavcem iz Gorenjskega muzeja za izrečeno sožalje, poslovilne besede, podarjeno cvetje in sveče. Hvala zdravnicu Mateji Lopuh in zdravstvenemu osebju za pomoč v času njene bolezni, župniku Janezu Zupancu za pogrebni obred, pevcem za lepe poslovilne pesmi in pogrebni službi Navček. Mami, radi te imamo.

Hči Eva, mami Minka in ati Janez

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar na loči,
in življenje ni, kar družji nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje
so razdalje, kraj in čas.
(M. Kačič)

V 86. letu je odšla naša draga mama
MARIJA BLAŽ
roj. Kimovec, po domače Marčunova Mici iz Lahovč

Brez da bi se od nje lahko poslovili, je omagala po prestajanju bolezni, na zadnjo pot pa smo jo pospremili 4. maja 2020 na pokopališču v Lahovčah, tako kot 28 let nazaj njenega dragega moža. Za izrečeno sožalje, darovane sveče ter mašne namene se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem ter sovaščanom iz Lahovč ter Vrhpolj pri Moravčah. Za lepo opravljen pogreb se zahvaljujemo prelatu Zidarju, za zvonjenje pa cerkovnikoma v Lahovčah ter Vrhpoljah. Iskrena hvala tudi Pogrebniku Dvorje ter osebju Doma Taber v Šmartnem za možnost slovesa od pokojnice ter sočutne besede. V upanju na vnoično snidenje jo bomo za vedno nosili v naših srcih in se je spominjali po vsem, kar nam je dala.

Žalujoci: sin Matjaž in hčerka Vilma, vnuki Ines, Erazem in Domen ter pravnukinja Mía

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi mož, ati, brat, stric in prijatelj

TOMISLAV BAJT

po domače Fabolov Slavko

*Ni res, da si odšel,
nikoli ne boš!*

*Ujet v naša srca,
z najlepšimi spomini,
boš vsak naš korak
spremljal v tišini.*

Žalujoci: žena Vlasta, sin Uroš in hči Nataša, sestra Mila, nečaki in nečakinje ter vsi, ki so ga imeli radi
Kranj, Sr. vas pri Šenčurju, Šenčur, Mlaka, Zg. Besnica, 4. maja 2020

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...
(Tone Pavček)*

Zapustil nas je naš dragi

BOJAN UŠENIČNIK

1962–2020

Poslovlili smo se v četrtek, 30. aprila 2020, na pokopališču v Kranju. Pospremili smo ga osebno ali v mislih najbližji, ki smo ga imeli resnično radi.

Žalostni smo, ker je odšel, in hvaležni, da je bil.

Vsi njegovi
Kranj, Trstenik, Zgornje Gorje

ZAHVALA

V 96. letu je svojo življenjsko pot sklenila naša draga mama in sestra

FRANCKA ČEBULJ

roj. Slanovec iz Britofa

Od nje smo se poslovili v ožjem družinskem krogu 22. aprila 2020 na pokopališču na Olševku. Hvala vsem.

Vsi njeni

*Samo to še opravi,
samo to še postorim,
potem se spočijem
in umirim.
(T. Kuntner)*

ZAHVALA

Nepričakovano, mnogo prezgodaj nas je v 63. letu zapustil

JOŽE PAKAR

iz Dolenje Žetine

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, ata, sina, brata, strica, zeta, tasta se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem Odeje, Šiba in M Sore za vsa izrečena sožalja, osebna, pisna in telefonska, za darovano cvetje in sveče, za svete maše, darove za cerkev ter denarni prispevek. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebju iz Zdravstvenega doma Škofja Loka in gasilcem PGD Javorje za vso nudeno pomoč ter svakinji Jožici Markelj za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku Cirilu Isteniču za opravljen pogrebni obred in vse molitve, Blažu Jelovčanu za ganljivi žalni govor ter podjetju Navček za storitve. Vsem imenovanim in neimenovanim iz srca hvala.

Žalujoci njegovi

V SPOMIN

MAKSU ŠINKOVCU

23. 9. 1931–10. 5. 2010

Dne 10. maja bo minilo 10 let, odkar Te ni med nami, a:
*Še si tu, z menoj,
in v meni boš ostal,
nisem sama,
Ti za vedno sebe si mi dal.
(Marta Zore)*

Vsem, ki postojite ob njegovem grobu, iskrena hvala.

Žena Olga, otroka, vnuki in pravnuki

*Izgubili smo vse,
kar smo ljubili
in vedno spoštovali.
Vedno boš v naših srcih.*

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 57. letu starosti zapustil dragi mož, oči, dedi, zet, tast, brat in svak

JAKOB BURGAR

iz Velesovega

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem, gospodu župniku Slavku Kalanu za zadnji obisk na domu in pogrebni obred, pevcem iz Kamnika, reševalni postaji Kranj in pogrebni službi Jerič. Zahvaljujemo se tudi sodelavkam in sodelavcem Iskraemeca in kolektivu Iskratel, sestričnam in bratrančcem Burgar in Zevnik ter Lojzetu Žumru, Ivanki Novak, Jožetu in Dragici Škofic, Francu in Francki Ahačič, Darji Česen, Grozdani Škofic, Ivanu in Pepci Hrovat, Mariji Kern, Mariji Vidmar, Stanetu in Ivanki Murnik, Jožu in Mari Vreček, Francu Grilcu, Francu in Anici Urbanček, Silvu in Veriki Sirc, Darku in Mojci Galjod. Zahvala tudi mnogim drugim, ki jih nismo imenovali.

Vsi njegovi
Velesovo, 22. aprila 2020

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil dragi mož, ata, tast, stari ata, brat in stric

JANEZ SAJOVIC

po domače Betorbežov Ivan iz Šenčurja

Ob boleči izgubi izrekamo iskreno zahvalo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, cvetje in sveče ter darovane maše. Hvala kaplanu Marku Mrlaku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Kranjskega kvinteta in pogrebni službi Navček. Zahvala tudi Zavarovalnici Triglav za darovano cvetje. Vsem in vsakomur še enkrat hvala!

Žalujoci vsi njegovi
28. aprila 2020

ZAHVALA

K večnemu počitku je v 66. letu nenadoma in mnogo prezgodaj odšel od nas ljubi in skrbni mož, ati in dedi

DUŠAN KRAJ

z Bleda

Od njega smo se poslovili na sončno velikonočno nedeljo na blejskem pokopališču. Posebna zahvala velja njegovima soigralcema Marjanu Vestru in Marjanu Omanu iz Gorij, ki sta mu že ob zaštoju srca decembra 2015 nudila takojšnjo prvo pomoč, zdravnici dr. Ferjanovi, reševalcem, UKC Ljubljana – CIIM in SB Jesenice, ki so se skupaj z nami borili, ga ohranili pri življenju, da je bil še naprej z nami. Hvala tudi osebni zdravnici dr. Krivčevi in sestrama Ani in Brigiti. Usoda pa ga je iztrgala iz njemu tako ljube doma, ki ga je s ponosom gradil in v katerega se ni več vrnil. Hvala UKC Ljubljana – Urologiji za skrb in zdravljenje. Za prelepo zadnje slovo se zahvaljujemo blejskemu župniku g. Janezu Ferkolji, pogrebni službi Novak, zvonarjem in pevcu.

Duško – neizmerno te pogrešamo. Počivaj v miru.

Neutolažljivi vsi njegovi

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapusti dragi mož, oče, stari oče

JANEZ LOTRIČ

p. d. Boštetov Janko iz Vošč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem za izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje, denarno pomoč. Hvala osebju SB Jesenice, ZD Radovljica, Obrtni zbornici Radovljica. Hvala tudi gospodu župniku Andreju Županu za lepo opravljen pogreb, pogrebni službi Akris in trobentaču.

Žalujoci vsi njegovi
Maj 2020

Narcise so že odprle cvetove

Čprav se je zaradi epidemije skorajda ustavil svet, pa prebujanja narave ni mogoče ustaviti. V vaseh pod Golico tako že cvetijo narcise oziroma ključavnice. Jutri odpirajo tudi teraso Koče na Golici.

URŠA PETERNEL

Plavški Rovt – Travniki v Plavškem Rovtu nad Jesenicami so v teh sončnih dneh v zgodnjem maju že posuti s cvetočimi narcisami. Zaradi suše so ključavnice, kot jim pravijo domačini, letos bolj drobne kot običajno, pravijo, a zato jih je zacvetelo toliko več. Že minuli konec tedna si je »majski sneg« prišlo pogledat veliko obiskovalcev iz vse Slovenije. Pri tem

Največ narcis vsako leto zacveti v vaseh Plavški Rovt, Planina pod Golico, Prihodi in Javorniški Rovt, nekoliko kasneje pa tudi višje, na pobočjih Golice.

pa tako domačini kot Turističnoinformacijski center Jesenice obiskovalce prosijo, da hodijo ob robu travnikov in po poteh in naj ne trgajo cvetic, ki so zaščitene in jih ni dovoljeno zavestno uničevati, trgati ter rezati. Da bi ohranili to znamenitost, ki v maju vsako leto

Travniki v Plavškem Rovtu so posuti z narcisami. / Foto: Janko Rabič

privabi številne obiskovalce, domačini še vedno skrbijo za tradicionalni način kmetovanja ter redno, a pozno košnjo v juniju. Razvojna agencija Zgornje Gorenjske in Občina Jesenice pa sta v letu 2016 oblikovali tudi večletni program Ohranimo narcise, v sklopu katerega so lastniki zemljišč, ki upoštevajo ukrepe za ohranjanje

narcis, upravičeni do nadomestila iz občinskega proračuna.

V maju v Turističnem društvu Golica vsako leto poskrbijo tudi za prireditve Mis narcis. Kot je povedal predsednik društva Miha Smolej, naj bi letos prireditev potekala v soboto, 23. maja, a zaradi trenutne situacije z epidemijo in

prepovedjo večjih prireditev še ne vedo, ali jo bodo lahko izpeljali.

Bo pa od jutri, sobote, naprej odprta Koča na Golici. Kot poudarjajo v Plavškem društvu Jesenice, bodo planince za zdaj lahko postregli le na terasi, saj se morajo tudi v hribih držati navodil za preprečevanje širjenja koronavirusa.

Solidarnostni dodatek tudi za člane kmetij

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Člani kmetije, stari več kot 65 let, ki niso prejeli solidarnostnega dodatka za upokojece in njihovi mesečni lastni dohodki ne presegajo 591,20 evra, so upravičeni do enkratnega solidarnostnega dodatka v znesku 150 evrov. Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so za uveljavljanje

dodatka že pripravili vlogo. Upravičenci morajo vlogo izpolniti in podpisano do 15. maja s priporočeno pošto poslati na naslov Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana (s pripisom Vloga za enkratni solidarnostni dodatek), ali jo s skeniranim podpisom poslati na elektronski naslov ministrstva gp.mkgp@gov.si.

Še je čas za uveljavljanje oprostite prispevkov

Kranj – Samozaposleni, kmetje, družbeniki in verski uslužbenici imajo samo še danes, v petek, in jutri, v soboto, čas, da na podlagi izjave uveljavljajo oprostitev prispevkov za socialno zavarovanje za del marca (od 13. marca dalje) in za april. Spremenjeni zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo je namreč rok za vložitev oprostite marčevskih in aprilskih prispevkov podaljšal s 30. aprila na 9. maj. Skrajni rok za uveljavljanje oprostite majskih prispevkov ostaja nespremenjen, to je 31. maj.

Stanovalcem Doma Taber popestrili dan

Šmartno – Člani Kulturnega društva Folklor Cerklje Cerkljanski gavnarji so v torek z glasbenim nastopom razveselili stanovalce Doma Taber v Šmartnem. Cene, Miro, Matija, Miha, Ivan, Ciril in France ter Ava so pred domom zaigrali več znanih domačih viž in s tem marsikateremu stanovalcu polepšali dan ter morda pregnali kakšno skrb in težavo. Nastopajočim se je v imenu stanovalcev in zaposlenih zahvalila v. d. direktorice Martina Martinčič ter dodala, da do 5. maja v domu niso za beležili nobene okužbe z novim koronavirusom.

Cerkljanski gavnarji so popestrili dan stanovalcem doma starejših v Šmartnem pri Cerkljah.

Spet plačevanje parkirnine

Škofja Loka – S postopnim rahljanjem ukrepov, sprejetih zaradi epidemije koronavirusa, se povečuje zasedenost parkirnih mest na javnih plačljivih parkiriščih v Škofji Loki. Zato od ponedeljka, 11. maja, na javnih plačljivih parkiriščih (Štemarje, Tehnik, Na Klancu, Zdravstveni dom, Novi svet in Šolski center) znova vzpostavljajo sistem, ki je veljal pred začetkom epidemije. Predlagajo, da za preprečitev morebitne okužbe za plačilo parkirnine vozniki uporabijo aplikacijo EasyPark. V primeru uporabe parkomata pa naj poskrbijo za higieno rok.

Odvoz kosovnih odpadkov v tržiški občini

Tržič – Komunala Tržič sporoča, da njihova upravna stavba ostaja zaprta, blagajna ne dela. Za komunikacijo uporabite na spletni strani podjetja navedene telefonske številke ter elektronsko in običajno pošto. Odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev bo potekal med 11. in 29. majem. Redno praznjenje greznic so že začeli. V nujnih primerih pokličite dežurno številko 051 323 806.

Bodo trgovine ob nedeljah zaprte

Tako v Levici kot v Komisiji za pravičnost in mir se zavzemajo za trajno zaprtje trgovin ob nedeljah.

URŠA PETERNEL

Kranj – V času izrednih razmer zaradi epidemije so vrata trgovin ob nedeljah zaprta. V delu javnosti in politike menijo, da bi tako moralo ostati tudi po koncu epidemije; ne nazadnje so volivci na referendumu leta 2003 že odločili, da naj bodo trgovine ob nedeljah zaprte, a se

to zaradi pritiskov trgovcev ni udejanjilo.

Pobudo za trajno zaprtje trgovin ob nedeljah je pred dnevi podal tudi Syndikat delavcev trgovine Slovenije. Kot pravijo, smo minuli mesec kot narod že dokazali, da nedeljsko obiskovanje trgovin ni nujno potrebno.

Pobudo so podprli v stranki Levica in napovedali, da

bodo v parlamentarno proceduro vložili novelo zakona o trgovini. Predlog je na Twitterju podprl tudi predsednik vlade Janez Janša, pobudi pa se je pridružila tudi Komisija za pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci.

Nad nedeljskim zaprtjem pa niso najbolj navdušeni trgovci. V Trgovinski

zbornici Slovenije so v začetku tedna opozorili, da je v času epidemije prodaja v živilskih trgovinah upadla za več kot 15 odstotkov. Še večji upad prodaje je v trgovinah s tehničnim blagom. Realizacija celotne trgovine bo v letošnjem letu namesto načrtovanih 32 milijard za od šest do sedem milijard nižja.

vremenska napoved

Danes, jutri in v nedeljo bo pretežno jasno z občasno povečano predvsem visoko koprenasto oblačnostjo. Pihal bo jugozahodni veter.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

☀️☁️
3/23 °C

SOBOTA

☀️☁️
5/23 °C

NEDELJA

☀️☁️
6/22 °C

